National Library Bibliothèque Nationale
DIVISION JOURNAUX

THIS PAPER WAS MAILED
WEDNESDAY, NOV. 5, 1986.

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor **V. Jaunkalnietis**, 1805 Taylor Ave., Racine Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 45 | SESTDIENA, 1986. GADA 8. NOVEMBRIS | 36. GADS | SATURDAY, NOVEMBER 8, 1986

SECOND CLASS MAIL | REGISTRATION NUMBER 2249 | CENA 1.25 DOL.

A. Sedasdēls

Nezināmais Lāčplēsis

Tas ir vīrs, kuŗa pēdas pēc varonīgā veikuma dažkārt aizputinātas, viņa cīņu ceļš ievijies atmiņu dārzā, bet tad pāragri pārtraukts. Dažreiz ne ziņas, ne miņas par dzīves nobeigumu. Tikai zinām, ka kaut ko dižu un vienreizēju viņš paveicis savas tēvzemes labā, bet pēclaikā vai sekotājā notikumu juklī viņa ceļš pārvilkts ar velēnu segu, kuŗā dažkārt neuzplaukst pat sīks zieds...

Novembŗa drēgnumam kūpinot miglas sveces, no tām atmiņu spožumā skatam sašūpojas laiks ar izcilām dienām, notikumiem un vīriem, kas visu atdevuši tēvzemes brīvības labā, bet sevī paturējuši klusumu un aprautību vārdos. Varoņi nerunā daudz par savām gaitām, tie cirtuši asi un strauji, kad bijis vajadzīgs. Mēs bieži jautājam sev un aizgājušam laikmetam: Kur gan dažkārt paliek cīnītājs, kad tas pierādījis savu varēšanu — vaigu vaigā saskāries ar briesmām un nāvi kaujas laukā?

Bet ne tikai kaujās. Arī austrumu barbaru mūsu zemē izslietā nāves izkapts pļāva platu vālu mūsu karotāju un drošsiržu pulkā.

Laiks nav stāvējis uz vietas, bet vairojis šo aizgājēju skaitu. Atmiņu tirdī kāds Lāčplēsis. Varbūt viņš vēl dzīvo vidū, ieslēpies ēnā, ieslēdzies savā dzīves un rocības šaurībā, palicis nezināms vai pat neatrasts, bet Dieva uzmanīts un sargāts.

Varbūt viņa spēcīgais augums jau sen sajaucies ar Brāļu kapu zemi, kuŗa šodien spiesta uzņemt sevī arī tos, kas cīnījušies pret neatkarīgās Latvijas ideju un suverēno valsti?

Taču viņa uzdrīkstēšanās, tolaik lielo briesmu brīdī, atkal sadzirdama kā apakšzemes avota urdzēšana.

Sauksim viņu par Lāčplēša kaŗa ordeņa kavalieri Drostu. Uz viņa baltās krāsas zīmotnēm toreiz mirdzēja trīs zelta zvaigznītes, vidējo ieslēdza tāda pašu spošuma aplis.

Neatceros, vai liesmaino varonības zīmi viņš bija izcīnījis Ziemsvētku kaujās vai Latvijas atbrīvošanas kaŗā. Bet lepns ar to viņš bija, kā tas varonim pienākas.

Viņš bija smagnēju gaitu, kā piekusis zemes arājs, kas augu dienu nostaigājis pakaļ arklam savos tīrumos, tveicīgā saulē vai lietus gāzēs. Varbūt tās bija pārlaistā kaŗa sekas, iekŗerušās viņa augumā, gausinot kustības? Viņa acis bija pašauras, it kā puspiemiegtas, arvien it kā paškielēja. Varbūt tas no tēmēšanas ienaidniekam?

Drosts bija savādnieks — viņš mazāk uzturējās sev līdzīgo pulkā, tikai pa retam virinot Virsnieku kluba durvis. Biežāk viņš ciemojās kareivju un instruktoru ēstuvē, varbūt lai satiktu tur tuvākos cīņu biedrus kaujas laukā? Varbūt kopējā rīcība bija devusi varenus panākumus cīņas apstākļos?

Drosts runāja smagu izloksni, ar uzsvaru un lielu pārliecības spēku, savas dienesta gaitas nekad nekāra pie lielā zvana. Varēja samanīt, ka kaut ko varenu viņš pārdzīvojis kaŗa laukā. Uz āru lauzies niknums pret ienaidnieku bija nomanāms viņa aprautajos teikumos.

Jau ilgus gadus viņš kalpoja celtnē Elizabetes un Valdemāra ielu stūrī, veikdams savus pienākumus ar pedantisku noteiktību un lēnīgā garā. Iekaisis sarunās, viņš dažkārt pavīpsnāja — smīns ilgāku laiku nenozuda no viņa sejas. Vai šādā mirklī viņš atkal bija iegriezies savā cīnītāja pagātnē, kad kaujas apstākļos dažkārt nepieciešama griezīga valoda, piemērota stāvokļa gaisotnei?

Atbrāza baigais jūnijs. Pāri dzimtenes robežām nokliedzās posta dzeguze. Tanku masu un putekļu aizsegā, meliem, vardarbībai un viltībai triumfējot, Latvijas baltie lielceļi it kā sastinga sirpja un āmura masveidīgā rakstā.

Kļūmes traucēta, kāda ienaidnieka motorizētā vienība apstājās iepretī Kaŗa ministrijas ēkai Elizabetes ielā, tieši ieejas durvju priekšā, ko sargāja brašs diža auguma stāba baltaljona kaŗavīrs. Šķībacainā apkalpe ar izbrīnu, varbūt ar zināmu respektu nolūkojās mūsu kaŗavīrā. Tā seja bija sastingusi, kā akmenī cirsta, augums karstām trīsām piekļāvies šautenei. Tanī pašā brīdī sarkano spēkratu apkalpe, klāta gaŗā ceļa putekļiem, rupjā avīžu papīrā vīstīja nepasakāmas kvalitātes tabaku, varbūt lai nomierinātos par pieredzēto gaisotni.

Dežūrvirsnieks Drosts visu to bija pamanījis, apvaldītās dusmās izvedis laukā sardzi aiz žoga iejoztā laukumā. Viņa acis zvēroja, un nebija ne mazāko šaubu par viņa tālākiem nodomiem, kas, protams, izraisītu nepārredzamas sekas.

Ko tie laupītāji meklē mūsu zemē? Drosta seja pietvīka, viņa augums saslējās stājā, kāda izpaužas, cērtot ienaidniekam. Varbūt tas bija nepieciešams? Varbūt īsa, bet izaicinoša sadursme ar iebrucēju? Varbūt vienīgā, jo nekur citur mūsu ieroči nebija cēlušies attiecīgai rīcībai?

(Turpinājums 20. lp.)

Pieaicināti jauni darbinieki

Savu kārtējo darba sēdi DV KV noturēja 4. oktobrī Hamiltonā, kas sakrita ar Hamiltonas nodaļas 36 darbības gadu atceres sarīkojumu. Valdes pr-dis G.Brikmanis sēdes ievadā nolasija jaunizvēlētās Jaunatnes noz.vad.Silvijas Siksnas org. novērtējumu: ,,DV organizācija balstās uz kaŗavīru varonību un neatlaidību savu zemi sargājot. Tā pati sirdsdegsme, ko juta mūsu kaŗavīri cīņā ejot, ir izjūtama vēl šodien. Tēvzemes mīlestība un cieņa dod mums spēku cerēt uz jaunu dienu, uz brīvu Latviju!''

Šajā sēdē valde apstiprināja vairākus pieaicinātus valdes darbiniekus. Jaunatnes noz. vad. pienākumus turpmāk pildīs DV darbiniece Silvija Siksna, kas pag. pavasarī pārnāca uz dzīvi Toronto no ASV rietumu krasta. Par jaunatnes nozares referenti apstiprināja Sandru Matisoni un par DV KV padomnieku finanču jautājumos apstiprināja Arvīdu Sauso. Par pārstāvi pie Kristus Dārzs pārvaldes apstiprināja L. Ozolu (Iekš.inf. noz. vad.). Apstiprināja DV Kanadā Jaunatnes koŗa Kodols darbību par uzsāktu, kas darbosies dir. Daces Šmites vadībā. Valde ņovēlēja sekmes savā darbībā visiem apstiprinātajiem darbiniekiem un arī Jaunatnes korim.

Valdes locekļu ziņojumi, kas aizņēma diezgan lielu sēdes laiku, atkārtoti liecināja par valdes locekļu: sekmīgo darbu. DV Londonas nod. rīkotajos 18. nov. svētkos referātu lasīs Jaunatnes noz. vad. Silvija Siksna. Nākotnes darba ietvaros valdes pr-dis G. Brikmanis piedalīsies: 31. okt. — DV Kanadā vīru kora 20 gadu darbības atceres sarīkojumā; 8. nov. — Detroitas apv. 35 gada svētkos; 22. nov. —

(Turpinājums 20. lp.)

Pulcēsimies

Latvijas valsts 68 gadu jubilejas atceres svinībās Toronto

ATCERES AKTS svētdien, 16. novembrī, plkst. 17.

TORONTO UNIVERSITĀTES AULĀ (Convocation Hall), 31 King's Circle (College St. un McCaul St.).

Svētbrīdis: Māc. F.T. KRISTBERGS.
Svētku runa: ALA Ārējās informācijas vad. V. PAVLOVSKIS.
Programmā: Ruta Āze — ērģeles, vīru ansamblis Kalvis J. Dzeguzes vadībā. St. Butkēvica deklamācija.

Laipni ielūdz 18. novembŗa valstssvētku rīcības komiteja.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1986. GADA 8. NOVEMBRIS, 45. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdes priekšsēdis — Pēteris Ratnieks. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 46 dol., 6 mēnešiem — 24 dol., 3 mēnešiem — 14 dol. Atsevišķa numura cena 1.25 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $2.50, tekstā $3.00, pirmajā vai pēdējā lp. $5.00 par 1 cm telpu. Sarīkojumu kalendārā $2.00 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide. Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālruņis 466-1514.

Laikraksta apgāds patur tiesības atsevišķos gadījumos sludinājumus arī nepieņemt. Ja nodotā sludinājuma laikrakstā ieviesusies kļūda, tad šis sludinājums tiks atkārtots bez maksas. Laikraksta apgāds par kļūdaini ievietotu sludinājumu atbildīgs tikai par tādu summu, cik pēc sludinājuma likmes izmaksājusi kļūdaini iespiestā teksta telpa. Grozījumus sludinājumos var pieteikt ne vēlāk kā vienu dienu pēc sludinājuma nodošanas.

Kanadas pasts paredzējis paaugstināt likmes... Dadža zīm. L.A.

Viktors Kalniņš

Par padomju teātri

Ar nākošā gada pirmo janvāri sāksies jauns eksperiments padomju teātrī. 69 teātŗi no astoņām republikām pāries uz jaunu plānošanas un finansēšanas veidu. Ar to teātŗi iegūs lielāku patstāvību. Diemžēl, starp eksperimentētājiem nav neviena Latvijas teātŗa. Ja eksperiments dos panākumus, pēc diviem gadiem to pielāgos visos valsts teātros. Sakarā ar gaidāmo teātŗu darba pārkārtošanu žurnāla „Teatr" augusta burtnīcā publicēts polītbiroja locekļa un CK sekretāra Jegora Ļigačova raksts ar nosaukumu „Mums ir vajadzīga pilna patiesība". Ļigačovu uzskata par otru pēc Gorbačova iespaidīgāko polītbiroja locekli, kas visvairāk nodarbojas ar ideoloģijas jautājumiem.

Salīdzinot ar rietumiem, rodas paradoksāls stāvoklis. Visā pasaulē teātŗa darbinieki grib dabūt no valdībām vairāk subsīdiju, bet Padomju savienībā gluži otrādi, tieši teātŗa darbinieki, režisori un aktieri lūdz, lai kaut daļēji teātŗi būtu patstāvīgi saimnieciskā ziņā.

Padomju savienībā teātris, līdzīgi citām mākslām, ir polītika. Polītbiroja locekļiem ir savas prasības pret teātŗa repertuāru. Tiesa gan, pēdējā laikā padomju presē parādījies neparasti daudz kritisku materiālu. Modē ir atklātība, cik nu tāda ir iespējama padomju sabiedrībā. Lasot Ļigačova rakstu, tā vien liekas, vai tik polītbirojā nenolēma darīt galu, pēc padomju mēroga, pārāk lielai atklātībai. Sāk skanēt sen pazīstama melodija. Ļigačevs sūdzas, ka daudzās mūsdienu lugās patiesība ir tikai negātīvā rādīšanā. Bet kur tad paliek „komūnistu" pārliecinošie tēli?"

Tālāk Kremļa ideologs pēc jau zināmiem paraugiem aicina rakstīt par tādiem tematiem kā žūpības apkaŗošana, padomju „miemīlīgā" ārējā polītika. Ir jācīnās pret uzskatu, ka Padomju savienībai rietumos jāpērk modernā technologijā. Un beidzot: „Nevar attaisnot mūsu pasīvitāti tā saucamā cilvēka tiesību jautājumā... Runa nav tikai par buržuju rakstītājiem, bet arī par kapitālistiskās pasaules valstsvīru runām. Viņi, piemēram, aizrunājas tik tālu, ka Padomju savienībā, lūk, vajā cilvēkus par viņu reliģisko pārliecību, atlaiž tos no darba.

Tādi novēlējumi, kultūras polītiskā diriģēšana ir pretrunā ar reformas pamatvilcieniem. Padomju teātris pārdzīvo krizi. Daudzās pilsētās un republikās izrādes notiek pustukšā zālē. Ja Latvijā ar teātŗu apmeklēšanu ir labāk, tad radošās krizes pazīmes ir skaidri saredzamas.

Reformas saimnieciskā puse palielinās visu teātŗa darbinieku atbildību par uzvedumu. Rēgulāri notiks aktieŗu pārateštācija. Direktori saņēma atļauju patstāvīgi paaugstināt vai pazemināt cenas par biļetēm, paaugstināt algas aktieŗiem un techniskajam personālam. Ja var ticēt padomju presei, tad ar nākošo gadu eksperimenta dalībnieki paši lems, kādas lugas uzņemt repertuārā. Līdz šim laikam teātŗu mākslas padomei tādu tiesību nebija. Pat izgājusi Glavļita cenzūru, lugai vēl nav atļaujas izrādīšanai. Tas vēl jāapstiprina kultūras ministrijā, tās galvenajā pārvaldē, kur kontrolē repertuāru. Savu vārdu pateiks arī partijas aģitācijas un propagandas darbinieki. Nacionālajās republikās ceļš uz skatuvi ir vēl grūtāks. Latvijā ir jāizkaŗo cīņas gan ar kultūras ministriju, gan ar kultūras uzraugu centrālkomitejā Aivaru Gori, tad vēl vajadzīgs krievu birokratu apstiprinājums Maskavā, vissavienības kultūras ministrijā. Cik var spriest no publikācijām padomju presē, centrālkomitejā nobijās no pārāk lielām tiesībām, ko piešķir teātŗu mākslas padomei. Tika noraidīts ierosinājums par mākslas padomes pilnīgu ievēlēšanu slepenā balsošanā. Daļu no sākumā tiešī šīm padomēm domātām tiesībām piešķir direktoriem un galvenajiem režisoriem, tas ir, cilvēkiem, ko izrauga kultūras ministrijas un partijas ideoloģiskie organi.

Ļigačovam piebiedrojās Pravda, kur 6. septembŗa ievadrakstā norāda, ka „negātīvo parādību kritikai jābūt konstruktīvai, lai to caurstrāvotu sociālais optimisms". Partijas rupors neaizmirst atgādināt, ka ir nepieciešama stingrība izvērtējot autoru darbus.

Tā vien liekas, ka teātŗa reformu sagaida citu padomju reformu liktenis: sākumā labi domātas, bet pēc tam tās tiek pamatīgi apcirptas, tik pamatīgi, ka sākotnēju domu neizdodas pat uzminēt.

Lasītāju vēstules

VAI LATVIEŠU NAMU ROMĀ

Latviešu oikūmēniskā sadzīves forma pastāv kopš reformācijas — katoļi precas ar protestantiem un otrādi. Bērni audzināti viena vai otra laulātā ticībā. Lai gan agrāk Latgalē, manā dzimtajā Līvānu pagastā, katoļu prāvests jauno pāri laulāja pēc katoļu baznīcas rituāla tikai tad, ja laulības partneris solījās bērnus kristīt un audzināt pēc katoļu baznīcas noteikumiem.

Kristīgo baznīcas tēvi un katoļu un protestantu laji kopš Otrā pasaules kaŗa arvien biežāk cilājuši domu, ka kristiešu baznīcu piederīgajiem savstarpēji ciešāk jāsadarbojas oikūmēniskā garā, lai „iegrožotu" materiālo sekulārismu un kopīgi izkoptu kristīgās sadzīves morālās normas u.c.

Latviešu lielajos sarīkojumos, kā dziesmu svētkos u.c., ir rīkoti oikūmēniskie dievkalpojumi.

Šī gada 31. maija laikrakstā „Latvija Amerikā" ir raksts par latviešu nama iegādi Romā. Ja namu iegādātos, tā būtu saimnieciska baze oikūmēnijas attīstībai.

Latvijas brīvības gadījumā šo namu Romā kā trimdas latviešu dāvanu varētu nodot Latvijas valdībai uzturēšanai un apsaimniekošanai.

J. Dimants sr.

SAPRAŠANAS PIETRŪKST

Lasu un pārlasu TLB Sestdienas skolas izdevumu Auseklītis. Visi šie jaunie rakstnieki varētu būt mani mazbērni un tomēr tie mani arī pamāca ar savu pieredzi, sapņiem, pamācībām. Tikai viena lieta skumdina — reti kāds bērniņš pieminējis Dievu. Daži teiks, ka tas nav baznīcas, bet skolas izdevums. Zinu gan, bet sirds tomēr sāp.

Tad vēl mūsu laikrakstā O. Akmentiņš apraksta lielos notikumus Rīgā un Jūrmalā. Pastāsta arī, ka jaunieši tur atstājuši savas Bībeles. Ja jaunie ļaudis, zinādami, ka Latvijā Svētos rakstus nedrīkstēja ievest, tomēr uzņēmās šo lielo risku, tad viņi gan vārdu Bībele būs rakstījuši ar lielo burtu. Jādomā un jābrīnās, ka mēs visus grāmatu nosaukumus rakstām ar lielo burtu, bet šīs grāmatu grāmatas vārdu cenšamies maziņāt. Vai neesam vēl pietiekami izjutuši bezdievīgās varas aso pātagu cirtienus uz savām un savu mīļo mugurām? Kas mūs šeit brīvībā spiež to darīt? Saprašanas pietrūkst.

M. Brukšteine-Pīpe
Toronto

JAUNIEŠIEM PATEICĪBA

Kristus Dārzā bieži ierodas mūsu jaunieši, lai iepriecinātu sirmās mātes un tēvus. Viņu laika ziedojums nav dolāros aprēķināms. Es ieteicu šo jauniešu vārdus publicēt, lai tā vismaz sabiedrība zinātu, kam veco tēvu un māmuļu vakara dienas nav vienaldzīgas.

Ir arī tādas ģimenes, kas pat savus radus apciemo tikai augstos svētkos.

M. F. Etobicoke

Laikrakstā
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

Kalvja dziesmotie gadi

Ir pagājuši 35 gadi, kopš vīru vokālais ansamblis Kalvis iesāka dziedāt. Jubilejas koncerts būs sestdien, 8. novembrī, Toronto Latviešu Namā. Programmā 16 dziesmas, trīs no tām pirmatskaņojumi; Jāņa Beloglāzova tautasdziesmu apdares — Pūt vējiņi un Pūtin pūta melnais mednis. Paša Kalvja dziedonis jaunais Alberts Vītols devis tautasdziesmu apdari Nāc pie manis, tautu meita. Programmā būs arī Jāzepa Vītola. Tālivalža Ķeniņa, Imanta Saksa un citu komponistu darbi.

Atskatoties uz Kalvja nodziedātiem 35 gadiem, prātā nāk tās dienas sešdesmitajos gados, kad veidojās latviešu—jaunkanadiešu sabiedriskā dzīve Toronto. Toreiz, kad komponiste Ērika Freimane noorganizēja jaukto kori Daina, korī iesāka dziedāt arī Edgars Kraujiņš un Juris Dzeguze. Kā Juri, tā arī Edgaru saistīja doma, ka vēl vajadzētu noorganizēt kādu vīru vokālo ansambli. Pārdomu rezultātā 1951.g. 19. martā iesāka dziedāt Kalvis, izvēloties nosaukumu no Jāņa Jaunsudrabiņa dzejojuma Kalvis: — ,,... Mūža beigas sīki neiznīka — Pēdējais kalums bija tēvu zemei.''

Pirmie mēģinājumi notika vēlākajā Marisa Vētras dziedāšanas studijā Bloor ielā. Pirmās uzstāšanās bija Hamiltonā un Toronto, bet pirmais patstāvīgais Kalvja koncerts 1952.g. 23. maijā Bloor Collegiate zālē. Koncerts ieguva labvēlīgu publikas un arī kritiķu atsauksmi. Īsā laika sprīdī Kalvis izauga par iemīļotu un daudz slavētu dziesmu vienību ne tikai Toronto, bet arī ASV. Mariss Vētra 1956. gadā raksta laikrakstā Laiks: ,,Ir tiešām interesanti vērot šo nopietno, raksturā un dabā pretstatīgo entuziastu ansambli, kas ar darbu ir pacēlis savu entuziasmu mūzikas mākslas līmenī. Ir vērts paklausīties, kā Kalvis dzied Graubiņa Gaisa dārzus, H. Pavasara Barka ar sienu, Šēnfelda Zābakoto runci...'' Tanī pašā gadā Tālivaldis Ķeniņš raksta: ,,Vīru ansamblis Kalvis ir viena no latviešu izpildītājas mākslas laimīgākajām parādībām ne tikai Kanadā, bet vispār šajā kontinentā.''

Kalvis kļūst populārs un visur gaidīts. Tā, piemēram, 1958. gadā Kalvis sniedza 13 koncertus Kanadā un ASV, dziedāja 40 reizes latviešu un kanadiešu publikai. Diemžēl, Kalvis nav centies dokumentēt savus sniegumus, bet patstāvīgo koncertu kopskaits varētu būt pāri 200, neskaitot piedalīšanos citu sarīkojumu ietvaros. Kalvis dziedājis latviešu dziesmas arī CFRB radio raidījumos Toronto.

Kalvja programma ir bijusi arvien interesanta, ar mūzikāli augstvērtīgu saturu. Ikviena koncerta ietvaros ierādīta vieta arī pirmatskaņojumiem. Ansambļa mūzikālā un vokālā varēšana ir slavējama. Savā laikā Kalvja vīri baudījuši arī operdziedoņa Marisa Vētras atbalstu balss nostādīšanā un uzklausījuši arī viņa domas dziesmu tulkojumā. Jāpiebilst, ka vīru ansambļa mūzikālajam vadītājam Jurim Dzeguzem arvien ir bijusi attiecībā uz izpildījumu pašam sava doma, nemēģinot atdarināt, bet reizē respektējot arī komponista vēlmes.

Visus 35 gadus Juris Dzeguze ir vadījis ar dedzību un neatlaidību Kalvja vīrus. Jurim pašam ir skaisti tembrēta, labi skolota, liriska baritona balss. Pirmo profesionālo balss skolu viņš guvis savā laikā Rīgā, Latvijas konservātorijā, pie operdziedātāja profesora Viktora Štota. Karš pārtrauca J. Dzeguzes mūzikālo izglītību, bet vēlēšanās dzīvot mūzikas pasaulē nekad neapsika. Pat staigājot kara mētelī, viņš vadīja karavīru kori. Vēlāk Juris bija jauktu koru diriģents Vācijā — Darmštatē un Babenhauzenā. Vācijā un Kanadā J. Dzeguze bijis arī solists uz skatuves. Viņu pazīstam arī kā izcilus labu deklamātoru un teātŗa aktieri, veicot galvenās lomas. Kalvieši apgalvo — ja nebūtu Juŗa, nebūtu arī Kalvja.

Vīru ansamblis Kalvis ir piedalījies gandrīz visos šī kontinenta Latviešu dziesmu svētkos. Viesojoties Minsteres dziesmu svētkos Vācijā, dziedājis demonstrācijas laikā pie dzelzs aizkara, uzstājies 1985/86.g. sezonā jaunajā Toronto Thomson hallē u.c. Kalvis kopā ar palīgiem izrādījis dziesmu spēles Juŗa Dzeguzes vadībā — Kad mūsu vecie tēvi vēl jauni bija un Pa skaistās vidzemnieces pēdām. Kalvis piedalījies arī Jāņu uzvedumos u.c. Ieskaņota arī viena plate.

No pirmatnējā sastāva Kalvī vēl dzied Juris Dzeguze, Arturs Bērziņš un Valdis Bošs. Miruši — Edgars Kraujiņš, Arnolds Saulīte, E. Grotāns un B. Akers. Pirmais Kalvja priekšnieks bija E. Kraujiņš, sekoja A. Pērkons, A. Kalns un no 1975/76. gada Jānis Koncis.

Pašreizējā sastāvā ir: 1. tenori — Andris Leja, Kārlis Pavasars, Auseklis Pērkons, Alberts Vītols; 2. tenori — Valdis Bošs, Ilmārs Dālberģis, Jānis Koncis; 1. basi — Juris Dzeguze, Linards Lukss, Jānis Strautmanis; 2. basi — Juris Bruniņš, Alfreds Jekums, Jānis Rudzītis. Kalvī vēl dziedājuši: V. Mačiņš, H. Puķītis, A. Pētersons, Ž. Rāva, K. Skuja un K. Šūns.

Savā laikā Juris Dzeguze izteicās: ,,Dzīvs dziedātāju ansamblis nav mūzikas mašīna, kuŗā iemet naudu, un vienmēr atskan tās pašas perfekcijas plate.'' Tālāk viņš piemin kāda franču aktieŗa atbildi draugam, kas kritizējis viņa vakara uzstāšanos: ,,Es šodien biju gluži tas pats kā vienmēr, bet šovakar Dievs pie manis neatnāca.''

,,Kaut Dievs ienāktu mūsu jubilejas koncertā'' — tāda bija Juŗa vēlēšanās 25 gadu koncertā, un tāda ir viņa vēlēšanās arī 35 gadu jubilejas koncertam.

Ž. Zentiņš

Ciemos pie mākslinieka Mārtiņa Krūmiņa

Apmēram 80 jūdzes vai 130 km no Ņujorkas pilsētas dzīvo gleznotājs Mārtiņš Krūmiņš ar savu dzīves draugu Māru Krauzi, arī gleznotāju. Ceļš pie viņa ved pa 80. dižceļu Ņudžersijā, bet pēc katra pagrieziena uzbrauc uz mazāka ceļa, līdz jāiegriežas privātā ielā bez nosaukuma, kas pieder pie Ņūtonas pilsētiņas. Ielu numuru vietā pie katras mājas pasta kastītes atzīmēts numurs un vārds. Starp kokiem un dzeltenīgajām rudens lapām pamana mākslinieka māju.

Viņa darbnīca ir atsevišķas mājas otrā stāvā, bet apakšā garāža. Pie darbnīcas sienām novietotas lielāka apmēra, bet gar sienu pieslietas dažāda lieluma gleznas. Tās mākslinieks cilā un rāda apmeklētājiem, izskaidrojot redzamās ainavas, vietas un darba tapšanas vēsturi. Apmeklētāji dod savas piebildes un nebaidās arī jautāt, pa starpām dodot savus novērtējumus un klusībā izvērtējot acij patīkamākos darbus. Daļa darbu radusies no mākslinieka vērojumiem mājas apkārtnē dažādos gada laikos, citur ir Vācijas laiku temas, bet nedaudzi arī ar Latvijas atmiņām. Profesors Jānis Siliņš vērtē, ka ziemeļnieciskās liriskās ainavas vecmeistars Mārtiņš Krūmiņš ainavu gleznieciībā ir prasmīgais sniega motīvu risinātājs. Mākslinieks sūdzas, ka mēness gaisma esot mānīga, to mākslinieks nespējot uztvert. Labi padodoties pavasaŗa skati ar vēl neizkusušām sniega kaudzēm. Darbnīcā novietotas pāri par simt mākslinieka studiju, uzmetumu un etīžu. Pie darbnīcas sienas pāris lielāku darbu ar zvejnieku dzīves skatiem, tādi paši arī dzīvoklī, kur redz arī Latvijas meža darbu motīvus. Vienā darbnīcas stūrī novietotas Māras Krauzes gleznas, gandrīz visi puķu gleznojumi.

Mākslinieks ir kā atspole, kas tekā pa darbnīcu un nekad nepiegurst. Kaut ciemiņi atsēžas, Krūmiņš nevēlas sēdēt, esot pieradis stāvēt vai staigāt svaigā gaisā. Pēc izskata nevar pateikt, ka mākslinieks jau sasniedzis 86. dzīves gadu, ir garā možs un runīgs.

Mākslinieks nav apmierināts ar krāsaino uzņēmumu atveidiem mākslas izdevumu grāmatās. Grāmatās sārtie toņi zaudē savu krāsu un pārveidojas par citu krāsu. Tāpat tur nevar saskatīt krāsu pustoņus. Vēl sliktāki izdevumi ir okupētajā Latvijā, kur krāsas vēl vājākas. Krūmiņa monografijā atsevišķi uzņēmumi ir ar pietiekami labu kvalitāti.

Mākslinieks atzīst, ka no mākslas vien dzīvot būtu grūti. Piecdesmito gadu sākumā cilvēki ieradušies ASV no Eiropas, tiem nav bijis naudas. Kad iegādātas mājas, sākuši pirkt arī gleznas. Viņš minēja, ka dažās mājās gleznu esot tik daudz, ka nevarot pie sienām atrast vietas. Tagad toreizējā jaunā paaudze kļuvusi veca, tā vairs negribot gleznas pirkt, jādomājot, ko tie darīšot ar savu mantu vecuma dienās. Latviešu mākslinieku vairums ir gados veci, jaunie ieauguši amerikāņu vai citu tautu paražās un vidē, tie kļuvuši moderni un latviešu mākslai tāli.

Kritiski vārdi Krūmiņam ir par žūriju komisiju izvērtējumiem Kultūras Fonda vai lielāku izstāžu sarīkojumiem, piemēram, dziesmu svētkos. Viņš arī dažus gadus darbojies Kultūras Fonda darbu izvērtēšanas komisijā, atceroties dažus raksturīgus gadījumus. Dziesmu svētku izstādēs ne katrreiz žūrija skatās uz darbu kvalitāti, bet dažkārt uz mākslinieku vārdiem vai pazīšanos. Arī mākslas kritiku rakstītāji ne katrreiz pazīst apskatāmo darbu mākslas virzienu.

Mārtiņš Krūmiņš maizi pelnīja ar darbu kādā architektu uzņēmumā, zīmējot jumtu plānus. No darba aizgājis tikai 75 gadu vecumā

Mākslinieku pāris dzīvo skaistā apkārtnē. Mārtiņš Krūmiņš ciemiņus i vadāja pa savas apkārtnes skaistākām vietām. Pati ievērojamākā ir Saullēkta kalns. No vienas puses tur paveŗas plašs skats uz ieleju, laukiem un daudzajiem apkārtnes ezeriem. Skatoties uz rietumu pusi, redz kalnus un lapu koku mežus, kas mirdz rudens krāsainajās lapās. Krūmiņš rāda kādu punktu tālumā, kur satiekoties trīs pavalstis — Ņudžersija, Pensilvēnija un Ņujorka. Nekādu pieturas punktu šim apgalvojumam nevar saskatīt, bet jātic, ka tas tā ir. Mākslinieks arī ievērojis kādu vietu, ko viņš nākamajās dienās domā izmantot jaunai gleznai. Tikai viņš sūrojas, ka gleznošanas piederumi jāstiepjot kalnā un vajadzēšot kāpt divas reizes.

Mājasmāte Māra Krauze sagatavojusi cienastu ciemiņiem. Mājastēvs pacienā viesus ar pavisam neredzētu un nedzirdētu vīna marku īpatnējā pudelē. Uz pudeles uzraksts kā visām vīna pudelēm angļu valodā. Tas esot Heinricha Špechta mājas vīns, gatavots no viņa dārzā salasītām upenēm, 1984. gada raža. Glāzē mirdz tumši sārtā krāsa, dzērienam ir saldi rūgtenā upeņu garša, bet tādu dzērienu veikalos nedabūt. Vīna meistars ir Krūmiņa netālais kaimiņš, kas vakara stundās glezno.

Ciemiņi mājās pārveda divas Mārtiņa Krūmiņa gleznas.

V. Irbe

PASAULES BRĪVO LATVIEŠU DZIESMU DIENAS UN KULTŪRAS SVĒTKI

MINSTERĒ, VĀCIJĀ 1987. gadā no 2. VIII līdz 9. VIII

Archibīskaps
Arnolds Lūsis

Baznīca un tauta

(Turpinājums)

Kad īsteni sākušies pirmie mēģinājumi pievērst Senlatvijas iedzīvotājus kristīgai ticībai, mēs, diemžēl, precīzi pasacīt nevaram. Un arī tas, ko zinām, jāizvērtē ar samērā stingru kritiku. Piemēram — „Pirmā Chronika" — no kuŗas gūstam ziņas par slavu kristiānizēšanu — min, ka jau 1. g. simtenī apustulis Andrejs ieradies Novgorodā un aizgājis pat uz Skandināviju, pēc tam sniegdams par savu ceļojumu ziņas pāvestam Romā. Bet — šī chronika uzrakstīta 11. g.s. un tajā daudz nostāstu, kas līdzinās leģendām.

Īsteni par kristiānizācijas sākumiem mēs, liekas, varam runāt tikai, sākot ar 11.g.s. vidu, un arī tad — mūsu tautai liktenīgā veidā, krustojoties slavu tieksmei rast politisku varu Baltijas jūras un Daugavas apgabalos (to varētu saukt par „Drang nach Westen") un „Drang nach Osten", ko veica ar ordeņa palīdzību vācu bruņinieki, liekot pamatus Livonijas valstij, kas apturēja slavu ekspansiju un iesaistīja mūsu tautu Rietumeiropas un katoļu baznīcas reliģiskā un kultūrālā vidē.

Ir jāpiekrīt prof. L. Adamoviča viedoklim. Savā grāmatā Latvju baznīcas vēsture L.Adamovičs raksta: „Pareizticības panākumi — krievu baznīca toreiz (t.i. 11.—12. g.s.) negribēja un nevarēja attīstīt sistēmatisku misijas darbu, bet viņu politiskās ekspansijas tiklab no Pleskavas kā Polockas uz Baltijas jūru nesa sev līdz arī pareizticības propagandu. Latviešu valodas un vēstures dati liecina, ka latvieši jau priekš 1200. gada caur krieviem iepazinušies ar pareizticīgo baznīcas dzīvi un terminoioģiju. To neatvairāmi pierāda rinda no krievu valodas aizgūtu terminu, kā — gavēt, gavēnis, grāmata, grēks, klanīties, kristīt, kūma, nedēļa, nedēļas dienu nosaukumi un skaitīšanas veids, pagrabs, svece, svētki, svēts, tulks, zizlis, zvanīt, un varbūt arī citi (9. lp.)

Bet — grūti tomēr pieņemt, ka šis slavu misijas darbs Piedaugavas apgabalos varētu būt sācies jau 10.g.s., jo slavu apdzīvotos apgabalos — Krievijā — misijas darbs sākās tikai 986. gadā, kad Ķijevas princis Vladimirs (viens no trim lielkņaza Svjatoslava dēliem) bija ieguvis varu pār visiem slavu apdzīvotiem apgabaliem, arī Polockas un Pleskavas kņazistēm Senlatvijas pierobežā.

Jau Vladimira tēvs bija nodrošinājis topošās imperijas dienvidaustrumu robežas un tāpēc varēja vērst skatu uz rietumiem. Svjatoslavs bija sakāvis Volgas lejteces apgabalos dzīvojošos hazarus, kuŗi jau 740. gadā bija pieņēmuši Mozus ticību (13.g.s. hazari izklīduši Eiropā, veidojot t.s. „Askenazi" jūdaismu).

Vladimira māte Olga bijusi kristiete. Bet Vladimirs pats nevarējis izšķirties. „Pirmā Chronika" stāsta, ka viņš vispirms griezies pie hazariem un vēlējies iepazīties ar Mozus ticību. Bet kad viņš hazariem jautājis, kādēļ jūdi izklīdināti un aizdzīti no Jeruzalemes, tie atbildējuši:

„Dievs bija dusmīgs uz mūsu senčiem un viņu grēku dēļ izkaisījis mūs starp pagāniem."

Tāda atbilde Vladimiram nav patikusi. Tad viņš uzklausījis muhamedāņus. Pirmā Chronika stāsta, ka Vladimirs bijis „pārņemts no savas iekāres pēc sievietēm, un bez 7 sievām, kas dzīvojušas viņa galmā, viņam bijušas vēl 300 konkubīnes Višgorodā, 300 Belgorodā un 200 Brestovo.

Muhamedāņi bijuši ar mieru Vladimiram atstāt 70 sievas. Bet, kad Vladimirs dabūjis zināt, ka viņam un tautai nebūs brīv lietot alkoholiskus dzērienus, viņš teicis: „Dzeršana ir krievu prieks. Mēs nevaram iztikt bez šī prieka."

Kad sūtņi atnesuši Vladimiram ziņas par to, ko redzējuši Konstantinopolē un Hagia Sophia („Mēs nezinājām, vai esam debesīs vai virs zemes") — Vladimirs izšķīries pieņemt t.s. grieķu-katoļu ticību, un zemē ieradušies Bizantijas sūtīti misionāri. Chronists stāsta, ka Vladimirs pēc kristīšanas dzīvojis dievbijīgu dzīvi un ar varu piespiedis tautu kristīties.

Mums nav tiešu ziņu, kad šie misionāri ieradušies Tālavas apgabalos. Jādomā, ka arī Tālivaldis pieņēmis kristīgo ticību politisku apsvērumu dēļ, maksādams meslus Polockas kņazam, ar kuŗu Meinards 1184. gadā noslēdz draudzības līgumu, izprasot atļauju sludināt kristīgo ticību lībiešiem — Ikšķilē un Daugavas austrumu krasta apgabalos.

Bet Jersikā (kas saskaņā ar A. Bīlmaņa pētījumiem sākotnēji bijusi vikingu tirdzniecības vieta „ar grieķiem" — Gersk) — jau 1209. gadā bijušas 2 pareizticīgo baznīcas, ko ordeņa bruņinieki nodedzinājuši...

Kaut arī jau 1214. gadā Tālivaldis un viņa dēli Rameķis, Varibuls un Druvaldis pāriet katoļu ticībā, nevarēsim noliegt, ka pie grieķu-katoļu baznīcas piederīgie slavu misionāri zināmas pēdas mūsu tautā ir atstājuši.

Pētījumus par pirmajiem misionāriem, kas nākuši no rietumiem, izdarījis prof. Edgars Andersons. Viņš stāsta, ka tie senā Kursā ieradušies no Dānijas. Liekas, ka arī viņu ierašanās zināmā mērā būs saistīta ar politiskiem apsvērumiem. Kuŗi 11. g.simtenī vairākkārt sirojuši Dānijā (1041., 1046., 1049.g.) un iedvesuši zemes iedzīvotājiem tādas bailes, ka tie dievnamos lūguši, lai Dievs viņus pasargā no šiem jūras laupītājiem.

Dāņu ķēniņš Svens Estridsons domājis, ka pievēršot kuršus kristīgai ticībai, briesmas mazinātos, un — (kā to stāsta Brēmenes bīskapa Adama chroniķis) — 1048. gadā uzdevis kādam dāņu tirgotājam Kursā celt pirmo baznīcu. Jādomā, ka baznīcā būs sludinājis arī kāds priesteris vai darbojies kāds mūks.

Dāņu karaļa Valdemāra laikā (1157—82) misijas darbs turpinājies sadarbībā ar karaļa draugu Lundas bīskapu Abzolonu (apm. 1128—1201). 1161.g. Dienvidkursā, Palangā, ieradies karaļa dēls Ābels. Viņš sakāvis kuršu karaspēku un noslēdzis mieru, lai sāktu kuršu kristiānizēšanu. Ābelam Lundas archibīskaps devis līdz kanoniķi un kleriku Ernemundu. Viņam Ābels teicis: „Tu būsi pārvaldnieks manā namā, un taviem vārdiem visai manai tautai būs paklausīt."

Ernemunds tam piekritis un sācis misijas darbu Dienvidkursā — Palangā, Pilsātā, Duvzarē, Piemārē u.c.

1164. gadā karalis Valdemārs nolēmis Ernemundu sūtīt uz Romu, lai viņš tur tiktu konsekrēts Kurzemes bīskapa amatā. Bet — Romā toreiz bija juku laiki. Ķeizars Fridrichs I vienu pēc otra bija iecēlis trīs sev paklausīgus pāvestus vai antipāvestus, kam trūka apustuliskās sukcesijas (Īstais pāvests Aleksandrs III bēguļoja), bet Ernemunda ceļojuma laikā Romā darbojās pāvests Kalikstus III (valdīja līdz 1178.g.)

Kas noticis ar Ernemundu, īstenu ziņu trūkstot. Kāds dokuments it kā vēstījot, ka viņš pazudis. Daži vēsturnieki tomēr domā, ka Ernemunds esot saņēmis pāvesta Aleksandra III (bijis ievērojams teologs un jurists) svētību un viņš esot jāuzlūko par pirmo Kurzemes bīskapu, kas pildījis savu amatu no 1161.—1176. gadam, tātad 15 gadus un 4 mēnešus.

Tādā kārtā kristīgās ticības ienākšanu mūsu tēvzemē varam datēt apmēram 100 gadus agrāk — pirms Ikšķilē ieradās dieva vīrs, ko šodien pieminam — Segeborgas augustīniešu klostera mūks Meinards, par kuŗu Atskaņu Chronikas autors stāsta:

„Viņš bija Dieva priesteris
Un saucās Meinhards, kam no sevis
Dievs labus tikumus vien devis:
Viņš bija gudrs un apdomīgs
Un tikumībā pastāvīgs,
Viņš mācēja tā izdarīt,
Ka ļaudīm bij tam jāpiekrīt."
(230—40)

Bīskapa Meinarda darbība notika nemierīgos laikos un nemierīgā vidē. Senlatviešu ciltis viena otru apkaŗoja. Lībju apgabalos Daugavas piekrastē siroja leiši un zemgaļi. Liekas, savas intereses tur bijušas arī Polockas kņaziem, kas prasījuši nodevas no Tālavas latviešiem un, iespējams, arī lībjiem. Livonijas Indriķa chronikā atrodamas ziņas (1216.g.), ka pēc tam, kad „liels skaits vietējo iedzīvotāju pieņēmuši latīņu kristību,... Pleskavas krievi pieprasījuši nodevas. Vēlāk, bīskapa Alberta laikā, Polockas kņazs „norādījis, ka livonieši esot viņa kalpi un viņa varā esot tos kristīt vai atstāt nekristītus."

(Turpinājums sekos)

Gaidi uz to Kungu un nenovērsies no Viņa ceļa, tad Viņš tevi pacels, ka tu atgūsi savu zemi un ar gandarījumu redzēsi, ka bezdievīgie tiks izdeldēti. (Ps. 37:34).

Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, 30 McDairmid Rd., Scarboro, Ont. MIS 1Z6.

Balvas filatelistiem

8. Latviešu dziesmu svētku laikā, Toronto notika arī filatelijas numismātikas izstāde. Izstādē piedalījās vairāki TLFN kluba dalībnieki. Pēc izstādes tiesnešu atzinuma kluba vadība piešķīra apbalvojumus sekošiem izstādes dalībniekiem.

Ž. Grundmanim DV Kanadas valdes dāvāto ceļojošo balvu par labāko pretkomūnisma klāstu. Klāstā redzējam Latvijas ordeņus un dažādas goda zīmes. Šis klāsts arī apmeklētājiem bija paticis vislabāk par ko tas saņēma īpašu apbalvojumu.

J. Ronis saņēma bijušā ilggadējā LFA valdes priekšsēža O. Vīndedža ceļojošo balvu par klāsta latviskāko apdari. Viņa klāsts bija veltīts latviešu karavīriem un parādīja starp citu arī dažādus zīmogojumus — kā no strēlnieku, tā arī atbrīvošanas un leģiona cīņu laikiem. Bija arī aploksnes no latviešu karavīriem ASV bruņotos spēkos.

W. Apsit savā klāstā, kuŗu viens no tieņešiem bija atzinis par vislabāko, parādīja Latvijas zīmogus, tiesu un pilsētu pierakstīšanās markas. Par šo klāstu viņam piešķīra TLFN kluba ceļojošo balvu.

R. Zālamanis savā klāstā parādīja dziesmu svētku žetonus un medaļas saņemot kā 8. Dziesmu svētku rīcības komitejas speciālu apbalvojumu, tā arī TLFN kluba balvu. E. Rebane saņēma Ruciņa — Vācijā ceļojošo balvu par Latvijas naudas zīmju izstādījumu.

Ed. Ozols par klāstu — Ģen. K. Goppers uz skautu nepastmarkām un skautu un gaidu nometņu zīmogojumi, saņēma O. Vīndedža dāvāto ceļojošo balvu. K. Strazdiņš par klāstu — neatkarīgā Latvija pastmarkās un uzņēmumos, saņēma Ruciņa dāvāto ceļojošo balvu.

Jauniešu klasē Velta Ozola savā klāstā parādīja pirmo Latvijas ārlietu ministri Z.A. Meierovicu un dažādos Latvijas atbrīvošanas pieminekļus pastmarkās un uzņēmumos. Viņas klāsts patika apmeklētājiem un pēc to atsauksmēm tā saņēma speciālu apbalvojumu. Tā saņēma arī R. Rudlapa ceļojošo piemiņas balvu.

Ģints Brencis bija izstādījis klāstu par Latvijas rakstniekiem un prezidenta Dr. K. Ulmaņa Draudzīgais aicinājums. Viņam piešķīra TLFN kluba ceļojošo balvu filatelijā, ārī rakstnieka, filatelista K. Ķezbera dāvāto balvu un vienu no viņa grāmatām ar pašrocīgu ierakstu.

K. Strazdiņš

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

Korporāciju meistarsacīkstes volejbolā un basketbolā

Tās notika 30. un 31. augustā Toronto

Spēles atklāja L.K.A. sporta komisijas priekšsēdis Uldis Inveiss, Fr. Imantica. Sestdienā notikā priekšspēles, bet svētdienā finālspēles. Iegūtās balvas pasniedza dāmu vakarā Latviešu Centrā svētdien.

Piedalījās 90 sportisti un sportistes no ASV un Kanadas, kā arī viens sportists no Austrālijas un viens no Vācijas. Kopā bija 7 volejbola, 4 basketbola un 3 studenšu volejbola vienības šādām korporācijām: studenšu korp. — Daugaviete, Dzintra un Spīdola; studentu korp. — Lettonia, Talavija, Latvia, Fr. Lataviensis, Gersicania, Fr. Cursica.

Volejbola rezultāti:

Studenšu volejbolā pirmo vietu ieguva Spīdola. Finālspēlē pret Dzintras vienību rezultāti bija 13—15; 18—16 un 15—3. (1.v. Spīdola, 2.v. Dzintra, 3.v. Daugaviete).

Vērtīgākā volejbola spēlētāja bija Lisa Preisa, Spīdola.

Studentu volejbolā Fr. Lataviensis jau 3 gadus izcīnīja meistarnosaukumu volejbolā. Finālspēli pret Talaviju uzvarēja ar 16—14 un 15—10 rezultātu.

Kopvērtējumā — 1.v. Fr. Lataviensis, 2.v. Talavija, 3.v. Lettonia I, 4.v. Lettonia II.

Vērtīgākais volejbola spēlētājs bija Pēteris Siksna, Fr.Lataviensis.

Basketbola rezultāti

Fr. Lataviensis vienība izcīnīja pirmo vietu, finālspēlē uzvarot Talaviju 103—64.

Olģerta Kurciga vadībā Fr. Lataviensis kopš 1979.g. nav zaudējusi meistarvienības godu. Kopvērtējumā 1.v. Fr. Lataviensis, 2.v. Talavija, 3.v. Lettonia, 4.v. Latvia.

Par turnīra visvērtīgāko spēlētāju ievēlēja Ojāru Bērziņu, Tal. Šogad atkal piedalījās Gunārs Balodis, Fr. Latav., no Vācijas. No Adelaides Austrālijā tālo ceļu bija mērojis Uldis Brūns, Latvus. Uldis nesen piedalījās Austrālijas universitātes izlases komandā un spēlēja globālās meistarsacīkstēs Japānā.

Fraternitas Lataviensis basketbola meistarkomandas dalībnieki. 1. rindā no kr.: V. Ozols, A. Ezers, A. Ozoliņš, M. Kārkliņš, I. Koškins; stāv: vad. O. Kurcigs, I. Kopštāls, U. Siksna, P. Siksna, A. Siksna, A. Lapiņš, G. Balodis.

Korporācijas Spīdola vienība, kas ieguva 1. vietu volejbolā. No kr. Astrīda Kalna, Gundega Ozoliņa, Lisa Preisa, Sandra Bādere, Zinta Grigore, Evia Bērziņa, Astrīda Kaņķe.

Fraternitas Lataviensis volejbola meistarkomandas dalībnieki. 1. rindā no kr.: V. Ozols, A. Ozoliņš, M. Kārkliņš, P. Grasmanis; stāv: A. Lapiņš, A. Siksna, P. Spricenieks, P. Siksna, I. Kopštāls, D. Balodis, vad. O. Kurcigs.

Trešā gadskārtējā Apvienoto Nāciju

Cilvēku Tiesību Dienas

DEMONSTRĀCIJA

notiks svētdien, 7. decembrī, pl. 13:00

TORONTO PILSĒTAS VALDES LAUKUMĀ

Runās Ontario parlamenta loceklis

Mr. JURI SHIMKO

Dalībniekus (vismaz 30 latviešus) technisko darbu veikšanai lūdzam pieteikties pie L. Ozola, tel. 222-2854 un ierasties Latviešu Namā, 491 College ielā plkst. 9:00.

Nāksim visi, sekojot brīvības cīnītāju parolei:
Ja ne es, tad kurš?
Ja ne tagad, tad kad?

Rīko: Kanadas Komiteja par Cilvēku Tiesībām Latvijā,
Baltijas Sieviešu Padome,
Latviešu Nacionālā Jaunatnes Apvienība Kanadā.

Demonstrācijas notiks arī

***ANGLIJĀ, MONTREALĀ, KIČENERĀ** un citur.*

18. novembŗa programma Centrā

Pl. 7:30 no rīta svētbrīdis un karogu pacelšana. Piedalās māc. J. Šmits, Centra priekšnieks V. Vagners u.c.

7:45 kopējas brokastis

9:00 Māc. J. Cālīša referāts

10:45 John Wallach (ārlietu red. Hearst avīzēm) referāts The Meaning of Satakvas in Jūrmala

12:15 Azaids

13:15 Nila Melngaiļa referāts ,,Jūrmalas konference latviešu perspektīvā

19:00 Burtnieku draudzes izkārtojumā DV vīru koŗa īskoncerts. Īsi lasījumi par mūsu tautas Brīvības cīņām. Vakaru vadīs A. Pērkons

21:00 Centra vakarēšana Baibas Rubesas vadībā. Piedalās Laura un Pēteris Zariņi.

Bērnu dienas programmu vadīs Egils Fogelis.

Arnis Akmentiņš

Arģentīna nav Lejputrija

(43. turpinājums)

— Jums taisnība, seņor! — mans kaimiņš kā lingas sviests izlec no gultas. — Vai, velns! Kā man tas agrāk neienāca prātā?

— Ai! Itas!... Mani apsēdušas itas! — jauneklis iesaucas, paķer vienu no lielajiem frotē dvieļiem, kuŗi, viens zils un otrs rožains, karājas uz vadža blakus izlietnei, samekļē ziepju gabalu un teciņus izmetas pa durvīm. Brīdi vēlāk nakts klusumā kaut kur pagalma otrā pusē kādā vannas istabā no dušas plīkšķ un burbuļo ūdens.

Trīs gadus dzīvodams Paragvajā un nu jau gandrīz vēl četrus šeit Arģentīnā, nekad neesmu dzirdējis tādu vārdu. Ar ziņkārīgu nepacietību gaidu iezemiešu jaunekļa atgriešanos, lai papildinātu savas spāņu valodas zināšanas. Pēc krietna stundas ceturkšņa, kad istabas kaimiņš, satinies dvielī kā arabs tunikā, atkal parādās uz sliekšņa, svešais nosaukums man jau aizmirsies.

— Būs lietus, — jauneklis saka. — Temperātūra krītas, un gaisa mitrums strauji vairojas. Redziet, cik bieza migla. Atvainojiet, ka es šitā ērmojos un traucēju jūsu miegu. Nu tik vēl palagi jāapgriež uz otru pusi, tad varbūt būs miers no šiem nešķīstajiem smūdžiem...

— Piedodiet! Nesaprotu, par ko jūs runājat?

— Nu! Vai tad pirmīt neteicu, ka mani terrorizē vistu utis? Manam tēvocim Leopoldo... — es arī saucos Leopoldo — viņš stādās priekšā, — pieder putnu kautuve un plucinātava.

— Iepriekš jūs teicāt citādi...

— Kā citādi? Vai nezināt, ka „itas'' ir vistu utis?

— Nē!

Var redzēt, ka neesat laucinieks! Šie gandrīz mikroskopiskie kukaiņi ir visnešķīstākie putnu parazīti. Izplatās pa visām malām kā mēris. Man dzīvē nav laimes! Mans vecais grib, lai studēju tautsaimniecību, tēvocis atkal gaida, lai stājos viņa vietā, jo esmu abu vienīgais mantinieks. Ziniet! Kauto putnu tirdzniecība ir ļoti, ļoti labs veikals. Izmantojot gadījumus, kad kaimiņu provincēs — Santiagodelestero, Katamarkā vai Riohā izceļas kāda sērga, par nieka grašiem var nopirkt divu vai trīs „kamiónu'' (smago automobiļu) kravas ar cāļiem, ātri nokaut, noplucināt, ielikt saldētavā un gada beigās — hi, hi! — par trīs un četrkāršu peļņu pārdot Evitas fondam, lai Ziemsvētkos un Jaungadā — tā peronistu tradicija! — par brīvu izdala husticiālistu partijas piekritējiem.

— Vareni! — es saku. — Manuprāt, jūsu tēvocis ir finanču ģenijs, ja pusspragušus cāļus un vistas prot pārvērst skanīgos dālderos... Katrā ziņā nepieciešama liela drosme, lai tik riskantā pasākumā ieguldītu naudu.

— Nu! Vienmēr jau arī viņam šis triks neizdodas tik labi. Kādreiz atgadās, ka vesela auto krava nobeidzas ceļā un jāizber kaut kur grāvmalē...

— Jūs varat modernizēt šo veikalu! Ierīkojiet kautuvi un plucinātavu uz riteņiem un saldētavu piekabamā vāģī. Tad tādas likstas neatgadīsies, un iepriekš neparedzēti zaudējumi neradīsies.

— No, no! Man galvā citas idejas! — Vēlos kļūt par kino aktieri, par tādu kā Luiss Sandrini un Dringo Farias. Man komisku lomu tēlotāja talants. Tikai veči — nolādētie skopuļi! — nedod naudu, lai varētu braukt uz Buenosairesu un izglītoties labā teātŗa skolā...

— Taisnība! Jums taisnība! — es piekrītu. — Šai pasaulē, kuŗu taisījuši veči priekš večiem, jaunajiem nav vietas. Griezies, kur gribi, visur kāda vecāka gada gājuma gudrelis jau priekšā...

— Eko! Pareizi! — jauneklim tāda runāšana patīk. — Jūs nevarat iedomāties, kā mani spīdzināja obligātajā kaŗa dienestā! Sākumā vēl cerēju, ka varbūt palaimēsies un izlozē izvilkšu zemu numuru un mani nemaz nepieņems, bet trāpīju augstu; tiku ieskaitīts flotes kājniekos un aizsūtīts uz Patagoniju. Apziņa, ka divi gadi būs jādzīvo bākā uz šaura zemes raga, kas paisuma laikā pārvēršas par vientuļu salu, ir drausmīga. tur nebija nekā! — ikai smiltis, klintis, zilgani viļņi, mežonīgi kaiju kliedzieni un vējš... Nevienam mirstīgam tādu likteni nenovēlu! Nikns seržants mūs, divdesmit jaunus zēnus, diendienā dzina tālos pārgājienos pa apkārtējām kāpām. — Gulties! Celties! Skriešus, marš! Stāt! Apkārt griezties... Ai, virgen santissima! Mana vecā kokzāģētavā ir vienmuļš un smags darbs; Tioleopoldo (tēvoča Leopolda) putnu plucinātavā var dabūt vistu utis, bet tik briesmīgi kā kaŗa dienestā nav nekur! Kādēļ uz tādu vietu otrā pasaules galā nesūta kaut kādus vecīšus pensionārus? Tie varbūt, dzīvodami starp roņiem un pingvīniem un skatīdamies, kā jūrā, astes kulstīdamas un baltas garaiņu strūklas pūzdamas, nārstojas valzivis, justos labi un apmierināti!

— Bet ar laiku taču pieradāt?

— No, seņor! Pierast nozīmē pakļauties militārai disciplīnai, kuŗa ir līdzīga narkozei, kas iemidzina, noārda un iznīcina cilvēka dabiskos pašaizsardzības instinktus. Kāds pirmatnējs, zemapziņā noslēpts spēks man neļāva pārkāpt šo robežu. Vientulības sajūta dienu no dienas kļuva mocošāka un nepanesamāka. Vēlējos saslimt... dezertēt...: izdarīt pašnāvību... vienalga ko, lai tiktu projām no tādas svešas, nemīlīgas un nolādētas apkārtnes. Mūsu seržantam bija kāds iemīļots apmācības paņēmiens, kuŗu viņš līdz apnikumam neskaitāmas reizes atkārtoja un drillēja ik rītus. Pavēlēja mums nostāties plaši izvērstā ķēdē augstas smilšu kāpas galotnē ar seju pret jūru un komandēja: — Uz priekšuuuu... soļooot... marš! Kad pa stāvo nogāzi nonācām lejā pludmalē, atskanēja jauna pavēle: — Stāt! Apkāāāārt... grieiez... ties! Un jau nākošajā mirklī: — skriešuuuus... marš, marš! Kuŗš jaunkareivis kāpas galotni sasniedza pēdējais, skrejsolī viens pats atkārtoja visu no gala, trīs reizes soļodams lejā un skriedams augšā pa nogāzi. Ar laiku šīs apmācības kļuva par īstām simt metru skriešanas sacīkstēm. Mūsu instruktors lepni lielījās, ka izaudzināšot varenus sportistus nākamai olimpiadai...

Tālu selgā uz Ugunszemes pusi slīdēja tumši kuģu siluети... Turpu raugoties, man prātā ienāca traka doma: Ja es tur varētu aizpeldēt... Nostāties kuģu ceļa malā un pacelt īkšķi... Jūrnieki droši vien mani izzvejotu no viļņiem un paņemtu līdz uz Buenosairesu vai citu ostu... Drošības dēļ, lai patiesi nebūtu jānoslīcinās, savu slepeno nodomu — tēlot vājprātīgo — atklāju pāris labākiem draugiem.

Uz izdevīgu brīdi ilgi nebija jāgaida. Tāds pienāca jau nākamā dienā, kad bēguma laikā Atlantijas okeans, noplakdams tālu no krastmales, atsedza lēzenus sērus un dūksnainus smiltājus, pa kuŗu staignajām peļķēm kā milzīgi plakani zirnekļi rāpoja garkājaini vēži. Uz pavēli — stāt! — es nemaz neklausīju, bet mierīgi soļoju tālāk uz to pusi, kur bangojās un šalca bezgalīgais jūras plašums. Sākumā mūsu seržants kliedza un draudēja ar kaŗa tiesu, bet kad redzēja, ka es savu šauteni ar stobra galu ieduŗu smiltīs un dubļos nometu tērauda bruņu ķiveri, trenca visu jaunkareivju grupu man pakaļ; tā mani panāca, kad es jau biju paguvis iebrist līdz jostas vietai dziļā ūdenī.

Izcēlās sīva cīnīšanās, jo visiem spēkiem turējos pretī un mēģināju izrauties un atbrīvoties no draugu rokām, kas mani tvēra un turēja ciet. Manu vajātāju kustības un rīcības brīvību traucēja līdz paņemtie ieroči, kuŗus viņi sargājās saslapināt.

— Un zināit! Tēlot traku nemaz nav tik vienkārši! Vēl divas reizes tai pašā dienā mums radās izdevība ar visām drēbēm mugurā peldēties jūrā... Tiklīdz zēni uz mirkli mani palaida vaļā, es tūlīt, stulbi smaidīdams un vaibstīdamies, teciņus vien metos sāļajā ūdenī. Beigās pārējie jaunkareivji sadusmojušies sāka mani bukņīt un paklusām piedraudēja:

— Leopoldo! Ja nebūsi mierīgs, tev ielauzīsim ribas... Ha, ha! Bet arī es viņus krietni sabaidīju. Sāku raudāt un vaimanāt kā vislabākā raudu sieva bagāta turka bērēs. Kritu zemē un raustījos krampjos kā epileptiķis.

Es notēloju tādu histeriju, ka pat mūsu seržants —nabaga stulbenis! — ar pārējiem zīmīgi saskatījās un, likdams pirkstu pie deniņiem, apliecināja, ka esmu sajucis prātā. Jau nākamajā dienā ar armijas kravas mašīnu, kas mums aizvien piegādāja pārtiku, mani aizveda uz Riogaļegos lidlauku un no turienes ar lidmašīnu uz Mardelplatu, kur atrodas liels kaŗaflotes jūrnieku hospitālis. Tur bija pavisam cita dzīve! Sestdienās kino, balles un jautras meitenes... Ostmalas krodziņos dzērām alu un priecājāmies par visu naudu! Mani uz bāku atpakaļ vairs nesūtīja. Psichologi un ārsti atzina, ka neesmu piemērots dzīvošanai tik vientuļā un svešā apkārtnē, kas rada traumas un smagas depresijas... Vai jūs pazīstat Mardeplatu?

(Turpinājums sekos)

SENĀS BALSIS

No dainu pūra

TĒVZEMEI—SADZĪVEI—PADOMAM

Sakārtojis K. Puriņš

10.

Apaļš tēva novadiņis
Kā viens vaska rituliņis;
Kad dabūja bāleliņi,
Stūŗu stūŗus izdalīja.

3769 Rāvas Lp.

Rubenītis rubenēja
Mana tēva zemītē.
Rubeņam spostu sēju,
Pats turēju tēva zemi.

3816 Druvienas C.

Nava man, nava man,
Kā man bija tēva laiku:
Nezied vairs āboliņš
Uz pelēka akmentiņa.

3099 Cesvaines Md.

Pīguļnīki gudri v'eiri,
Naguļ ceļa mal'eņā,
Pi kriumeņa, pi mežeņa
Zaļejā uobulā.

30169 Rēzeknes apr.

Reti gāju, ilgi sērsu
Pie tāļēja bāleliņa:
Sniegu bridu aiziedama,
Baltābolu pāriedama.

26652 Alšvangas Azp.

*

Kur vasaru saule tek,
Tur tek ziemu mēnesnīca;
Kur, māsiņa, mēs augām,
Tur dzīvo tautu meita.

3749 Seces Jk.

Na upīts strauja tak,
Strauja tak dalgaviņa
(Dougoviņa);
Na muosiņa borga bija,
Borga bruoļu ļaudaviņa.

37939 Vārkavas D.

Nav saulīte rietējusi
Jau rasiņa ābolā;
Nav māsiņa izaugusi,
Jau ļautiņu valodās.

37023 Jaungulbenes Md.

Ir brāļam laba māsa
Par visām māsiņām:
Man pie vārtu aiztecēja,
Man nojūdza kumeliņu.

3495 Ļaudonas Md.

Nepūt, vējiņ, nedzen laivu,
Nedzen mani Kurzemē;
Palikš' labāk Vidzemītē,
Pie savām māsiņām.

4391 Jaunlaicenes Vlk.

*

Protošam, mākošam,
Tam turēt tēva zemi;
Neprašam, nemākuļam
Otra durvis virināt.

3815 Tirzas Md.

Domājiet, bāleliņi,
Nava tēva domātāja!
Domājiet ielociņu
Baltajām villainēm.

38299 Lubānas Md.

Apsamola dziernaviņas
I ar mozu malējeņu;
Apsakolu sudobrā
I ar vīnu bruoleliņu.

37756 Jāsmuižas D.

Sajukušas upes tek,
Sajukuši ezeriņi;
Sajukusi brāļu dzīve,
Nediženi dzīvojot.

37959 Rugāju Apr.

Dieva lūdzu dzīvodama,
Ne bagātu bāleliņu;
Dieviņš man palīdzēja,
Ne bagāti bāleliņi.

3866 Sinoles Vlk.

Konference Vīnē

Trešā Eiropas drošības un sadarbības Helsinku nolīguma izvērtēšanas konference sākās Vīnē 4. novembrī. Konferences uzdevums ir pārbaudīt, kā 35 dalībnieču valstis īstenojušas cilvēku attiecību un brīvību tiesību prasības, kas paredzētas nolīgumā. Vīnes konferences laikā Pasaules Brīvo Latviešu Apvienība (PBLA) darbosies kopā ar igauņu un lietuviešu centrālajām organizācijām Pasaules Baltiešu Apvienības (PBA) ietvaros.

ASV Ārlietu ministrija izraudzījusi PBLA valdes priekšsēdi Dr. Olģertu Pavlovski par sabiedrības pārstāvi ASV delegācijā. Delegācijas priekšsēdis ir Vorens Cimermanis (Waren Zimmerman), kas jau izteicis pārliecību, ka ASV delegācija būs iespaidīga ASV interešu aizstāvēšanā, — cilvēku tiesību un brīvības jautājumos.

Vīnē paredzētas šādas baltiešu aktivitātes: ar attiecīgo valstu un zemju organizāciju pārstāvjiem tie apmeklēs un informēs dalībnieču delegācijas par apstākļiem okupētajās Baltijas valstīs, norādot uz Padomju savienības pārkāpumiem un sniedzot konkrētus pierādījumus. Bez šīm aktivitātēm vēl notiks arī preses konferences, demonstrācijas un citas nacionālpolītiskas akcijas, tādēļ nepieciešams visu brīvās pasaules latviešu un pārējo baltiešu personiskais morālais un materiālais atbalsts. Sekosim PBLA valdes priekšsēža Dr. O. Pavlovska aicinājumam, lai iespējami pilnīgi izmantotu šo iespēju mūsu tēvzemes Latvijas brīvības centienu sekmēšanai! Dosimies uz Vīni mūsu oficiālajiem pārstāvjiem palīgā!

Kam nav iespēju nokļūt konferences laikā Vīnē, lūgti atbalstīt šo ļoti svarīgo pasākumu ar ziedojumu Latvijas Brīvības Fondam. Ziedojums rakstāms uz Latvijas Brīvības Fonda vārda un nosūtāms: P.O. Box 4016, Rockville, Maryland 20850-0002, U.S.A.

Pašreizējos pasaules strauji mainīgajos un neaprēķināmos apstākļos okupētās Latvijas vārds — reizē ar pārējām Baltijas valstīm — ir jāsarga no aizmirstības. Tādēļ ļoti svarīgi, ka esam klāt ar savām prasībām visās tais starptautiskajās sanāksmēs, kur runā un lemj par Eiropas nākotnes jautājumiem. Nekad neaizmirsīsim, ka Latvija un pārējās Baltijas valstis pirms Otrā pasaules kara — kā neatkarīgas valstis — bija Tautu Savienības pilntiesīgas locekles.

Izaugusi jauna aktīva latviešu paaudze, kas ir labi skolota un sagatavota nacionālpolītiskam darbam. Jau 1985. gadā jaunieši ar pareizu izpratni un neatlaidīgu darbu noorganizēja Brīvības un Miera kuģa braucienu Baltijas jūrā, par ko ilgi rakstīja pasaules prese, ziņoja radio un televīzija, tā norādot uz apspiestajām Baltijas valstīm un prasot tām padomju brutālās varas nolaupīto brīvību un neatkarību. Jaunieši ir piedalījušies PBLA akcijās arī Madridē, Otavā, Kopenhagenā un citur, veicot svarīgu darbu mūsu tēvzemes Latvijas labā.

Nesen no konferences Rīgas Jūrmalā ir atgriezušies septiņi latviešu jaunieši, kas ar savu uzņēmību un drosmi sagādājuši okupētajai latviešu tautai lielu popularitāti. Viņi ASV valstsvīru atbalstā šai konferencē ir drosmīgi deklarējuši savus ieskatus, kas radījis apspiestajos latviešos lielu sajūsmu. Par to jau daudz rakstījusi pasaules prese, kā arī ziņojuši radio un televīzijā.

No nacionālpolītiskā viedokļa ir svarīgi, lai Vīnē konferences laikā ierastos lielāks latviešu skaits, kas demonstrējot izteiktu savas prasības. Vīnes pilsēta ir vēsturiski slavena kā daudzu ievērojamu starptautisku un politisku konferenču centrs.

Kupls latviešu jauniešu skaits devās uz Vīni ar Latvijas Brīvības Fonda un latviešu sabiedrības atbalstu.

Bruno Albats,
Latvijas Brīvības Fonda padomnieks

DAŅĪLOVS VIESOSIES ALA BIROJĀ

Kā jau agrāk ziņots, ALA lietvedis O. Kalniņš Vašingtonā, kas bija Jūrmalas latviešu septiņu grupas vadītājs, atceļā no Rīgas Maskavā kādā dolaru veikalā bija saticis padomju vajāto amerikāņu žurnālistu Nikolas Daņilovu. Abi bija draudzīgi apmainījušies sarunām un Daņilovs bija nožēlojis, ka nav varējis apmeklēt Jūrmalas konferenci. Tad O. Kalniņš viņam piemiņai iedevis populāro žetonu ar ASV un Latvijas karodziņiem, ko Daņilovs ļūlīt piespraudis pie sava svārku stūra. Šis žetons ir redzams arī US News & World Report 13. okt. numurā žurnālista attēlā.

O. Kalniņš ir ielūdzis Daņilovu apmeklēt ALA biroju Vašingtonā, ko tas arī apsolījis, tiklīdz atgriezīsies no Reikjavikas Islandē, kur viņam jāpilda avīžnieka darbs Rēgena un Gorbačova konferences laikā.

Reikjavika un mēs

Reikjavikas galotņu konferences iznākums mudina pārdomāt, kā mēs šo situāciju varētu izmantot savā labā.

Esmu pārliecināts, ka padomju vara neatstās Latviju ne brīvprātīgi, nedz arī politiska spiediena dēļ. Neviena valsts, arī ASV, nesāks karu, lai atbrīvotu Latviju. Zīmīgi, ka savā 13. oktobra runā prezidents Rēgens teica, ka viņš Reikjavikā bijis ar mieru līgt par visu, izņemot ASV brīvību un nākotni. Tālāk savā runā Rēgens uzsvēra ASV pienākumu izveidot demokratisku valdību un institūcijas, specifiski minot Afganistanu, Nikaragu, Angolu un Kambodiju. ASV nevarot aizmirst, ko Padomju savienības rīcība ir nozīmējusi Afganistānai, Centrālamerikai, Afrikai un dienvidaustrumu Āzijai.

Kaut arī aizvadīta Šatakvas konference Jūrmalā un ik gadus parakstītas Baltijas brīvības dienu rezolūcijas, Baltijas valstis netika pieminētas. Tas nenozīmē, ka mūsu lieta ir zaudēta. Reikjavikas konferences rezultāti dod mums jaunas iespējas un vēl nelietotus ieročus cīņā par Latvijas atbrīvošanu no padomju varas jūga.

Šie ieroči ir rietumu kapitāls, — kvieši un technoloģija, bez kuŗas Padomju savienība nevar iztikt un nevar arī gūt pārsvaru pār rietumu pasauli.

Ja arī Pad. savienība jūtas stipra politiski, saimnieciskā ziņā aina ir samērā ļaunā stāvoklī. Pad. savienība saimnieciski nevar atļauties uzņemties sacensību ar ASV SDI aizsardzības sistēmas attīstību un izveidošanu. Šai sacensībai tai trūkst kā līdzekļu, tā arī nepieciešamās technoloģijas. Gorbačovam tāpēc ir ārkārtīgi svarīgi piespiest Rēgenu atteikties no SDI.

Padomju militārā rūpniecība līdz šim ir atrāvusi līdzekļus un izejvielas pārtikas un patēriņa preču rūpniecībām. Gorbačovs, pārņemot varu, solīja saviem pavalstniekiem labākas dienas. Militārā sacensība šīs dienas aizbīdītu nezināmā nākotnē.

Lai nostādītu Padomju savienību labākā gaismā pret rietumu aizdevējiem, Gorbačovs nesen samaksāja cara parādus Anglijai. Rietumu rūpniecības firmas ir ieinteresētas pārdot savus ražojumus un technoloģiju. Ir arī izņēmumi. Strādājot finanču laukā ar lielajiem uzņēmumiem un pārrunājot tirdzniecību ar austrumu bloka valstīm, Motorolas vadība kādā sarunā deklarēja, ka peļņa no darījumiem ar Padomju savienību Motorolai nav vajadzīgi.

Līdzīgos ieskatos ir arī citas firmas un bankas.

Kāda varētu būt mūsu loma šajā stratēģiskajā spēlē? Mūsu uzdevums ir pārliecināt rietumu valstis, bankas un rūpniecības firmas netirgoties ar Padomju savienību un tās satelitiem. Ka tas ir iespējams, to pierādījušas minoritāšu grupas, kas ir panākušas saimniecisko sakaru pārtraukšanu un ieguldījumu likvidēšanu Dienvidafrikā. Vai mēs nevarētu panākt kaut ko līdzīgu?

Šeit varētu pavērties darba lauks PBLA, nacionālajām apvienībām visos kontinentos, Daugavas Vanagiem, draudzēm un citām organizācijām.

Latvieši ir labi izglītota, turīga un aktīva nacionāla grupa. Kā banku klienti, uzņēmumu akcionāri, universitāšu mācībspēki, profesionāļi un vadītāji darbinieki mēs varam sākt pārliecināt firmas un politiķus netirgoties ar Padomju savienību. Šajā darbā ļoti palīdzīga varētu būt prese, lasītāju vēstules un arī žīdu organizācijas. Kaut arī tūlītēju rezultātu varētu nebūt, tālākā skatījumā Padomju savienības ekonomiskās problēmas un eventuālais saimnieciskais sabrukums palīdzēs mūsu brīvības centieniem.

Sāksim šo darbu jau tagad!

Uldis Klauss

Top dziesmu dienas Minsterē

Minsteres dziesmu dienu rīcības komiteja savā pēdējā sēdē apstiprināja svētku programmu. Dziesmu dienu norise (2.8. — 9.8. 1987.) aptvers gaŗu sarīkojumu virkni. Atklāšana notiks brīvā dabā pie pils. Kopkoŗu koncertam laikrakstu lasītāji ir palīdzējuši izvēlēties mīļākās dziesmas, pie kam trīs dziesmas pavadīs pūtēju orķestris. Tautas deju lieluzvedumu sastādīs trīs kontinentu — Amerikas, Austrālijas un Eiropas — atseviškas daļas. Latviešu tautas mūzikas, folkloras un etnografijas daudzinājumu Raibie Cimdi vadīs Austris Grasis. Bērnu un jaunatnes mūzikālo lieluzvedumu — Andris Vītoliņš. Dažādā veidā ekskluzīvs izlases mākslinieku koncerts notiks rātsnamā.

Šie Rīcības komitejas sarīkojumi vien varētu veidot pilnu svētku programmu, bet Minsteres dziesmu dienas šoreiz ir arī kultūras svētki — festivāls, kuŗā uzaicināti piedalīties visi, kas vēlas. Šo kultūras svētku sarīkojumu virkne ir nepiedzīvoti gaŗa, vērtīga un interesanta. Svētkos apmeklētājs šoreiz tiešām varēs izvēlēties tieši to, ko vēlas. Būs tomēr iespējams apmeklēt gandrīz visus sarīkojumus — tikai tad visa nedēļa būs jāpavada sarīkojumu telpās.

Lai minam: Ņujorkas paplašināts koris ar simfonisko orķestri Andreja Jansona vadībā koncertversijā izrādīs Alfrēda Kalniņa operu Salinieki; Saules Josta dejos jaunā lieluzvedumā Čāpiņu Jāņa precības; Marka Opeskina vadītais Vācijas kamerkoris ar Brigitu 'ziedi pie ērģelēm atskaņos pilnā versijā Dievs, Tava zeme deg. Koncertu rinda: Arturs Ozoliņš un Rasma Lielmane; Ileāna Pētersone un Pauls Berkholds; Guna Kurme; Brigita Mieze; Atbalss un Ķelnes prāģeri.

Teātŗa mīļotājiem būs festivāls pats par sevi; Stokholmas latviešu teātris ar Lolitas brīnumputnu un dziesmu spēli Seši mazi bundzinieki; Sidnejas latviešu teātris ar Jolantu Durbi un Māri un Baibu. Un Sanfrancisko mazais teātris ar Hamilkāra kungu.

Viena diena paredzēta latviešu kultūrai visplašākā nozīmē: *Kāpēc nē.* Šai dienā, kuŗā apmeklētājs iegādāsies biļeti visai dienai, viens sarīkojums mainīsies ar otru: dzejnieku un rakstnieku stundas, skolu sacensības. Tur dziedās un mūzicēs — svinīga stila solisti slēgtās zālēs, citi jautrā un improvizētā veidā kaut vai gaiteņos. Varbūt būs arī leļļu teātris, varbūt balets. Un vakara roka koncerti. Vietas būs visiem vecumiem, visādām gaumēm, visādiem stiliem un žanriem. Tikai piesakaities!

Apmeklētājiem rīcības komiteja jau rezervējusi visas Minsteres viesnīcu un skolu internātu istabas. Zemju pārstāvju rīcībā ir viesnīcu pieteikšanās kartes, dažu nedēļu laikā būs arī biļešu pasūtinājumu lapas.

Rīcības komitejkas pārstāvis ASV ir Uldis Grava — P.O. 371, Leonia, N.J. 07605, tālr.: 2019471296; Kanadā Gunārs Šubiņš — 15 Mill View St., Kitchener, Ont. N2P 1W7, tālr.: 519 893 2492 (informācija un pieteikšanās arī Toronto Latviešu Centrā pie AijasAbenes).

Visa informācija gan aktīviem dalībniekiem, gan apmeklētājiem iegūstama arī no Rīcības komitējas: Postfach 6328, D - 4400, Munster.

Jānis Muchks

KAŖAVĪRU DAUDZINĀJUMS

sestdien, 8. novembrī, pl. 19.00
DV NAMĀ, 125 BROADVIEW AVE, TORONTO

Piedalās:
Modris Lorbergs — Daudzinājums
Andis Cers — Dziesmas
Jānis Beloglāzovs — Klavieŗu pavadījumi
Hugo Miķelsons — Dzejas un vakara vadība

Pilna bufete * Kopīgas dziesmas

Ieeja $10.-, ieskaitot auksto galdu.

AICINA DV TORONTO NODAĻAS VALDE

ČIKAGA

● Čikagas vanadžu kopas vakariņas ar filmas izrādi par polāriem leduslāčiem 24. oktobŗa vakarā Latviešu namā bija labi apmeklēta. Vakaru ievadīja vanadžu priekšn. ar uzrunu un sveica dalībniekus, kas tik kuplā skaitā bija ieradušies. Vanadzes bija rūpējušās par garšīgām vakariņām I. Grigolates vadībā. Pēc tam izrādīja Alfrēda Rozentāla uzņemto filmu par leduslāčiem.

Atzīmēja arī Aleksandras Rudzītes dzimumdienu ar kopīgi nodziedātu Daudz baltu dieniņu.

TORONTO ZIŅAS

Toronto DV nodaļas gada svētkos. Svinīgo solījumu nolasīja Guntis Eislers; aiz viņa no kr.: nodaļas vanadžu priekšniece A. Jākobsone, biedrzinis J. Treimanis, nod. priekšn. Z. Akots, K. Pavasars, E. Krūka, E. Grīnbaums un J. Mežaks. Foto V. Cinis.

● Toronto latviešu biedrības Sestdienas skolas skolotāju un vecāku sapulcē, ko 23. oktobrī Latviešu namā vadīja TLB valdes pārstāvis skolā R. Preisbergs, piedalījās 13 audzēkņu vecāki un TLB priekšnieks L. Ozols. Skolas pārzine E. Pētersone nolasīja agrākās pārzines M. Matīsas ziņojumu par aizvadīto mācības gadu, kā arī sniedza vispārēju ziņojumu par jauno 1986./87. mācības gadu un informēja par jauno izraudzīto vecāku komiteju. Tajā darbojas divi pārstāvji no katras klases. Vecāku komitejas vadību šogad uzņēmies Ēriks Lukovskis. Pārzine E. Pētersone arī ziņoja, ka šogad skolā mācās 104 bērni, strādā 18 skolotāji, divas darbinieces un divi koklētāju ansambļa vadītāji. Lai rosinātu latviešu valodas lietošanu arī mācību nodarbībām un ārpus skolas, šogad skolas liecībās būs ierakstīta arī atsevišķa atzīme par latviešu valodas lietošanu. Pārzine arī atgādināja, ka audzēkņiem skolā jāvalkā formas tērpi. Vairākas klases jau ierodas šādos tērpos. Pagājušā gada 35. izlaidumā skolu beidza 10 audzēkņu, bet visā skolas darbības laikā 827 latviešu jaunieši. Līdzšinējās vecāku komitejas priekšnieces Z. Kalniņas pārskats rādīja, ka gadskārtējā loterija iepriekšējā mācības gadā skolas grāmatu iegādei devusi 1,090 dolaru. Pēc kasieres un darbvedes S. Brences ziņojuma revīzijas komisijas priekšsēža E. Brodera ziņojumu nolasīja skolas pārzine. Komisijas atzinums, ka ieraksti saskan ar attaisnojošiem dokumentiem un kasiere Brence darbu veikusi atzinīgi, kas pelna pateicību. Bez iebildumiem pieņēma budžetu nākošajam mācības gadam 34,260 dolaru apmērā. Skolas darbību un grāmatvedību revidē TLB revīzijas komisija — E.Broders, V. Kalniņš un I. Alksnis, bet no skolas saimes tajā ievēlēja

Varoņu piemiņas svētbrīdī Saulainē sestdien, 8. novembrī, pl. 14 visas organizācijas laipni lūgtas piedalīties ar saviem karogiem. Svētbrīža norisi uzņems filmā.

Andri Briedi un Juri Ēraudu. Par skolas pārstāvjiem etnisko valodu komitejā ievēlēja A. Brenci un R. Preisbergu. Dažādos jautājumos E. Pētersone ziņoja par skolotāju semināru oktobrī Ņujorkā, kur piedalījušās skolotājas Silvija Kampbella, Inta Luksa un Elizabete Pētersone. Šo kursu apmeklēšanu atbalstījusi Toronto latviešu biedrība un sestdienas skola. Skolas Latvijas dibināšanas dienas atceres akts notiks 15. novembrī pl. 11:00 Latviešu namā. Svētku runu teiks skolas 29. izlaiduma absolvente Uve Hodžinsa.

● „Bēgļu un dīpīšu gadi" saucās Gvīdo Brūveŗa gleznu skate no 31. oktobŗa līdz 2. novembrim Toronto latviešu Centra Mākslas salonā. Tur bija redzamas 23 gleznas Laikā no 1957. līdz 1982. gadam Gvīdo Brūverim notikušas pavisam 25 izstādes Kanadā, ASV, Venecuelā un Arģentīnā, no tām vairāk kā puse Buenos Airesā, gūstot visās šinīs valstīs labas atsauksmes. Mākslinieks dzimis 1922. gadā Rīgā, mācījies Latvijas mākslas akadēmijā pie A. Annusa, K. Ubāna, A. Skrides un K. Miesnieka. 1945. gadā ieradies Austrijā, kur strādājis pie humoristiskā žurnāla Homuculus. Kopš 1949. gadā dzīvo Arģentīnā, kur strādājis par illustrātoru pie lielākajiem Buenos Airesas žurnāliem un apgādiem. Pirmo savu darbu izstādi Arģentīnā rīkojis jau pēc astoņiem gadiem, pēc tam nepilnu desmit gadu laikā turpat sarīkojis septiņas savas izstādes, vēlāk arī citās zemēs. Pirmā viņa izstāde Toronto bijusi 1966. gadā. Šī bija jau sestā Brūvera izstāde Toronto.

● Austrumu draudzes Ticības atjaunošanas dievkalpojumu 2. novembrī Sv. Barnaba baznīcā vadīja draudzes mācītājs A. Celms, aizlūdzot arī par draudzes dibinātāju un izaudzinātāju, bijušo ilggadējo mācītāju Arturu Briedi, ko 1. novembrī izvadīja no šīs pašas baznīcas uz Jorkas latviešu kapiem. Dievkalpojumam sekoja draudzes dāmu komitejas gadskārtējais bazārs baznīcas zālē, kas bija labi apmeklēts. Izpirka visas loterijas lozes ar pāri par 400 vērtīgu laimestu. Bez tam bija jāuzmin dāvātai lellei vārds, lai to pret zināmu piedalīšanās maksu iegūtu savā īpašumā. Pareizo vārdu „Ilma" uzminēja Jānis Jakāns. Lelle no minētājiem tādā veidā nopelnīja savai draudzei 38 dolarus. Viss bazārs deva pavisam 3,650 dolaru ienākumu. Komitejas dāmas Lidijas Pētersones vadībā bija saposušas bagātīgu kafijas galdu.

● Latviešu nama valdes un dāmu komitejas rīkotās labvēļu vakariņās, kas bija apvienotas ar Nama 22. gadasvētkiem, piedalījās 120 viesu, kuŗus uzrunāja Nama valdes priekšnieks E. Nagels, pieminot arī šo vakariņu mērķi — trauksmes signālu ierīkošanu, ko pieprasa Toronto pilsēta. Latviešu nama gadasvētkos sveicienus nodeva: no LNAK R. Pētersons, Toronto latviešu Centra V. Bebris, Kristus Dārza valdes priekšsēdis Dr. J. Lūsis, Toronto latviešu pensionāru apvienības valdes priekšsēdis R. Bērziņš, Latviešu katoļu apvienības Kanadā priekšnieks B. Logins u.c. Apmeklētāji vakariņu laikā noklausījās dziedoņa Jura Cīruļa koncertu klavieru pavadījumā. Viesis Kārlis Zvejnieks (Kuraž Kriš) piedalījās ar lasījumiem ventiņu valodā ar piedziedājumiem. Nama dāmu komiteja nodeva Latviešu namam 5,000 dolaru čeku. Gandrīz tādu pašu summu rīkotājiem deva labvēļu vakariņas. Vakara norisi vadīja V. Tikiņš, bet kopdziesmas P. Plīsis un J. Grodnis, deju mūziku spēlēja J. Girgensons.

● Kārtējā 30. oktobŗa pensionāru apvienības sanāksmē 170 apmeklētāju noskatījās Birutas Komarovskas iestudēto skeču Parīzes vietā — Miami, piedaloties viņai pašai un Arturam Ziediņam. Iepriekšējā 23. oktobŗa sanāksmē Teodors Rozentāls stāstīja par savu Havajas apmeklējumu. 6. nov. sanāksmē B. Komarovskas stāstījums par dzeju un deklamācijas. 13. novembris būs veltīts Lāčplēša dienai ar Oskara Perro referātu un Anetes Bencones deklamācijām. 20. novembrī Latvijas dibināšanas atcere, galvenais runātājs Imants Alksnis. Dziedās apvienības koris, diriģents E. Ārgals. Hugo Miķelsona deklamācijas.

● Latviešu Centra valdes sēdē pēc pēdējām vēlēšanām sadalīja amatus šādi: valdes priekšsēdis Valdis Vāgners, vietnieks Viktors Upeslācis, sekretārs Juris Tauriņš, administrātors, kasieris un grāmatvedis Žanis Grundmanis.

● DV klubā ar 26. oktobri atsāka svētdienu referātu pēcpusdienas. Par Jūrmalas Šatakvas konferenci referēja mag. iur. Viktors Upeslācis, apgaismodams, cik svarīga bijusi mūsu piedalīšanās šinī konferencē. Tāpat kā latviešu sabiedrība, viņš to novērtēja pozitīvi. Pārrunas bija dzīvas, piedaloties K. Zenaitim, V. Cinim, J. Tērauda, Kr. Puriņam, E. Tiltiņam un citiem. 2. novembrī Eduards Tiltiņš stāstīja par dažādu režimu laikiem Rīgā. 30. novembrī pl. 15:00 Kārlis Zenaitis stāstīs par DV globālajām dienām Freiburgā, Vācijā. DV klubs referātu svētdienās būs atvērts jau sākot ar pl. 12:00 dienā, kad izsniegs siltas pusdienas un darbosies arī bārs. Referātu pēcpusdienas kārto Juris Tērauds, tālr. 225-5534.

● DV Teātris Kanadā piedalījās Ontario daudzkultūru teātŗu festivālā 25. oktobrī ar Ulža Siliņa lugu Ir Akmeņi raud, ko bija iestudējis Gunārs Vērenieks. Šī bija lugas trešā izrāde Toronto, bet pavisam tā piedzīvojusi 11 izrādes dažādos latviešu centros. Pirmizrāde bija Montrealā, pēc tam divas izrādes Toronto,viesizrāde Otavā, izrāde Dziesmu dienās Lesterē, Anglijā un vairākas izrādes ASV — Klīvlandē, Grand Rapidos, Čikagā, Vašingtonā un Priedainē. Lugā spēlēja aktieŗi: Juris Freijs, Herta Jurševska, Andris Leja, Ieva Lercha un Valdis Martinsons. Prologu teica Ernests Jurševskis. Visas izrādes bijušas labi apmeklētas. Tagad luga noņemta no repertuāra. Pašreiz DV TK sācis iestudēt trīs Mārtiņa Zīverta viencēlienus — Divkauja, Riebeklis un Sievas māte, — pavisam piedaloties astoņiem spēlētājiem. Pirmais lasījums režisora Gunāra Vērenieka klātienē jau noticis 26. oktobrī. Pirmizrāde paredzēta jau aprīlī, kā izteicās DV TK vadītājs Valdis Martinsons.

● Kā pagājušā un citus gadus Adventa laikā, ceturtdienas vakaros, notikušas Adventa meditācijas, tā arī šogad tās turpinās ceturtdienās Austrumu draudzē. Pirmais šāds vakars būs 11. decembrī pl. 19:30. Visi aicināti šīs meditācijas apmeklēt, ņemot līdz arī draugus un paziņas.

Toronto DV nod. priekšn. Z. Akots apsveica un piesprauda DV nozīmes 11 jaunajiem biedriem un mūža biedriem. Foto V. Cinis.

Leonija Ozolkalne

Kur tu esi?

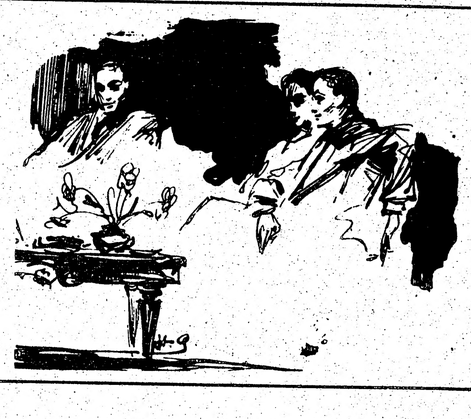

(37. turpinājums)

Tā pēc skaņas tos viegli varēja atrast. Lielākam ganāmpulkam kopā šī šķindēšana atgādināja nepārtrauktu svētrītu kādā pareizticīgo katedrālē.

Redzēdams Andas krokusiem pilno sauju, meža vīrs brīdināja: Met zemē, neaiztiec! Stāds ir indīgs! —gel.

Jocīgi, kā trauslais saujā saplūktais skaistums varēja būt indīgs?! Mūsu zemē ziedot tas nebija indīgs. Varbūt švābam skauž savas zemes zieds svešā rokā? Bet Anda šo indi ciešāk iežņaudza saujā.

Ejot tālāk, dzirdi skāra sīka skaņēšana, nošķindot lingling. Brīdi ieskanas un apklust, iekūstot vispārējā apkārtnes troksnī, — mežu šalkšaņā un visā tai dzīvajā apkārtnē, kam neatrast vārdu. Varbūt tas ir koks, kas augdams knikšķ, varbūt saskaršanās zaram ar zaru. Varbūt pat puķes vējā klanoties šķind.

Un atkal: — ling —ling. — Un tad — kā jautājot, gari vilkts: mē — ē — ē ! Sudrabegļu audzītē ganījās bariņš aitu: mē — ē — ē ! —

— — Vai kāpsim tālāk vai griezīsimies atpakaļ? — jautāja Pēteris Priede.

— Uzkavēsimies vēl kādu brīdi, redzi, mazajā kalnu pļaviņā pīpenes zied, — iesaucās Anda, liecoties pie ziediem. — Neticami, mūsu Jāņu laiks nobiris Alpu pļavā. Pīpene — vainagā vijama. Un aizkustinātie atmiņu ūdeņi sāk viļņot...

*

Kādreiz... Aušīgs meiteņu bariņš, stāvot uz Lielupes tilta, plūkāja pļavā saplūktos ziedus, metot tos upes lēzenajos viļņos: mīlē, nemīlē, mazdrusciņ, nemaz, smiekliem un klaigām pavadot minējumus. Nevienā no šiem draiskulīgajiem jautājumiem nebija nopietnības, jo viņas vēl bija tik jaunas. Un novītie pīpeņu vainagi, lēni cilādamies, aizpeldēja vai arī palika aizķērušies meldru pudurī.

Kur tagad meitenes, un vai Lielupe vēl tā pati? — Zieds, lapiņu pēc lapiņas, sadrupa Andas nervozajos pirkstos, māņu minējumā meklējot atbildi noslēpumam. Tagad ir atlikusi vairs tikai viena vēlēšanās, viens jautājums — dzīvo, nedzīvo? — Un lapa pēc lapas atris, lēni novirpuļojot zem kājām. Vēl dzeltenā sēklenīca sadrūp, pametot pirkstgalos vieglu sulojumu.

— Runā, baltā puķe, neklusē! — Un Andai gribas, lai ziedi un smilgas dzīvībā sakustētos, lai taurenis pārlaistos stiebriem pāri. Jo Latvijas daba bija dzīva, ik smilgas stiebrs zvanīja, ik margrietiņa smaidīja ar kautru mīļumu.

Un zieds tagad sadrūp plūcējas pirkstos lapu pa lapai: dzīvo, nedzīvo? — un tad jau nepacietībā jautājumu saīsina: jā, nē? —

— Dzīvo! — saka zieds. Un Andai gribētos iegavilēties tā, lai meži, cits citā atsaukdamies, aiznestu priecīgu atbalsi. Tu dzīvo! Tu dzīvo! — sola puķe, un sirds piekeras niekiem. Draugs, tu dzīvo, dzīvo! Un Andai ir tā, ka gribētos nomesties ceļos un pateikties; tai iekšā veidojas vārdi, līdzīgi siltiem lietus pilieniem, salīstot vienam pie otra.

Vai tu melo, vai tu mānies, baltā puķe? Jā, nē, jā, nē? Vaicājot un pārvaicājot ik noplūktais zieds atbild: jā jā! un lielā ticībā lapiņa ar jā atbildi pieplok Andas lūpām.

— Dzīvs, tu vēl dzīvs! — gaviļu gavilēs pārskan meži. Zieds mēļoja, tu vēl dzīvojot, draugs. Es piekeros šim mānam, jautājot: Kur, kādā pasaules malā tu esi? Uz kuru pusi skatīties, lai tev labrītu teiktu? Vai tavām naktīm ir zvaigznes vai tumsa gul tavā logā? Kā tevi sagaida rīti, vai saulei ir siltums vai izsalkums grauž?

Lai kur tu būtu, lai katrā stundā tu redzētu ceļu un pārnāktu tur, kur tu piederi. Koks nevar pārkāpt pār sētu un aiziet pa ceļu, tàm ar saknēm jāpaliek savā vietā, lai kā vētra plosītu tā zarus. Tāpat tu, mans draugs, esi savas dzimtas neatraujams koks.

Katrā ceļmalā man gribas nolikt zaru: nāc! Katrā logā iedegt sveci: es tevi gaidu! Pret visiem vējiem pagriezusies, es jautāju: Kur tu esi, mans kaŗavīr? Es, tava līgava, tava sieva un māsa.

Puķes, baltās puķes, cik tīkams ir jūsu solījums, kas īsā mirklī aizslidina gaŗām gaŗu virkni laimīgu dienu. Pat tik aušību pilnu, ka vēl meitenes gados Anda bija meklējusi laimi četrlapainā āboliņā un pat pieclapainā ceriņziedā. Āboliņa četrlapim bija tāds solījums, ka atradums liekams kurpē un nēsājams līdz zem papēža, bet ceriņzieds ar saldeno lāsi liekams uz mēles. Gadījās, ka medus kārā bite pirmā bija ieslēpusies ziedā, cenšoties atkaŗot pirmtiesības uz saldeno lāsi, kārajai Andas mēlei atstājot savu dzeloni.

Iezuzējās vējš, iečīkstējās koks. Un šaubas kā skaudīga vienace vista uzknābj — niekalbe! Kam tu mani plūci? — sulām sūrstot, sūdzas zieds.

Bet Anda plūc un saplosa ziedus. Ziedlapiņas brīdi pašūpojas smilgās, līdz ieplok zālē. Jā, nē, nē, nē, viņa plūc, un viss taciņš raud zem viņas kājām.

— Burvene puķe, kādiem zīlnieces māņiem tu solies? — pēdējo zieda viduci pirkstos saberžot, Anda to aizmet vējā. Nekā tu nevari pateikt, māņu zieds.

Tā ilgi sūrstēs neapmierinātā māņticība, nezināmajam neatminot. Viss ir padots laika tecēšanai. Izplatījums klusē, Dieva pasaule ir mēma.

*

— Vai tu te tā ilgi darīsies? — vērodams Andas plosīšanos, nepacietībā jautāja Pēteris.

— Tur — mājā — es augu līdz ar katru zālīti savā pļavā. Katra puķe man bija māsa. Es to redzēju dīgstam un pumpurojam, sevī par to izjūtot prieku. Un ikreiz man bija citi vārdi, uzrunājot plaukstošo brīnumu. Es neapnikusi varēju vērot zaru lēno kustēšanos, minot, kādu simfoniju komponē vēsma, jaunam pumpuram raisoties.

— Tu vēl vienmēr neesi pieaugusi. —

— Nē! Bez šīs iejūtas mēs esam mēmi un truli. Tikpat kā nocirst koka gabali, kuŗos vairs nesulo augšanas dzinulis. Te, šai svešajā pļavā, es uz brīdi sastapu savu jaunību. Es viņu te sastapu uz aizlauztā stiebra.

— Es tomēr nesaprotu.

— Vai aizslāpis putns aizgūtnēm tik ilgi nesauks, līdz rasas lāse slapinās viņa mēli? Vai zaudētājs nemeklēs zudušo visu mūžu? Ko lai pateiktu tādu, ko neviena mute vēl nebūtu minējusi, neviena galva domājusi? Zeme ir mūžveca, un gadu tūkstošos tās mainīšanās vienā paaudzē ir nemanāma. Bet dienas rit, saplūstot viena otrā — nebeidzamās atkārtojumu virknēs. Arī cilvēks ir tikai dabas atkārtojums, jo gals un sākums tiem ir nemainīgi viens.

— Vai tā bija lekcija?

— Nē! Vienkāršs faktu apstiprinājums, ka centrā ir pats cilvēks un viss, kas ap viņu veidojas, ir nepārtraukts atkārtojums. Un atkārtojumu mēs lietojam arī tad, ja gribam kaut ko sevišķi iegaumēt vai kas mūs ir dziļi ietekmējis.

Pēc pasīvā strīdiņa abi jaunieši soļo klusēdami. Tikai krustcelēs pie krustā sistā Anda pagausina soļi, noliecot pieri pie krusta un klusi lūdzoties:

— Palīdzi, lai es spētu pacelties tādās svētuma gavilēs, ka spētu ticēt.

— Nesāprotu, — brīnījās Pēteris — tu taču neesi katoliete.

— Bet Viņš ir visiem viens. Taču latvieša pamatīpašība ir pēc baltā un labā, kas ir arī Kristus bauslība. Tāpēc — —

— Visi mēs sēžam svešos ratos un nezinām, kuŗos sēžot mēs esam tuvāk pestīšanai. Jo visas tās mums ir svešinieku ienestas.

(Turpinājums sekos)

Austra Balka

Ilgu dziesma

Mēness pilnā naktī
Zvaigznēm veŗas logs. —
Klusu vēsmu aijās
Nokrīt tumsas slogs.

Ir kā apburts mirklis,
Ir kā sapnis liegs.
It kā jausmu laimē
Izgaist pusnakts miegs.

Mēness zaigu sapnī
Tu man pretī nāc,
Savu ilgu dziesmu
Klusi dziedāt sāc.

Gaismā plīvurotā
Steidzos sapni skaut,
Lai var ilgu dziesmai
Sevi apburt ļaut. —

Vēl es laimē trīsot
Dūcu ilgām līdz,
Kaut aiz mākoņmalas
Sārts jau mostas rīts.

* * *

Ādolfs Gailītis

Meli

Tik maziņi un nevainīgi tie bija,
Ka balti izlikās pat tumsā melnā,
Bet auga tie un spēkā ņēmās,
Līdz lieli, vareni tie kļuva.

Tie auga, plētās, vairojās
Un cits no cits baŗojās.
Vārds patiesība svešs tiem bija,
Tie taisnību ar kājām mina.

Tur meli lieli, meli mazi,
Tur meli rūgti, meli saldi,
Cits citu pārspēt spējās tiecās,
Līdz tumsa ceļš, viss melos tīts.

* * *

A. Melliņš

Mirkļi

Manu mirkļu zaros
Zelta putni salaidās;
aizdeva man
savus spārnus
un dziesmas.

Es varu tagad
lidot
un dziedāt
kā viņi.

Rudenis nāks
un viņi aizlidos
un nebūs man
spārnu
un dziesmu.

Mirkļu atmatā
liega smarža
kavēsies.

* * *

Alberts Galiņš

Mājas

Mums visiem vienas mājas,
Vieta, kur piederam.
Sirds zin to, atrod kājas.

Mums visiem vienas mājas:
Tēvs. Māžs kur sākas. Stājas,
Dzīvi kad noliekam.

Mums visiem vienas mājas,
Vieta, kur piederam.

Latviešu Fonda piešķīrumi

No iesniegtajiem sešpadsmit projektiem Latviešu Fonda piešķīrumu šogad saņēma septiņi.

Lielāko piešķīrumu $10,000, reizē iegūstot arī lielāko punktu skaitu, saņēma AABS iesniegums Baltijas Studiju fonda atbalstam. Piešķīrums, papildināts ar līdzekļiem no citiem avotiem, palīdzēs nodrošināt nākotnē zinātnisko darbu brīvajā pasaulē par Latviju un pārējām Baltijas valstīm, tautām un vēsturi.

Otru augstāko punktu skaitu ieguva Latviešu Fonda padomes ierosinātais pieteikums, paredzot $5.000 piešķīrumu prof. Jāņa Siliņa kapitāldarba Latvijas māksla 1800—1970 trešā sējuma (1940—1970) iespiešanai. Saņemtais pabalsts dos iespēju pazemināt grāmatu cenu, lai to varētu iegādāties plašākas lasītāju aprindas. Pirmais sējums (1800—1914) iznāca divās grāmatās 1979. gadā.Otrs sējums (1915—1940), arī divās grāmatās, vēl joprojām tiek salikts Daugavas apgādā. Trešais sējums, kur aplūkota trimdas un okupētās Latvijas māksla, ir gatavs salikšanai. Abu pirmo sējumu iespiešanu Latviešu Fonds atbalstījis kopsummā ar $7.500 piešķīrumu.

Trešajā vietā ierindojās no Latvijas izbraukušā Alfrēda Stinkura projekts, iegūstot $3.000 piešķīrumu nesen uzņemtu skatu materiālu par Latviju un Lietuvu pārfotografēšanai un sakārtošanai. Kā pats projekta autors norāda, viņa ,,tuvākajos nākotnes nodomos ietelp dažādu latviešu apdzīvotu zemju apmeklēšana, slīdīšu radīšana un komentēšana.'' Šī projekta priekšdarbu uzsākšanai Latviešu Fonda padome gada sākumā piešķīra $2.000 ,,sēklas naudas'' pabalstu.

Kā ceturtais sekoja Dr. Andreja Plakana iesniegums ar $3.000 piešķīrumu atbalstīt Herdera Institūtā Vācijā esošo Latvijas valsts Vēstures arhīva materiālu saglabāšanu. Herdera Institūtā, kas kādreiz atradās Rīgā, mikrofilmu rulļos atrodas apm. 500.000 atsevišķu materiālu un dokumentu lappušu uzņēmumi, vairumā par Latvijas territorijas vēsturi pirms 20.g.s. 1940/41. gadā uzņemtās mikrofilmas ir tik tālu novecojušās, ka nav vairs iespējams lietot. Neatjaunojot tās drīz vien aizies bojā pavisam.

Piekto vietu ieguva Dairas Cilnes projekts Rietumkrasta vasaras vidusskolas Kursa valodas laboratorijas iekārtošanai. Piešķirtais $2.000 pabalsts palīdzēs iegādāties piecus magnetofona aparātus, ar kuŗiem skolas audzēkņiem būs iespējams klausīties, mācīties un vingrināties pareizas latviešu valodas izrunā.

Austrālijas latviešu 36. Kultūras dienu rīcības komitejas (Ādolfs Borkus) iesniegums — Anšlava Eglīša un Andreja Jansona dziesmu spēles Homo Novus uzveduma sarīkošanai saņēma sesto vietu. Uzvedums, ko iestudēs režisors Māris Ubāns, ir ,,tā sajūsmināj is latviešu jaunos aktieŗus, ka bez galvenajiem tēlotājiem dziesmu spēlē tagad paredzēts lielā skaitā iesaistīt latviešu skolu un studējošo jaunatni'', par šo projektu raksta prof. Jānis Priedkalns. Iesniegums saņēma $2.750 piešķīrumu.

Septītā un pēdējā vietā, iegūstot $3.250 piešķīrumu, ierindojās ALA Izglītības biroja iesniegums manuskriptu saliekamās mašīnas (laser printer) iegādei. Ar šīs mašīnas iegādi Izglītības birojs varēs iespiest un pavairot latviešu skolām nepieciešamo mācību vielu, kad un kādos apmēros vien vajadzīgs. Līdz ar to paredz, ka samazināsies ALA Apgāda inventārs un birojam būs paprāvs līdzekļu, laika un darba ietaupījums.

Latviešu Fonda ieguldījumu peļņa šogad atļāva sadalīt $40.000. No šīs summas jāatskaita $8.000 ,,sēklas naudas'' piešķīrumiem un $3.000 rezerve iepriekšējo gadu ilgtermiņu projektu pabalstiem. Atlikušos $29.000 saņēma augstāk minētie septiņi projekti.

Fonda līdzekļus piešķiŗ ar balsojumu individuālo projektu iegūtās punktu kopsummas secībā, no lielākā punktu skaita uz leju, līdz ir izlietoti piešķīrumiem atvēlētie līdzekļi. Bez tam, lai saņemtu piešķīrumu, projektam ir jāiegūst atbalsts no vismaz 25 proc. liela balsotāju skaita.

Fonda padomes pilnvaru laiks šogad izbeidzās Guntim Bērziņam, Tālim Forstmanim un Klāvam Zichmanim. Pirmajiem diviem vairs nekandidējot, padomē no jauna ar 199 balsīm ievēlēja K. Zichmani, bet no jaunajiem kandidātiem Jāni Grāmatiņu ar 189 balsīm un Laimoni Streipu ar 193 balsīm. Kandidātos palika Inta Malēja ar 174 balsīm, Guntim Liepiņam iegūstot 112 balsis.

Revīzijas komisijā ievēlēja līdzšinējos: Jāni Aperānu, Ģirtu Kaugaru, Uldi Klausu, Ervīnu Pilmani un Ināru Vatvari.

Fonda padomes locekļus ievēl uz trim gadiem, katru gadu pārvēlot vienu trešo daļu no locekļu skaita. Revīzijas komisijas locekļus pārvēl katru gadu.

Latviešu Fonda Nedēļas nogali nākotnei, kas šogad notika Vašingtonas Latviešu centrā, Rokvillē, atklāja un vadīja fonda padomes priekšsēdis A. Ronis. Sapulces dalībnieki noklausījās un pieņēma 1985. gada sapulces protokolu, fonda priekšnieka, padomes locekļu un revīzijas komisijas ziņojumus.

Sarīkojumu Kalendārs

Radio raidījumi Latviešu Balss, AM skāla 1540 pl. 22.30

8. novembrī pl. 9 TLB Sestdienas skolā Varoņu piemiņas akts. Runās kapt. A. Millers.

8. novembrī Kalvis 35 darbības gadu atceri atzīmē ar koncertu.

8. novembrī (sestdien) — Latviešu Centrā Mārtiņu tirdziņš, no pl. 10.00—18.00.

8. novembrī pl. 19.00 Kaŗavīru daudzinājums DV namā.

9. novembrī (svētdien) — Latviešu Centrā Mārtiņu tirdziņš no pl. 11.30—16.00.

9. novembrī pl. 14.00 Latviešu Centra vid. zālē Lāčplēšu un Varoņu piemiņai veltīta atcere. Plkv.ltn. S. Andersona runa — Rietumu pretestība un mēs. V. Pukats — dzejas. Hamiltonas koklētāju un dainotāju kopa J. Dindzāna vadībā.

9. novembrī pl. 14 Latviešu Namā Latvisko zināšanu seminārs. Prof. G. Šubiņa referāts — Mūsu tuvākie nākotnes darbi. Vadīs Māris Martinsons.

9. novembrī pl. 14.00 Latviešu Centra vid. zālē Lāčplēšu un Varoņu piemiņai veltīta atcere. Plkv. ltn. S. Andersona runa — Rietumu pretestība un mēs. V. Pukats — dzejas.

9. novembrī pl. 16 Latviešu Namā TLB literāri mūzikāla pēcpusdiena varoņu piemiņai. Māc. A. Celms. Ariana Liepiņa.

13. novembrī pl. 14 Latviešu Namā pensionāru sanāksmē Lāčplēšu dienā runās O. Perro, deklamēs A. Bencone.

15. novembrī pl. 11 Latviešu Namā TLB Sestdienas skolas valstssvētku akts. Runās Uve Hodžinsa.

16. novembrī no pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 14.00 vid. zālē Rakstnieku pēcpusdiena. ,,Latvijā — vakar, šodien un rīt.''

21. novembrī pl. 19.30 Latviešu Centrā — Kas ir degpunktā latviešu sabiedrībā? ,,Rīga dimd!'' — trīs no ,,septiņiem'' latviešu jauniešiem — Šatakvas konferences dalībniekiem Rīgas Jūrmalā stāstīs skatos un skaņās par piedzīvojumiem.

22. novembrī pl. 19.30 Latviešu Namā TLMM kluba sezonas atklāšanas balle.

23. novembrī no pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā; pl. 14.00 vid. zālē prof. E. Reinberga referāts — Biotechnika un mūsu pārtika.

23. novembrī pl. 15.00 mūžībā aizgājušo DV biedru piemiņas pēcpusdiena DV namā.

29. novembrī pl. 19 Latviešu Namā Latviešu katoļu vienības gada svētku sarīkojums ar loteriju.

30. novembrī no pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā; pl. 14.00 vid. zālē Anitras Lekseres ceļojuma iespaidi. ,,Skandināvijā — pasaku un troļļu zemē.''

30. novembrī (svētdien) pl. 15 K. Zenaiša referāts DV klubā.

30. novembrī pl. 15 Sv. Andreja baznīcā jauniešu garīgs koncerts ,,Tam Kungam jauna dziesma''.

30. novembrī pl. 16 Latviešu Namā TLB sarīkojums ar māc. A. Dūmiņa referātu — Laiks un mūžība.

6. un 7. decembrī DV tirdziņš.

14. decembrī pl. 14.00 DV Bērnu eglīte DV namā.

20. decembrī pl. 19.00 DV biedru eglīte DV namā.

31. decembrī pl. 20.00 Jaungada sagaidīšana DV namā.

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS 28. SEZONAS KONCERTI

25. novembrī, otrdien, Jane Mallett Theatre, vijolniece Rasma Lielmane.

21. janvārī, 1987. g., trešdien, Toronto universitātes Walter Hall Edgars Kariks, flauta un Māra Biezaite, klavieres, abi no Austrālijas.

2. aprīlī, ceturtdien, Jane Mallett Theatre, Olga Griķe, mecosoprāns no Vankuveras.

Mācītājs Arturs Briedis aizsaulē

Toronto 28. oktobrī nāve pēkšņi aizsaukusi bijušo ilggadējo Austrumu draudzes dibinātāju mācītāju Arturu Briedi. Viņš miris ceļā uz slimnīcu ar sirdstrieku, nepaspējot to sasniegt ātrās palīdzības ratiem. Mācītājs šovasar bija apmeklējis dzimteni, šo ceļojumu emocionāli smagi pārdzīvodams. Viņš bija piedzīvojis 76 mūža gadus, dzimis 1910. gada 24. jūlijā Rīgā.

Toronto Austrumu draudzē kalpojis kopš tās nodibināšanās — 25 gadus. Pirms pieciem gadiem šīs draudzes aprūpēšanu izbeidzis, apkopdams vēl tuvējo Bramptonas latviešu draudzi un turpinādams līdz pat pēdējam laikam arī slimnieku apmeklējumus un izvadīšanas Toronto.

Mūžībā aizsaukto draudzes ganu no Sv. Barnaba baznīcas uz Jorkas latviešu kapiem 1. novembrī izvadīja mācītājs Valters Līventāls no Detroitas, piedaloties archibīskapam A. Lūsim, LELBA Kanadas apgabala prāvestam A. Voitkum un visu triju vietējo latviešu luterāņu draudžu mācītājiem — Austrumu draudzes A. Celmam, Sv. Andreja draudzes J. Cālītim un Sv. Jāņa draudzes F.T. Kristbergam, kā arī pensionētam Sv. Andreja draudzes mācītājam Ā. Čopam. Iepriekšējā vakarā Rosāra bēŗu namā, kur mācītājs šajos gados bija izvadījis mūža dusai daudz tautiešu, notika meditācijas un piemiņas brīdis ar jauniešu, draudzes locekļu, Visvalža un Ata Freimaņu un Ariānas Liepiņas atskaņoto kokļu mūziku.

Sv. Barnaba baznīcā, kur mācītājs A. Briedis bija vadījis savas draudzes dievkalpojumus nepārtraukti divdesmit piecus gadus, izvadīšanā bija pulcējušies pāri par 400 dievlūdzēju. Tas bija vislielākais dievkalpojums, kuŗā draudzes locekļi un daudzi citi nāca atvadīties no iecienītā ilggadējā draudzes gana un mācītāja, kuŗu no ziediem pārpildītā dievnama pēdējā ceļā pavadīja ap 200 automašīnu gaŗa kolonāde, ceļu kārtojot kādam ducim kārtības regulētāju policistu.

Bēŗu mielasts bija rīkots Latviešu Centra lielajā zālē, kur archibīskaps A. Lūsis pakavējās kopējās jaunības atmiņās ar Arturu Briedi un ordinācijas 1935. gada 27. janvārī Doma baznīcā Rīgā. No toreizējiem astoņiem ordinētiem jaunajiem mācītājiem tagad palikuši tikai četri. No Latvijas universitāti beigušajiem teologiem tagad svešumā latviešu draudzēs strādā vairs tikai 28 mācītāji, pārējie teoloģisko izglītību ieguvuši ārpus Latvijas. Archibīskaps raksturoja mācītāju Briedi arī kā teologu, kas daudz iedziļinājies latviešu literātūrā un rūpīgi sagatavojis savus sprediķus, lai draudze neatstātu dievnamu dvēselē tukši, silti atceroties kopēji pavadītās dienas Burtnieku pastoratā. Atmiņās par mūžībā aizsaukto mācītāju vēl pakavējās Toronto Austrumu draudzes priekšnieks A. Bērziņš, aizgājēja skolas biedrs un jaunības draugs A. Bauskis, korporācijas Frat. Academica vārdā, pie kuŗas arī nelaikis piederēja, Linē no korporācijas Tervetia, Bramptonas draudzes priekšnieks J. Lūsis, no Sv. Jāņa draudzes Dr. A. Vanags, Toronto latviešu biedrības J. Briedis un TLB sestdienas skolas agrākā pārzine A. Martinsone. Atvadvārdos izskanēja, ka latviešu sabiedrība zaudējusi labu sabiedrisku darbinieku un skolotāju un korporācija Academica savu iemīļoto konfilistru.

Māc. A. Briedis atstāj dzīvesbiedri Ainu un meitu Dr. Ireni Briedi. V.S.

Gaŗākas pārrunas izraisīja Dr. Ulža Bluķa ierosinājums sapulcē pieņemt lēmumu, kas turpmāk atļautu projektu iesniedzējiem savus pieteikumus, pamatotus ar noteiktu fonda dalībnieku parakstu skaitu, nodot tieši dalībnieku nobalsošanā, bez iepriekšējas fonda padomes caurskates, apstiprinājuma vai lēmuma. Tā kā pieņemot šādu lēmumu lielā mērā tiktu skarta līdzšinējā fonda darbības kārtība un apietas padomes tiesības caurskatīt, izvērtēt un noraidīt mazvērtīgus vai fonda noteikumiem neatbilstošus projektus, tad sapulce vienojās ierosinājumu nodot visu fonda dalībnieku izšķiršanā, uzdodot padomei tuvākā nākotnē izdarīt rakstveida nobalsošanu. **AR.**

Sestdien, 15. novembrī, pl. 19

LATVIEŠU CENTRĀ

EIROPAS DROŠĪBAS KONFERENCES AIZKULISĒS

Referēs: Valdis Pavlovskis un Dr. Linards Lukss

Jautājumi un debates.

IELŪDZ 18. NOVEMBRA RĪCĪBAS KOMITEJA

RAIBĀ NEDĒĻA

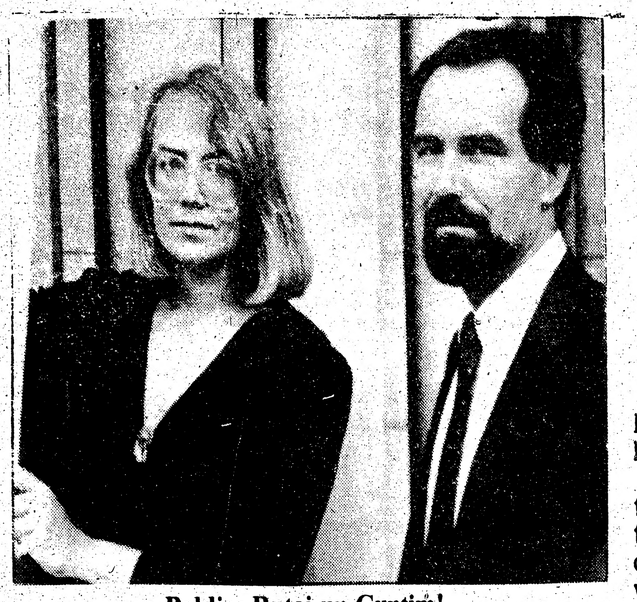

Paldies Rutai un Guntim!

Reitera ziņu aģentūra visas pasaules presi informēja par Vīnes konferences sākšanos. Šajā informācijā minēta arī latvieša Dr. G. Siliņa un viņa dzīvesbiedres sadursme preses konferencē ar Pad. savienības īpašo sūtni Vladimiru Lomeiko. Te Reitera ziņojuma oriģinālteksta fragments:

Minority rights

The West and Soviet dissidents have long argued that the Soviets have ignored this.

Lomeika told the press briefing the Soviet Union wants to continue the march, begun by the 1975 accord, toward "a safer, more just world."

He defended the Soviet record on arms control and human rights since Helsinki and said his government would do anything to bring about peace and security.

But as he ended his lengthy statement, human-rights activists Dr. Guntis Silins and his wife Ruta, of Oshawa, challenged the Soviets to respect minority rights in the occupied Baltic states as a stepping stone to their eventual freedom.

"How can anyone trust you to respect any agreement you sign?" Silins asked, citing the Soviet takeover of Latvia, Lithuania and Estonia during World War II, despite repeated pledges to respect those nations' right to self-determination.

Similar Soviet promises in the Helsinki Accord were also meaningless because independence has not been restored, said Silins, president of the Baltic Federation of Canada.

His wife pressed the Soviets to renounce violence against demonstrators in the three states, which are calling on Moscow to respect minority rights there, including language rights.

Lomeika said the question of the occupied Baltic states is "not simple."

His voice rising, he argued that 20 million Soviets died in the fight against Nazi Germany "so that all people in Europe could live in freedom."

ŠULCS VĒLREIZ RUNĀS AR ŠEVARDNADZI

Tautas vietnieku nama un senāta papildus vai tā dēvēto mazo vēlēšanu rezultāti neapšaubāmi ietekmēs prezidenta Rēgena atlikušo valdības periodu.

,,Balsojot par republikāņu kandidātiem, jūs balsojat par mani'', vēlēšanu kampaņas pēdējā nedēļā Rēgens 20 tūkst. jūdžu garā braucienā atgādināja amerikāņiem neskaitāmos republikāņu partiju kandidātu mītiņos. Ja republikāņiem izdotos paturēt vairākumu senātā, tad Tautas vietnieku namā atslēgas savās rokās paturēs demokrati.

Vēlēšanu rezultāti tomēr neietekmēs ASV ārpolītiku, jo Rēgena nostāju valsts aizsardzības stratēģijā, tāpat kā atbruņošanās sarunās ar Pad. savienību atbalsta tautas vairākums un abu partiju likumdevēji.

Šonedēļ Vīnē sākas Helsinku nolīguma 35 valstu konference. Domā, ka tā, tāpat kā iepriekšējās konferences Madridē, Helsinkos un Stokholmā, izvērtīsies par divu kurlo diskusijām, kurās daudz runā, bet vārdi krīt uz pretējās puses nedzirdīgajām ausīm.

Vīnes konferences ievadījumā britu ārlietu ministrs sers Džefrijs Hove tikās ar Pad. savienības ārlietu ministru Ševardnadzi, lai deklarētu Londonas nostāju Vašingtonas pusē atbruņošanās jautājumos.

Vīnes konferences aizkulisēs ar Ševardnadzi tiksies arī ASV ārlietu ministrs Šulcs. Iespējams, ka abi ārlietu ministri mēģinās dabūt atpakaļ uz sliedēm Islandes konferencē pajukušo Maskavas un Vašingtonas dialogu, kura gala mērķis ir abu lielo — Gorbačova un Rēgena jauns samits, nevis Ziemeļpola tuvumā, bet ASV.

Vai pieminēt, ka Vīnē ASV delegācijas sastāvā ir arī mūsu PBLA valdes priekšsēdis Dr. O. Pavlovskis. Vīnes konferencei šonedēļ sekos arī viņa palīgs Dr. L. Lukss ar itin kuplu latviešu jauniešu trieciennieku grupu. Te jāpiezīmē, ka jau pirmajā dienā Dr. G. Siliņš ar dzīvesbiedri Rutu izpelnījās pasaules preses ievērību konfrontācijā ar Pad. savienības īpašo sūtni Vladimiru Lomeiko. Reitera aģentūras ziņu lasait oriģinālvalodā šīs labas galvgalā.

Ir labi, ka mēs ar savu klātieni Vīnē atgādinām pasaulei Pad. savienības noziegumus. Kāds ciniķis pirms konferences apgalvoja, ka pasaules prese mūs ievērotu tikai tad, ja kāds baltiešu pārdrošnieks izpļaukātu Ševardnadzi vai arī, ja baltiešu delegācija ierastos pie žīdu nerrotā Austrijas prezidenta Kurta Valdheima un izteiktu viņam līdzjutību, norādot, ka viņš nav vienīgais, kas Maskavas piegādāto apgalvojumu dēļ izpelnījies kaŗa noziedznieka vārdu. Lai nu Valdheims pats tiek galā ar savām ķibelēm. Pagājušajā nedēļā viņš atzinās, ka pag. kaŗā dienvidslavu partizānu tīrīšanas akcijas laikā bijis Hitlera armijas apgādes virsnieks.

Valdheima kreņķi nav beigušies.

Daudz uztraucošāks ir apgalvojums, ka informāciju par Valdheima gaitām Hitlera Vērmachtē savā labā izspiešanas nolūkos izlietojis Kremlis.

Kad Maskavas tanki iebruka Čechoslovakijā, Valdheims bija Austrijas ārlietu ministrs. Viņš esot pavēlējis Austrijas konsulātam Prāgā nedot vīzas nevienam čechu politiskam bēglim, kas vēlētos izbēgt no komūnisma režīma.

Kad Valdheims vēlāk pildīja Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāra pienākumus, viņš kādā sarunā norādīja baltiešu trimdas pārstāvju delegācijai: ,,Die baltische Frage ist schon erlöst'' — Baltijas jautājums ir jau atrisināts.

KAUNS PAR SAVU SKOLU

Neskatoties uz demonstrācijām, Volgogradas komūnistu delegācija uzrunāja rietumu Toronto Hambersaides vidusskolas vecāko klašu skolēnus. Ja tas noticis, tad bez pīšņikiem un sarkanajiem pilsētas domniekiem vainīga ir arī Hambersaides skolas vadība.

Pag. nedēļā daudz šīs skolas absolventi vēstulēs izteica protestu par kādreiz tik augsti cienītas un respektētas skolas pārvēršanu par komūnistu propagandas tribīni.

,,Jūs esat apgānījuši mūsu mīļās skolas godu'', raksta šīs skolas latviešu absolvents. ,,Vārda brīvības aizsegā jūs esat ļāvuši komūnistu propagandistiem paust nekaunīgus melus mūsu mīļotās Alma Mater sienās. Vai tiešām skolas vadībā tagad iekļuvuši idioti vai politiski aprobežoti indivīdi, kas apstulbuši no Kremļa mieŗa propagandas viltīgiem meliem?''

EĻĻAS PRINCIS AIZIET

Vairāk nekā 20 gadu Saudi Arabijas diplomāts šeiks Jamani, noorganizējot vidējo austrumu arabu eļļas producentu karteli, kas pazīstams ar OPEKa vārdu, rēgulēja visas pasaules rūpniecības asiņu — eļļas cenu starptautiskā tirgū.

Viņš bija tas, kas eļļas pārprodukcijas periodā panāca kvotu noteikšanu, lai noturētu stabilitāti eļļas tirgū. Viņa laikā rietumu pasaules rūpniecība sagrīļojās, kad cena eļļai sasniedza 30 dol. par mucu. Te jāatceras, ka daudzas valstis pirms tam piedāvāja rietumiem savu eļļu par dažiem dolariem mucā. Šeiks Jamani, meklējot kompromisu, atrada vidusceļu un tādēļ šodien eļļas cena pasaules tirgū ir apm. 15 dol. mucā.

Pagājušajā nedēļā Saudi Arabijas karalis negaidot šeiku Jamani atcēla no amata. Domā, ka eļļas šeika popularitāte bija tik liela, ka tā apēnoja paša karaļa vārdu.

JĒKABSONA ATBRĪVOŠANA

Pasaule jau gandrīz aizmirsusi, ka musulmaņu teroristu rokās vairāk nekā gadu atrodas amerikāņu, franču un britu ķīlnieki.

Divu amerikāņu ķīlnieku atbrīvošanā šogad lieli nopelni bija Kenterberijas archibīskapa uzticības vīram britu sarunvedim Veitam. Tagad viņa akcijas rezultātā musulmaņu teroristu organizācija Jichad atbrīvoja trešo amerikāņu ķīlnieku Jēkabsonu. Tā kā Jichada rokās atrodas vēl seši amerikāņi, tad par Veita stratēģiju un panākumiem Vašingtona, Parīze un Londona turpina klusēt.

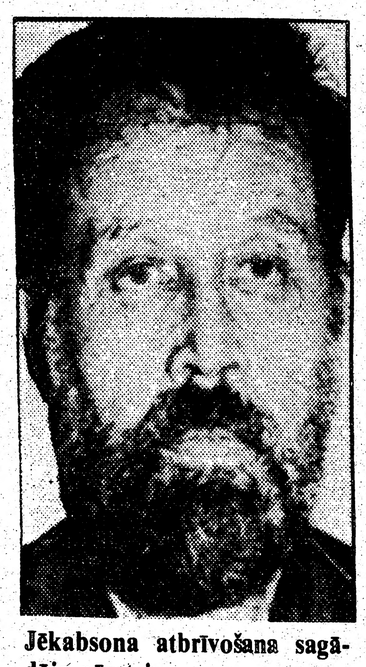

Jēkabsona atbrīvošana sagādāja pārsteigumu.

Nav šaubu, ka Jēkabsona atbrīvošanā savu ietekmi svaru kausos lika Sīrija. Ja tas tā, tad Sīrijas prezidents Asads mēģina pasaulei rādīt, ka viņš nav starptautisko teroristu perekļa sargātājs, kā to nesen apgalvoja Londona, pārtraucot diplomātiskās attieksmes ar Damasku.

Vēl ticamāka ir teorija, ka aiz Jēkabsona un iespējamas pārējo ķīlnieku atbrīvošanas akcijas stāv Teherana. Irakas un Irānas kaŗš jau ilgst vairāk nekā 5 gadus un Irānai nepieciešamas rezerves daļas tiem tankiem un lidmašīnām, kuŗas savā laikā no amerikāņiem iegādājās bij. šachs.

Demonstranti pie Toronto vidusskolas Volgogradas komūnistus nosauca par Kremļa melu paudējiem.

Anšlavs Eglītis

Kaŗavīra nāve

(Death of a soldier)

Austrāliešu filmdaŗi, arvien vairāk iemantodami starptautisku atzinību, var lepoties ar jaunu izcilu sniegumu — ,,Kaŗavīra nāve'' ar dokumentārfilmas rūpību aplūko kādu patiesu notikumu 2.Pasaules kaŗa laikā. Kad sakarā ar japāņu sākotnējām sekmēm ģenerāļa Makartura spēkiem nācās atstāt Filipīnu salas, ap 40.000 amerikāņu kaŗavīru nonāca Austrālijā, un tos nometināja Melburnā, pilnīgi pārveidojot melburniešu mierīgo miegaino ikdienu. Izpriecu vietas un krogi piepeši atdzīvojās un bija pārpildīti, tika atvērti arvien jauni naktslokāli ar stipri vaļīgām dziesmām un izrādēm. Austrāliešu meitenes jūsmoja par amerikāņiem, kas izrādījās daudz devīgāki tērētāji nekā vietējie puiši. Izcēlās nikna, greizsirdīga sacensība vietējo un viesu starpā. Stāvoklis sevišķi saasinājās, kad drīz viena pēc otras tika nogalinātas trīs jaunas sievietes. Austrālieši bija pārliecināti, ka vainīgi ir amerikāņi. Naids pieauga tik ass, ka kādā stacijā, kuŗā pienāca jauns amerikāņu ešalons, stacijas sardze saņēma to ar šāvieniem. Izcēlās īsta kauja ar daudz kritušiem un ievainotiem. Kļūmīgo negadījumu abas puses — kā austrālieši, tā amerikāņi — nolēma noklusēt kā ,,nebijušu''.

Lai nomierinātu prātus, bija jāatrod vainīgie vai vainīgais. (Visi trīs noziegumi bija techniski vienādi). Amerikāņu militārā policija un austrāliešu detektīvi intensīvi meklēja, gan kildodamies, gan sadarbodamies. — Vainīgo nodod viņa teltenes biedrs. Slepkava ir amerikāņu kaŗavīrs, milzis augumā un spēkā, parasti laipns, pat kautrīgs cilvēks, kam pēc smagas dzeršanas un uzdzīves uznāk viltīga ļaunuma lēkmes. Otrā rītā viņš padarīto noziegumu rūgti nožēlo, izsūdz to savam teltenes biedram, bet atkal ātri apmierinās un pošas jaunām dēkām. Apcietinātais tūdaļ atzīstas. Izrādās, ka viņš nāk no smagu alkoholiķu ģimenes, kuŗā vairāki locekļi ir garīgi nestabili.

Izrāde iegūst jaunu, interesantāku problēmu: kas un kā notverto tiesās? Atkal amerikāņu un austrāliešu starpā rodas kildas ar satraukumu presē, mītiņiem ielās un runām parlamentā. Garā vājam noziedzniekam austrāliešu tiesā draud sliktākā gadījumā tikai mūža cietums, bet amerikāņi, lai dotu austrāliešiem gandarījumu, vēlas kaŗa tiesu. Kaŗa ārstu komisija atzīst slapkavu par normālu, un kaŗa tiesa piespriež viņam nāves sodu pakaŗot.

Īstenībā filmai nav daudz fābulas elementu, bet austrālieša Neiļa (Nayle) scenārijs ir lietpratīgi spraigs, un austrāliešu režisoram Filipam Moram (Mora) veicas izvilināt no aktieŗiem neparasti spēcīgu un ticamu tēlojumu. Jauns austrāliešu aktieris Rebs Brauns (Brown) pārliecinoši parāda sava dīvainā rakstura pretišķības — neganto ālēšanos, kad viņš rāda austrāliešiem ,,kā jādzeŗ'', bet vēl iespaidīgāk biklo pazemību, kad viņš, sēri smaidīdams nožēlo savu pārkāpumu un bez kurnēšanas pieņem visus pārmetumus un arī sodu. Tikpat ticami veidojas arī viņa ērmoti neapzinīgā rīcība ļaunuma brīžos. No bezgala daudz filmās redzētajiem ,,trakajiem'' vai psīchopatiem Brauna sniegums liekas viens no īpatnējākiem un ticamākiem.

Amerikāņu militārās policijas majoru, kas ar lielāko centību vada noziedznieka meklēšanu, bet sarežģījumu dēļ kļūst kaŗa tiesā par viņa vienīgo un dedzīgo aizstāvi, tēlo amerikānis Džems Koburns (Coburn). Viņš, daudz redzēts izgudru, veiklu dēkaiņu lomās, šoreiz tēlo gluži citādu, krietnu, labdabīgu cilvēku, kas izmisīgi pūlas glābt savu neapzinīgo klientu.

Kaŗa ārsti noraida viņa lūgumus pēc papildu pārbaudēm, augstākās tiesu instances ir tālu Vašingtonā — kaŗa laikā sazināšanās prasa nedēļas, pat mēnešus, virspavēlnieks Makarturs nevēlas iejaukties tiesu lietās, un nelaimīgo apsūdzēto pakaŗ.

Var apbrīnot Koburna ērto tēlojumu un lielo dažādību runāta teksta intonācijās. Daudzās blakus lomās redzam rindu interesantu austrāliešu filmu un skatuves aktieŗu. Atmiņā paliek pavecie, gurdenie, bet izgudrie austrāliešu detektīvi. Lielā rūpībā, veidojot interesantus pretstatus, samekļēti tēlotāji daudzajām kaŗavīru lomām. Ir arī pāris sieviešu lomu, bet tām ir tikai epizodiska nozīme. Šī ir kaŗavīru, vīriešu filma.

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN CREDIT UNION

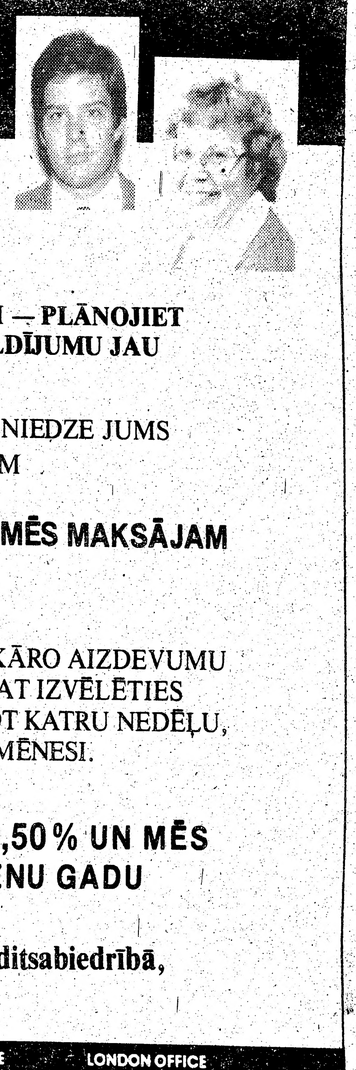

TAGAD IR PAREIZAIS LAIKS
IZDARĪT JŪSU RRSP NOGULDĪJUMU

LAI IETAUPĪTU IENĀKUMA NODOKLI — PLĀNOJIET UN IZDARAIT SAVU R.R.S.P. NOGULDĪJUMU JAU TAGAD

KREDITSABIEDRĪBAS DARBINIECE SNIEDZE JUMS PALĪDZĒS AR PADOMIEM

PAR JŪSU R.R.S.P. NOGULDĪJUMIEM MĒS MAKSĀJAM
6,50 %

IZMANTOJIET MŪSU DAŽĀDĀS HIPOTĒKĀRO AIZDEVUMU NOMAKSAS IESPĒJAMĪBAS. JŪS VARAT IZVĒLĒTIES DAŽĀDUS NOMAKSAS PLĀNUS, MAKSĀJOT KATRU NEDĒĻU, KATRU PĀRNEDĒĻU, KATRU MĒNESI.

PIRMĀS HIPOTĒKAS LIKME IR 9,50% UN MĒS ŠO LIKMI GARANTĒJAM VIENU GADU

Tuvāka informācija saņemama Kreditsabiedrībā, zvanot Valteram

TORONTO OFFICE
491 College Street
Toronto, Ontario M6G 1A5
Phone: 922-2551

TORONTO OFFICE
4 Credit Union Drive
Toronto, Ontario M4A 2N8
Phone: 751-8982

HAMILTON OFFICE
16 Queen Street North
Hamilton, Ontario L8R 2R8
Phone: 529-7939

LONDON OFFICE
137 Huron Street
London, Ontario N6A 2J3
Phone: 439-7342

ZIEDI UN DĀVANAS

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie ,,Chester'' pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ

ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI

Vasaras laikā, garās nedēļu nogalēs, veikals slēgts no sestdienas līdz pirmdienai.

Inta Gugāns-Tauriņš

RATAS OPTIC

Igauņu uzņēmums.

219 Danforth Ave,
Toronto, Ont. M4K 1N2
465-6251
465-8648

Atvērts pirmd. - piektd. 10—18
sestdienās 10—15

- Gatavojam pēc acu ārsta paraksta brilles un visāda veida kontaktu lēcas.
- Rāmji lielā izvēlē.
- Izkārtojam acu pārbaudes.
- Latviešiem 10% atlaide, ieskaitot brilles uz Latviju.

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
- Izjusti personīgi pakalpojumi
- Pastāvīga kapella

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. 489-8811, 489-8002

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

DR. ROBERTS VAGNERS, O. D.
ACU ĀRSTS
Pārbaudu acis un sagādāju brilles, kā arī kontaktlēcas savā jaunatvērtajā kabinetā. Vēlama iepriekšēja pieteikšanās. Pieņemu arī vakaros un sestdienās.
3439 YONGE ST., TORONTO, ONT., M4N 2N1
Tel. (416) 486-5233.

Ērgļu ligzdas medus

30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs

Kārļa Suntaža būvdarbi,
Metro lic. B 2494
Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas.
Zvanīt 751-6829.

Toronto ziņas

● Kristīgās sadraudzības pēcpusdienu ciklā 25. oktobrī Sv. Andreja baznīcas telpās sanāca pāri par 30 dalībnieku. Galvenā runātāja Nelija Ābele runāja par ciešanu svētību. Dziedāja vīru ansamblis: M. Andersons, A. Pīpe, J. Arājs, J. Cērps un O. Arājs. Klavierpavadījumu spēlēja Dāvids Šmits, kas atskaņoja arī piano solo. Dievvārdus lasīja Erna Baruša un kopā ar N. Ābeli aizlūdza par slimajiem. Sanāksmi vadīja E. Baruša, kas lasīja arī dzeju. 22. novembŗa sanāksmē Walmer Road baznīcā pl. 14:00 runās māc. J. Šmits,

● Mākslinieku biedrības Colour & Form gadskārtējā izstāde, kas notiek no 1. līdz 28. novembrim bibliotēkas Northern District Library telpās, 40 Orchard View Blvd. (Yonge-Eglinton), piedalās 52 mākslinieki ar 61 darbu. No latviešu māksliniekiem piedalās Edgars Krūmiņš ar divām gleznām eļļā un Guna Krūmiņa ar vienu eļļas gleznu un tēlnieks Zigfrids Jurševskis ar vienu keramikas skulptūru. Ed. Krūmiņš saņēmis Safeco Insurance Co. godalgu, bet Z. Jurševskis Honorable mention par skulptūru. Viņi abi ir Mākslinieku vienības Latvis biedri.

● Toronto latviešu mednieku un makšķernieku kluba pirmajās šīs sezonas tītaru šaušanas sacensībās 25. oktobrī Bērzainē piedalījās 70 šāvēju. Pirmajās vietās: J. Brokhauzens (6 tītari), Oskars Lepše un Kārlis Lote (katrs 4) un Gusts Sīpols (3). Sacīkstes vadīja Alberts Brencis (māla baloži), šaušanu mērķī Jānis Birznieks, riņķī šaušanu Ivars un Laura Eglīši. Apbalvojumus izsniedza kluba priekšnieka vietnieks Dainis Mārsons.

● Latvisko zināšanu seminārā svētdien, 9. novembrī, pl. 14:00 Latviešu namā prof. G. Šubiņa rederāts Mūsu tuvākie nākotnes darbi un Vijas Purmales — Latviešu skola. 14. decembrī tanī pašā laikā pēteris Zariņš: Lūcija Garuta — latviešu sieviešu komponistes loma Latvijas vēsturē. Visi aicināti.

Dieva mierā aizgājis mūsu mīļais

mācītājs Arturs Briedis

dzimis 1910. gada 24. jūlijā Rīgā,
miris 1986. gada 28. oktobrī Toronto.

Un mēs zinām, ka tiem, kas mīl Dievu, visas lietas nāk par labu tāpēc, ka tie pēc Viņa mūžīgā nodoma ir aicināti.
Pāvila vēst. rom. 8:28.

Viņu dārgā piemiņā paturēs
sieva Aina un meita Irēna

Mūsu draudzes pirmais un ilggadējais mācītājs

Arturs Briedis

dzimis 1910. gada 24. jūlijā Rīgā,
miris 1986. gada 28. oktobrī Toronto.

Labo cīņu esmu izcīnījis, Skrējienu esmu pabeidzis, Ticību esmu turējis.
Pāvila vēst. Timotejam 4:7.

Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudze

Mūsu mīļais filistrs

mācītājs Arturs Briedis

dzimis 1910. gada 24. jūlijā Rīgā, Latvijā,
miris 1986. gada 28. oktobrī Toronto, Kanadā.

Dziļās sērās
Fraternitas Academica Toronto kopa

7. Siguldas kājnieku pulka Piemiņas fonda dalībnieks

leitn. Krišjānis Šteinbergs

dzimis 1909. gada 31. decembrī,
miris 1986. gada 15. oktobrī.

Sēro
Piemiņas fonds

BAZNĪCU ZIŅAS

SV. JĀŅA DRAUDZE

Draudzes kanceleja atvērta otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 līdz 17, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave. Mācītāja F.T. Kristberga runas stundas otrdienās no pl. 10—13, trešdienās no pl. 18—21, ceturtdienās no pl. 10—13. Māc. F.T. Kristberga adrese: 12 Worthington Cresc., Toronto, Ont. M6S 3P6, tālr. mājā 769-6950.

9. novembrī Lāčplēšu dienas dievkalpojums pl. 11:00. Dziedās Ērika Beitāne, soprāns.

Sprediķis: Un kāds labums man? (Marka ev. 8:27-38)

Jauniešu grupa satiekas pl. 10:30.

Svētdienas skola un bērnu dārzs satiekas pl. 10:30.

Iesvētamie satiekas pl. 12:15.

16. novembrī draudzes valsts svētku dievkalpojums, plkst. 11:00. Dziedās: Draudzes ansamblis (diriģente Brigita Alka). Sprediķis: Dievam un tēvijai (Marka ev. 12:13—17).

23. novembrī Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu pl. 11:00. Dziedās: Draudzes ansamblis (dir. Brigita Alka). sprediķis: ,,Mūžības dāvana'' (Jāņa ev. 5:19—25).

Jauniešu grupa šodien nesanāk.

Svētdienas skola un bērnu dārzs plkst. 10:30.

Iesvētamie satiekas plkst. 12:15.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jārvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ont. M4G 1V5. Māc. J. Cālīša runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10—12 un no 18—19. Citā laikā, iepriekš sazinoties.

9. novembrī pl. 11 dievkalpojums lieliem un maziem. Dievkalpojumu vadīs māc. Ivars Gaide. Pēc dievkalpojuma draudzes pēcpusdiena ar māc. I. Gaides referātu: Novecošanās — ieguvums vai zaudējums?

16. novembrī pl. 15 dievkalpojums.

18. novembrī pl. 19 dievkalpojums Latvijas dibināšanas dienas atcerei, kopīgs visām draudzēm Toronto.

23. novembrī pl. 11 Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Koris.

30. novembrī, 1. Adventa svētdienā, pl. 9.30 dievkalpojums angļu valodā; pl. 15 Garīgās mūzikas koncerts Tam Kungam jauna dziesma. Koncerta programmu sagatavo Toronto draudžu jaunieši.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont. M1K 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā 361 Danforth Ave.

9. novembrī pl. 13 Varoņu piemiņas dienas dievkalpojums.

16. novembrī pl. 13 Latvijas dibināšanas dienas dievkalpojums.

18. novembrī pl. 19 dievkalpojums Sv. Andreja baznīcā.

23. novembrī pl. 13 Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Dziesmu lapiņas.

30. novembrī pl. 13 1. Adventa dievkalpojums.

BRAMPTONAS DRAUDZE

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street, North Brampton, Ont. Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tālr. 757-2739.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. J. Šmits, 30 McDairmid Rd., Scarborough, Ont. M1S 1Z6, tālr. 299-3780. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11.

Bībeles studijas — lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.

Gaismas telefons ticības stiprinā šanai 299-8545 darbojas nepārtraukti 24 stundas dienā. Vēsts latviešu valo- ā tiek ieskaņota divreiz nedēļā.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins — 11290 Pine Valley Dr., Woodbridge, Ont., L4L 1A6, telef. 832-3264.

Dievkalpojumi notiek katra mēneša otrā svētdienā pl. 13.00 Lietuviešu baznīcā, 1021 College St., Toronto.

Nākamais dievkalpojums 9. novembrī pl. 13.

HAMILTONAS DRAUDZE

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālrunis 385-9838. Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19—21. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

9. novembrī pl. 10.30 bērnu dievk., svētdienas skola un bībeles klase; pl. 11 draudzes dievkalpojums.

16. novembrī pl. 11 Latvijas valsts svētku dievkalpojums; koris, dziesmu lapiņas; pl. 12.30 Latviešu skolas svētku akts.

23. novembrī pl. 10 angļu dievkalpojums kopā ar igauņu draudzi; pl.16 Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu, koris, dziesmu lapiņas.

30. novembrī pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un bībeles klase; pl. 11 I Adventa svētku dievkalpojums; pl. 12.30 Ziemsvētku tirdziņš.

NIAGARAS DRAUDZE

Draudzes priekšnieks Andrejs Šteinbachs, 6308 Drummond Rd., Niagara Falls, tel. 354-1258.

MONTREALAS LATVIEŠU DRAUDZES

Dievkalpojumi notiek Jāņa (igauņu) ev. lut. baznīcā 4345 Marcil Ave. Mācītājs Gunārs Hūns, 8262 Place Chanceaux, Montreal, Que. H1K 1M7, tel. 352-1204. Mācītājs runājams katrā laikā, bet ieteicams iepriekš sazināties pa tālruni.

Dievkalpojumi, ja nav citādi norādīts, notiek katru svētdienu pl.13.30 baznīcā.

OTAVAS DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latviešu ev. lut. draudze 83 Main ielā (ne vairs Sv. Pētera baznīcā).

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
,,BRĪTIŅŠ AR DIEVU''
nepārtraukti
31 gadu gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja.
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

KLAUSAĮTIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto.
— pirmd. — piektd. pl. 10.30 no rīta, svētd. Bafalo TV 29. stac. pl. 21; 700 Club — Bafalo TV 29. stac. no pirmd. — piektd. pl. 10 no rīta, svētdienās pl. 22.
TV stac. 47 no pirmd. — piektd. pl. 9 no rīta.

Zinātnei un tēvzemei

Latvijas augstāko mācību iestāžu gada svētkus Ņujorkā ievadīja māc. R. Zariņa svētbrīdis, kur pieminēja arī aizgājušos latviešu zinātniekus un mācībspēkus. Atklāšanas runā rīcības komitejas priekšsēdis Dr. P. Norvilis norādīja, ka šādi sarīkojumi notiek vairāk nekā 20 vietās. Brīvajā Latvijā augstākās mācību iestādes atradās pašu zemē; mācības vadījās no latviešu vajadzībām. Latvieši svešumā cenšas pēc augstākās izglītības; pāri par 10.000 latviešu jaunieši beiguši augstāko izglītību, bet latviešu akadēmiskā jaunatne nav aizmirsusi Latviju.

Dr. I. Ziversa-Preisa nolasīja deviņu Nujorkas jauniešu vārdus, kas šogad beiguši augstākās mācību iestādes. LAMZA sagatavo zinātnisku darbu par nākotnes brīvo Latviju un izdarīs aptauju trešo reizi par latviešu dzīvi brīvajā pasaulē.

Par jaunākiem sasniegumiem ortopediskā chirurģijā un sporta medicīnā runāja Harvardas Medicinas skolas profesors Betrams Zariņš. Jaunie panākumi medicīnā rada arī jaunas problēmas. Sporta medicīna ASV ir samērā jauns lauks, ilgāk ar to nodarbojušies Padomju savienībā un Austrumvācijā, bet tur nav tik moderni medicīnas instrumenti. Olimpiskās spēlēs ir četras grupas zāļu, ko nedrīkst lietot, starp tām arī kofeīns. Viņš kopā ar Dr. V. Nagobadu piedalījušies ziemas olimpiskajās spēlēs Sarajevo. Tur uzbūvēta laboratorija 2 miljonu dolaru vērtībā, lai sekotu sportistu veselībai un mēģinātu atrast neatļauto zāļu lietošanu. Izdarīta pārbaude, vai sieviete tiešām ir sieviete. Runas beigu daļā viņš pievērsās narkotikas lietošanai un apkaŗošanai. Pasaulē par kokaīnu gadā izdod 110 biljonus dolaru. Stāstījumu viņš illustrēja ar slīdītēm.

Mākslinieks Mārtiņš Krūmiņš referēja par prof. Jāņa Siliņa 90 mūža gadiem un viņa izlases darbiem. J. Siliņš šo gadskārtu atzīmēja 1. jūnijā un svētku dalībnieki parakstīja viņam sūtīto adresi. No sava mūža 70 gadus viņš veltījis zinātnei un mākslai, mākslas problēmu skaidrošanai un tās dziļākai izpratnei.

Viņa pirmā apcere par mākslu parādījās 1917. gadā, doktora pārbaudījumus izturējis 1938. gadā, bet disertāciju 1943. gadā. Mākslas akadēmijā darbojies kopš 1932. gada, Latvijas universitātē no 1936. gada, divus gadus vēlāk viņš saņēmis Kr. Barona prēmiju. Viņš sarakstījis divas monografijas, dažādas apceres, katalogus, priekšvārdus, Latvju enciklopēdijas papildinājumu, bet kapitāldarbs ir latviešu mākslas vēsture. Pirmā sējuma divas grāmatas ir publicētas par laiku no 1800. — 1914. gadam, salikumā ir otrā sējuma pirmā grāmata par 1915.—1940. gadiem; manuskripts ir par okupācijas un trimdas posmu.

Prof. J. Siliņš saņēmis Kultūras fonda goda balvu 1980. gadā. Ar saviem darbiem piedalījies dažādās izstādēs. Sarīkojuma telpās bija izstādītas sešas viņa gleznas, bet uz galda visas viņa grāmatas.

Sarīkojumu vadīja B. Epermanis, apmeklētāju ap 100. Priekšnesumu daļā soliste Laura Zariņa no Toronto dziedāja latviešu komponistu dziesmas, no tām četras komponējis A. Šturms ar Klāras Zāles tekstiem. Pie klavierēm Anatolijs Bērzkalns. Kafijas galdu un atspirdzinājumus kārtoja Ņujorkas Studenšu korporāciju kopa Ināas Krauces vadībā. Svētkus rīkoja Latviešu akadēmisko mācībspēku un zinātnieku apvienība un Ņujorkas latviešu akadēmiskās organizācijas. V. I.

Grand Rapidu latviešu baznīcas altāris ar prof. A. Annusa gleznu.

SAVIENOTĀS VALSTIS

MILVOKI

● Milvokos 19. oktobrī Latviešu baznīcas sabiedriskās telpās runāja ALAs Aprūpes biroja vadītājs un Amerikas latviešu pensionāru apvienības priekšnieks Kārlis Ķuzulis.

K. Ķuzulis apliecināja, ka viņš ar lielu prieku braucis uz Milvokiem, lai ne tikai stiprinātu pensionāru darbību, bet arī tiktos ar daudziem draugiem un paziņām no agrākiem laikiem. M. Janševics, I. Priedulājs un daži juristi, kas pārzina pensionāru lietas, solījušies darboties līdz pensionāru jautājumu kārtošanā. Šīs padomes uzdevums ir sekot pensionāru biedrību norisēm un veicināt jaunu biedru piesaistīšanu pensionāru darbības aktīvizēšanai, palīdzot atrisināt problēmas, kādas rodas veco ļaužu dzīvē.

K. Ķuzulis ieteic latviešu pensionāriem cieši sadarboties ar amerikāņu pensionāru apvienībām. Amerikāņu pensionāri izdod vērtīgas grāmatas pensionāru jautājumu apgaismošanai.

Aprūpes birojs sniegs padomus savos apkārtrakstos un meklēs ceļu pens. biedrību kultūras darbības aktīvizēšanai. Padomā ir radīt video lentes ar lugām, koncertiem un runām. Apkārtrakstos lasāms par Medicare finanču stāvokli, Social security paaugstinājumiem un testamentiem. Daudz runāts par veco ļaužu mītnēm. Domāts par tādu iekārtošanu Gaŗezerā, Floridā u.c. Ieskati ir ļoti atšķirīgi, jo latvieši grib būt kopā ar ģimenēm vai arī to tuvumā. Bez tam šī ideja saistās ar prāviem līdzekļiem, kādi pašlaik nav pieejami. Ir notikusi sarakstīšanās ar Kristus Dārzu Kanadā, bet tur vienam piemērotā telpa, ar visu dzīvei nepieciešamo, izmaksā ap 1000 dol. mēnesī.

Runājot par vācu pensijām, jāsaka, ka tās var saņemt ar Medicare palīdzību, lai gan šī lieta ir ilgstoša, jo Medicare trūkst piemērotu darbinieku.

Žanis Indriksons Vācijā apņēmies palīdzēt sagādāt vācu pensijas, tikai jāizpilda un viņam jānosūta attiecīga ankete ar pierādījumiem par vismaz 18 mēnešu darbu Vācijā. Leģionāriem kaŗa dienestā pavadītais laiks tiek ieskaitīts. Pensija gan nav visai liela, bet veciem ļaudīm tā palīdz.

E. Peniķis domā, ka tautieši neseko pietiekami gadu gaitām. Tagad tie, kas trimdā ieradās kā pusmūžnieki, ir jau pensionāri un viņiem būtu jāapzinās, ka viņu vieta ir būt pensionāru vidū, lai zinātu savas tiesības.

Māc. Lauma Zušēvica savā darbā saskārusies ar gadījumiem, ka mūžībā aizgājušiem veco ļaužu māju iemītniekiem palikusi neliela nauda, ko reizēm patur mītņu vadītāji. P. Turlais paskaidro, ka iemītniekiem tiesības noteikt, kam nauda izsniedzama pēc mirušo nāves.

Vēl runā E. Čakāns, V. Vizule, V. Jaunkalnietis, V. Zālītis u.c. K. Ķuzulis piezīmē, ka vācu pensijas kārto arī vietējie advokāti, bet šai ziņā jābūt ļoti piesardzīgiem un izvēlīgiem. Attiecībā uz Milvoku latviešu pensionāru biedrību priekšn. P. Turlais paskaidro, ka tā darbojas jau 20 gadus un kā bezpeļņas organizācija ir reģistrēta Viskonsinas pavalsts iestādēs. Biedrība ir Amerikas Pensionāru apvienības locekle.

K. Ķuzulis piebilst, ka latvieši ļoti atturīgi testamentu lietās. Šī lieta kārtojama ikvienam, savus līdzekļus pēc nāves novēlot vienai vai otrai organizācijai vai personai.

Sanāksmi beidzot, priekšn. P. Turlais sirsnīgi pateicās biroja vadītājam K. Ķuzulim par apciemojumu un vērtīgajiem norādījumiem turpmākai darbībai. E. P.

GRAND RAPIDI

● Pēc Grand Rapidu latviešu ev. lut. draudzes padomes norādījuma draudzes valde izdarīja aptauju, lai uzzinātu dr. locekļu domas, ko likt baznīcas altārī — gleznu vai krustu. Kā zināms, prof. J. Annusa glezna jau rotā jaunās baznīcas altāri. Katrs dr. loceklis līdz ar Baznīcas Vēstīm saņēma balsošanas zīmi, kuŗā bija jādod atbilde par vienu no šiem diviem jautājumiem. Aptaujā bija jāuzrāda balsotāja vārds, uzvārds, dzīves vieta. Draudzes priekšmieks A. Runka pēc 10. oktobra datuma balsis bija saskaitījis un par to ziņojis 14. oktobŗa valdes sēdē. Izrādījās, ka aptaujā piedalījušies 265 draudzes locekļi no apm. 470 personām, kas skaitās draudzes sarakstos. Gleznu baznīcas altārī bija vēlējušies 157, bet krustu 108. Draudzes priekšnieks A. Runka ziņojis par aptaujas rezultātiem. Priekšnieka ziņojumu valde pieņēmusi zināšanai, un aptaujas materiāli nodoti dr. revīzijas komisijai.

● DV apvienība atzīmēs 35 gadu darbības atceri 8. novembrī pl. 6 v. Latviešu biedrības namā, bet vanadžu kopa atskatīsies uz 25 g. darba gaitām. Šais kopējās svinībās atcerēsies lāčplēšus, Latvijas armijas kaŗa invalidus un visus pārējos cīnītājus. Sarīkojumu ievadīs ar svētbrīdi, pēc kam runās DV CV ideoloģiskās nozares vadītājs Alfrēds Puķīte. Tālākā priekšnesuma daļā piedalīsies ansamblis Lampu drudzis, kuŗa mājvieta pagaidām Kalamzū. Tā sastāvā Andra Zommere, Edgars Stūrāns un Gatis Puide. Vakariņas, atspirdzinājumi, dejas. Spēlēs Leonarda kapella. Ieeja visam vakaram 10 dol. Apmeklēt lūdz DV un vanadžu saime Grand Rapidos.

● Aglonas Dievmātes baznīcā Grand Rapidu latviešu katoļu draudze atcerējās bīskapa Jāzepa Rancāna simto dzimšanas dienu. Bīskaps iegājis vēsturē kā garīdznieks, valstsvīrs un nacionālpolitiskā darba veicējs, visu mūžu cīnoties par tautas un valsts interesēm. Svinības ievadīja ar dievkalpojumu, kuŗā piedalījās pr. Eduards Statkus, lietuviešu pr. John Zvirblis un poļu pr. Eduards Kubiaks. Sv. rakstus lasīja Lūcija Sālzemniece.

Pēc dievkalpojuma svinības turpinājās baznīcas lejas zālē. Programmu pieteica un vadīja draudzes vecākais Dr. Zigfrīds Zadvinskis. Deklamēja Anne Marija Felkere un Marija Eglāja, pēdējās sniegums bija dzejnieces Janīnas Babres veltījums bīskapam J. Rancānam. Dziedāja dr. sieviešu ansamblis, klavieŗu pavadījumus veicot D. Zadvinskim, kas spēlēja arī vienu tautasdziesmas improvizāciju. Par bīskapa J. Rancāna dzīvi un darbu stāstīja Dr. Z. Zadvinskis, izceļot viņa veikumus kā dzimtenē, tā svešumā. Cienastu bija gādājušas draudzes dāmas. Klātesošie lielā uzmanībā noklausījās arī kādu bīskapa J. Rancāna runu, kas bija ieskaņota lentē. Vairāki svinību dalībnieki devās uz Augšāmceļšanās kapsētu, kur pie bīskapa atdusas vietas Dr. Z. Zadvinskis teica uzrunu, noliekot ziedus no Latviešu katoļu studentu apvienības *Dzintars*, no latviešu katoļu draudzes Paulīne Zadvinska un no Kalamazū latviešu katoļticīgo saimes Aleks. Oleksis. V.Z.

ČIKAGA

● Čikagas vanadžu kopas gadskārtējo rudens sarīkojumu ar koncertu un balli 18. oktobrī Čikagas Latviešu namā ar uzrunu ievadīja vanadžu kopas vadītāja Skaidrīte Pāvele. Koncerta programma bija ļoti plaša un daudzpusīga. Arnis Auseklis iesāka ar populāro veco strēlnieku dziesmu Mirdzot šķēpiem, pēc tam sekoja mūsu iecienītās kaŗavīru dziesmas, tautas dziesmas un romances. Sniegums visiem patika, un dziedātājs iemantoja čikagiešu simpatijas. Vanadžu priekšn. Sk. Pāvele viņam pasniedza ziedus. Saviesīgajā dzīvē vanadzes bija rūpējušās par cienastu. Bija arī ļoti bagātīga loterija ar vērtīgām mantām. Zāli un galdus skaistiem rudens ziediem bija dekorējušas Z. Saleniece un I. Erdmane.

Vai Jūsu apdrošināšana maksās par **jaunu** auto pēc 5 gadiem?

Ja mēs apdrošinām jaunu auto, mūsu apdrošināšana maksās par **jaunu** auto! Arī pēc 5 gadiem vai vēlāk!

759-0266 un 759-2771

Beaverbrook
Insurance & Real Estate Ltd.
1682A Victoria Park Avenue
Scarborough, Ont. M1R 1P7

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

Architekts
V. Valdis Zēbauers LABGB, LAMZAs biedrs-dibinātājs

Latviešu lauku sēta senāk un tagad

Latvijas universitāte bija Latvijas brīvības laikmeta izcila latvju kultūras paudēja, jo jaunu technoloģijas atzinumu un jaunu gara strāvojumu mijiedarbībai tās nozīmība iesniedzās nākotnē.

Līdz ar universitātes tapšanu dzima arī pirmie impulsi un centieni Latvijas un latvju tautas garīgā, sociālekonomiskā, techniski lietišķā un kultūras dzīvē. Šie impulsi savā suverēnitātē kļuva tik spēcīgi, ka pavadīja latviešu tautu visu laiku līdz brīvības zaudēšanai.

Tiem, kam izdevās saglabāt vismaz savu *garīgo* brīvību, šie impulsi palikuši kā ceļa rādītāja zvaigzne cauri visām nedienām arī tālu no tēvzemes ārēm un savas tautas kodola. Caur viņiem šie garīgie impulsi kļuvuši par mantojumu arī tai jaunajai latviešu paaudzei, kam Latvija bija jāatstāj bērna vai jauniešu dienās, kā arī tiem, kas savas dzīves sauli ieraudzījuši zem svešām debesīm.

Vairāk nekā 10.000 latvju jauniešu trimdā ieguvuši sev augstāko izglītību.

Tās kultūras vērtības, kas bija latviešu tautas gara neatņemama daļa kopš Latvijas tapšanas, kad kļuvām kungi paši savā dzimtajā zemē, nav izveidojušās pēkšņi, dažos gados vai pat visos 22 brīvības gados. Nē! Tās tapušas gadu simteņos kā latviešu tautas garīgās būtības iedīgli kopš neminamiem laikiem.

Kas tad ir šīs gara būtības— garīgās kultūras — īstais šūpulis?

Tā ir latvieša zemnieka sēta, lauku mājas Latvijas ārēs, kur gadu simtu tecējumā latvju arājs cēla savu dzimtu; lauku mājas, kuŗās uzkrātas un vairojušās no paaudzes uz paaudzi visas tās vērtības un gara dārgumi, kas uzglabājušies no laikiem iepriekšējiem.

Lauku sētas agrākām latviešu paaudzēm bija ne tikai vieta, kur auga un piemita ģimenes, ne tikai vieta, kur ritēja sviedriem slacīts darbs uztura sagādei saviešiem un pārējai tautai, ne tikai vieta, kur nesta pateicība Dievam par ražu, lai kāda tā būtu! Nē!

Tās bija lizdas, kuŗās katra paaudze ievija kaut ko no sevis, kur daudziem sākās dzīves rīts un pienāca mūža vakars. Te tika mestas draudzības laipas uz kaimiņu sētām, palīdzēts talkās un apkūlībās, vītas siržu saites un līksmots kāzās. Te nāca raudzībās un apstāvēja mūža dusā aizgājušos un nodzēra bēres. Te tika skaitītas lūgšanas un lasīta Bībele un svētīti arī baznīcas svētki — gaišās Lieldienas ar pūpoliem, olām un šūpolēm, zaļie Vasarsvētki ar bērzu meijām un baltie Ziemsvētki ar svecīšu gaismiņām apmirdzētu egli. Te tika līksmots Mārtiņu budēļos un līgots Jāņos.

Te risa īpatnējs latviešu dzīvošanas veids dzīves ziņā, kuŗā veidojās latviešu iedabas skaistākie ziedi, vērsdamies neskaitāmu tautas gara mantu pūrā.

Nav pasaulē otras tautas, kas varētu līdzināties latviešu tautai savas īpatnējās dzīves ziņas saglabāšanā, izpausmē un bagātinājumā gadu simtos savas kultūras šūpulī — zemnieka viensētā laukos.

Jaunām tautām un valstīm, kas radušās citu tautu konglomerācijā, kā, piemēram, ASV vai koloniālvarām, arī nomādiem — klejotāju tautām, kā huņņiem un vandāļiem, līdzīgu kultūras šūpuļu nav un nav bijis.

Latviešu kultūras šūpuļos — latvju zemnieka — arāja mājvietās vēl līdz svešinieku — maskaviešu iebrukumam 1940. gadā auga un zēla izturīgais latviešu tautas dzīvības koks.

Šodien tikai savās domās varam skatīt šos mūsu kultūras īstos šūpuļus — latvju sētu ar tās mērķtiecīgo iekārtu un ēkām, katru savam īpatnējam uzdevumam.

Arī citur pasaulē lauksaimniecībās vai farmās būs celtnes, kas kalpo līdzīgiem uzdevumiem. Ēku funkcijas var būt tās pašas, varbūt pat viņu sakopojumi dažkārt var būt aptuveni līdzīgi, bet tām trūkst tā, ko vienā vārdā varētu apzīmēt ar vārdu *latviskums.*

Paklausīsimies, ko mūsu vārdu meistars Edvards Virza himniskā veltījumā mūsu lauku sētai un dzīvei saka savos Straumēnos.

,,Straumēnus jau tāpat var pazīt bez prasīšanas. Augsts žuburains ozols kā erceņģelis sargā šo māju un kļavas un liepas drūzmējas tam apkārt.

Jūs gan esat gluži tuvu mājai, bet neviens nemana jūsu tuvošanos. Viss te ielaidies pusdienas snaudā un aizmiguši liekas pat apiņi, kas vijas ap dārza sētu. Jūs tos pašķirat sāņus, un jums atveŗas dārzs un aiz tā sētsvidus. Ābeles ir lielas un vecas, un viņu zari augšā savijušies kopā. Gaŗas un sulīgas zāles aug zem tām. Celiņi, kas iet no istabas uz klēti, kūtīm un riju krustām un šķērsām pa pagalma mauŗu, ir gludeni un laistās kā galodas. Gandrīz visas ēkas še ir no apaļiem baļķiem taisītas un jumti, kas tās sargā, ir niedŗu vai kārniņu.

Jūs jau esat ilgi raudzījušies šīs mājas sētsvidū un jums paliek tā, it kā skaidrā un dziļā akā skatīdamies, jūs būtu ieraudzījuši savas tautas jaunības seju.

Ikviena laukos nodibināta mājvieta nav tikai ļaužu patvērumam vien. Ap to salasās ne tikai putni un dzīvnieki, bet arī pa pasaules telpu klīstošie gari še nolaižas, ieraudzījuši ēku pelēkās muguras, jo Dievs nespētu savu vientulību panest, ka Viņam nebūtu par ko gādāt. Tāpēc ikviena māja nav vienīgi mūŗa, akmens vai koka mākslīgs sakopojums, — tā pārvēršas Dieva pirmā patvertnē, un tikai no tās Viņš iet uz baznīcu!''

Jā... tiešām tāda bijusi latviešu zemkopju cilšu mājvieta.

Tā tagad ir tikai pagātne. Skaistums, kas bija senāk, tagad ir pagaisis, jo okupētajā Latvijā latviešu zemnieka viensēta padota iznīkšanai.

Visos vēstures laikmetos līdz pat 2. Pasaules kaŗa uzliesmojumam latvieši pēc katra pārdzīvotā kaŗa postījuma cēla savu sētu no jauna vecās tradicijās. Viensētas bija neatņemama sastāvdaļa mūsu neatkarīgās Latvijas valsts iekārtā un ķermenī un tautas dzīves ziņas visumā.

Kad maskaviešu komūnisti pirmo reizi okupēja Latviju 1940. gada jūnijā, tie pasludināja, ka Baltijas valstīs kolchozu nebūs.

Šogad pagājuši 5 gadi kopš 1941. gada 14. jūnija nakts, ko nevaram un nedrīkstam aizmirst, jo ar to sākās priekšspēle latviešu par atšķiras — zemniecības — bojāeja.

Pēc komūnistu otrreizējās atgriešanās gadus četrus vēlāk, komūnistu varasvīriem vairs nelikās saistošs agrākais vēstījums, dots latviešu tautai, zīmējoties uz kolchoziem, un latviešu zemkopim, pretēji savai iedabai vai gribai, bija tomēr jāieslēdzas kolchozu veidošanas procesā. Nevienam no viņiem nav prasīts, vai kāds to vēlētos.

Architekts Roberts Legzdiņš, kas allaž jo rūpīgi sekojis Latvijas lauku būvniecībai un dzīves norisēm un attīstībai, kādā savā apcerējumā raksta:

,,Latvijas viensētu iznīcināšanas darbs patiesībā sākās 1948. gadā ar zemnieku piespiešanu iestāties kolchozos. Masu deportācija sākta 1949. gadā un pilnīga latvju zemniecības iznīcināšana teorētiski bija pabeigta 1950. gadā. Ēkas, mājlopus, darba rīkus u.t.t. bez atlīdzības pārņēma no zemniekiem un ieskaitīja kolchozos. Bija nodibināti 4500 kolchozi... Vēlāk gan to skaitu samazināja uz 2000 ar apm. 1000 hektāru aramzemes katrā... Vēl tālāk iecerēts sīkos kolchozus apvienot lielās ,,muižās'', nosaucot tās par ,,agropilsētām''...

Kolchozu sistēmas ieviešanai Latvijā nav saimnieciski, bet tīri politiski mērķi: tas ir pārbaudīts, nežēlīgs latviešu tautas iznīcināšanas paņēmiens... Kolchozi ir līdzeklis kā iedragāt latviešu pamatšķiru — zemniecību — pašos tās pamatos, iznīcinot viensētas.''

Tik tālu R. Legzdiņš.

Iecerētās ,,agropilsētas'', ciemus vai arī sovchozus varētu latviski vienkārši apzīmēt ar vārdu sādža vai ciemats, un visā savā būtībā tas ir pavisam svešāds elements latviešu tautas psīchē un garīgā konstitūcijā un svešķermenis Latvijas lauku ainavā.

Nelaikis profesors Dr. arch. Pauls Kundziņš — lielākā autoritāte Latvijas lauku būvniecības jautājumos, kuŗa ieroksmē tapis un izveidots Brīvdabas mūzejs Rīgā, un ilggadējs mācībspēks L.U. architektūras fakultātē, senās latviešu lauku celtniecības apzināšanas iedvesmotājs, kuŗa spalvai pieder neskaitāmi darbi par latviešu lauku sētu un etnografisko kultūru, to vidū arī viņa lielais darbs — 1974. gadā Daugavas apgādā izdotais monumentālsējums Latvju sēta, kādā savā izvērtējumā par tagadējo Latvijas lauku celtniecības stāvokli izteicies:

,,Latvijas lauku ainavā līdzšim no kolchozu un sovchozu celtnēm galvenās pārmaiņas radījušas tur uzceltās kūtis (piem. tūkstošiem barokļu) un viena otra kluba ēka.

Ciematos parasti ietilpst vairāki kolchozi, kuŗiem katram ir sava pārvalde (pilnsapulce, valde ar priekšsēdētāju, revīzijas komisiju, arteļiem ar saviem īpašiem statūtiem, brigadieŗiem un, beidzot, politruku — partijas sekretāru. Šīs kolchozu pārvaldes savukārt padotas ciema pārvaldei (darba ļaužu deputātu padomei un izpildkomitejai un tās priekšsēdim u.t.t.

Lielākā daļa kolchozu zemes rūķu mitinās agrākās viensētu ēkās, kuŗas tie cenšas šā vai tā pasargāt no bojāejas.

Bijušiem saimniekiem, kas nav tikuši deportēti, dzīvojamās ēkas atstātas ,,personīgā īpašumā'', bet to uzturēšana tiem parasti sagādā nepārvaramas grūtības, ja kādi piederīgie brīvajā pasaulē nevar tiem sniegt palīdzīgu roku.

1964. gadā ziņots, ka šādu ciemu projektus turpmāk izstrādāšot kopā ar Igaunijas un Lietuvas projektētājiem un šādi projekti sastādīs seriju, pēc kuŗas tuvākā nākotnē apbūvēs Baltijas lauku ciematus.

Visas jaunceltās kolchozu mājas sarindotas abpus ceļam sādžas veida apbūvē. Ja tās piekļaujas kādam agrākam muižas centram, ap to sāk veidoties tāds kā ciems.

Šīs mājas, kaut uniformētas un trūcīgi veidotas, vēl iekļaujas lauku apstākļos... Tad sāk jau parādīties dviņu ēkas, bet ap 1963.gadu jau divstāvu ēkas ar vairākiem dzīvokļiem.''

Profesors Pauls Kundziņš savu domu noslēgumā vēl piebilst: ,,Teorētiskie laukšaimniecības izbūves principi nebūt nav vēl noskaidrojušies, un tādā stāvoklī tie gan paliks vēl ilgus gadus, jo pati lauksaimniecības politika jau nevarēs turpināties pa iesākto ceļu, kas novedīs zemkopību chaotiskā stāvoklī.

Tas liek domāt, ka Latvijas lauku agrākās viensētas ēkas gan grūti nāksies uzturēt, bet ka arī nekāda strauja jauna lauku apbūve ,,no augšas'' notikt nevarēs.'' Tādas ir profesora Kundziņa domas.

Lai nu kā, viss skaistums un svētība, ko latviešu zemnieka sēta izstaroja pāri Latvijas ārēm, nu zudusi kā sapnis vērsies negaidītā, neizprotamā un postīgā murgā.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

RM NSM
ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD
Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Tel. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
137 Yonge St. — Shopping Mall,
(Ieeja arī no 74 Victoria St. Arcade Bldg.)
Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu jautājumos.
Tel.: 368-5011

VALUPE
JEWELLERY LTD.
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Ņujorkas latviešu ev.lut. draudzes lauku īpašuma komitejas sēdi 23. oktobrī vadīja priekšsēdis I. Bošs. Nometnes 30 gadu jubilejas atcerē Katskiļos atlikums bijis 9600 dol., ko izlietos nometnes vajadzībām. Paredzēts remontēt virtuvi, iegādāties jaunas plītis, jaunu trauku mazgājamo mašīnu un citus uzlabojumus. Ūdens rezervātam būvēs jaunu jumtu un liks jaunu apšuvumu. Īpašumam ir divi traktori, bet viens no tiem krietni nolietots, kam vajadzīgs remonts. Nolietota ir arī kravas mašīna. Ja šiem labojumiem pietrūks līdzekļu no jubilejas atlikuma, tos ņems no īpašuma komitejas kases. Komitejas kasieris Ģirts Kundziņš grāmatvedību kārto uz maza IBM skaitļotāja, kas iegādāts par 3.700 dol.

● Ņujorkā amerikāņu publikai bija rīkotas 16 padomju filmu izrādes. Laikrakstos bija solīts, ka izrādes būšot nacionālās valodās. Modernās mākslas mūzejā 24. oktobrī izrādīja Rīgas kinostudijas filmu ,,Satikšanās uz piena ceļa'', ko iestudējis režisors J. Streičs 1985. gadā. Varēja sagaidīt, ka tā būs par Latviju, bet par to tur nebija ne vārda, kaut daži teikumi bija latviski. Tā bija aizmugures kara filma, kur rādīts, kā pārvietojas karaspēks un darbojas partizāni. Atbrīvotajās sādžās krievi atdod atbrīvotajiem iedzīvotājiem pēdējās lupatas. Filmā darbojas aktrise ar latvisku vārdu, bet saruna noritēja krieviski. Skatītāju ap 1.000, starp tiem tikai daži latvieši.

● Bībeles stundā Jonkeru baznīcā 22. oktobrī pēc garīgā ievada televīzijas ekrānā izrādīja videolenti ar prof. V. Klīves draudžu dienu referātu. Nobeigumā Ziemeļu novada dāmu komitejas cienasts.

● Lotara Stūres ģimene ieradās Ņujorkā 22. oktobrī, ielidojot no Romas. Ģimenes galva kopā ar kundzi Stefaniju, meitu Vēsmu un dēlu Dzintaru bija izkļuvuši brīvībā no Latvijas. Par viņiem rūpējās Viktora Kalniņa — Helēnas Celmiņas ģimene. Visa ģimene 25. oktobrī apmeklēja Bauskas novada sarīkojumu DV namā, kur apmeklētāji saziedoja naudu jaunas dzīves sākumam. Ņujorkas DV apvienība ģimenei piešķīra 500 dol.

● Vanadžu rīkotajā Bauskas novada vakarā DV namā 25. oktobrī bija ieradušies ap 80 apmeklētāju. Vanadžu ansamblis deklamēja un dziedāja tautasdziesmas no Bauskas apvidus, divas tautasdziesmas dziedāja V. Gedulis, bet aktieris J. Neimanis deklamēja. Viņš dzimis Vecauces pagastā, kur pēc latviešu versijas notikusi Saules kauja 1236. gada 22. septembrī.(Pēc lietuviešu uzskata tā notikusi pie Šauļiem). Šinī apkārtnē plūdu laikā parasti atrod daudz senlaiku ieroču.

Vareni izskanēja J. Neimaņa deklamētais Plūdoņa dzejolis Saules kauja. Pieminēja rakstniekus Vili Plūdoni, Jāni Sarmu, Arnoldu Apsi un vairākus citus, bez tam arī Kaucmindi, Rundāles un Mežotnes pili. Materiālus bija savākusi Dagmāra Vallena, atsevišķi gabali bija sadalīti runātājām. Sarīkojums ilga vairāk nekā divas stundas. Varēja dabūt speciālus ēdienus no Bauskas novada — pildītas klimpas, siļķu pīrāgus, kūkas un cepumus. Vakariņu laikā dziedāja un dejoja.

● BATUN rīkotajā seminārā 24. oktobrī igauņu namā bija ieradušies 18 kursanti. Ints Rupners stāstīja, kas jāzina baltiešu delegācijām, apciemojot Apvienoto Nāciju dažādu valstu misijas. Uz jautājumiem atbildēja U. Bluķis un citi ar krietnu pieredzi šinī darbā. Izdalītajās informācijas lapās bija norādījumi, kā izturēties misiju apmeklējumos. Bija informācija par Apvienotajām Nācijām, Baltijas valstīm un BATUN, tāpat par apmeklējamo zemi. Parasti BATUN delegāti meklē apmeklējumus pie valstu pārstāvjiem, kas darbojas cilvēku tiesību un sociālos jautājumos. Pašreiz aktuāls ir sadalīto ģimeņu jautājums, kur viena daļa dzīvo rietumos, bet otra Padomju savienībā. Tādu pašreiz katrai tautībai ir trīs. Starp informācijas lapām ir arī anketa, kas jāizpilda pēc attiecīgā sūtņa apmeklēšanas. Pārrunāja arī gadījumu, ko darīt, ja diplomāts aicina skaistās tautumeitas uz satikšanos. Tad viņš jāaicina uz Igauņu namu, varbūt uz kādu baltiešu koncertu. Bija arī informācija no ASV Ārlietu ministrijas, piemērojot to Baltijas zemju vajadzībām.

Vk.

ČIKAGA

● **Ilinojas Latviešu Pensionāru biedrības Čikagā oktobŗa sanāksmi 8. oktobrī ar uzrunu ievadīja priekšnieka vietniece Lūcija Ozoliņa. Svētbrīdi vadīja māc. U. Cepure. Soliste E. Mekša nodziedāja korāli un spēlēja klavieŗu pavadījumus kopdziesmās. Sekoja Čikagas Vanadžu priekšn. Sk. Pāveles referāts Latgale Māras zeme. Lai pazītu savu tautu, tautas gara mantas un krāšņumu, mums jāiepazīstas tuvāk katrs mūsu tēvu zemes novads. Šoreiz tuvāk iepazīstamies ar Māras zemi Latgali, ko daudzi sauc par Ezerzemi, citi to sauc par Latvijas pirmo zvaigzni, vēl citi par trešo zvaigzni. Kāds būtu pareizais apzīmējums, lai paliek vēsturnieku ziņā. Latgale ir Latvijas novads dienvidaustrumos, kur tīrumi, birztalas un apauguši pauguri, ieplakās slēpj simtiem ezeru ar īpatnēju dabas krāšņumu. Tas ir novads, kas daudziem no mums maz pazīstams un svešs. Svešas varas mēģināja turienes latviešus pārpoļot un pārkrievināt, turēt kalpa kārtā. Visilgāk tie dzīvojuši zem svešas varas. Pēc Latvijas atbrīvoànas Latgale strauji atplauka, sākot ar Rēzeknes kongresu, kas izvērsās par latviešu tautas apvienošanas idejas īstenotāju. Pirmie latgaļu gara darbinieki-celmlauži Andrievs Jurdžs, Francis Trasuns,, Pēteris Miglenieks, Brāļi Skrindas u.c. Vēlāk izauga jaunākā paaudze ar ievērojamiem darbiniekiem un valstsvīriem. Alberts Sprūdžs, Antons Rupainis, Marija Andžāne, Janīna Babre, prof. Francis Murāns, Norberts Trepša, Jānis Klīdzējs un daudzi citi. Latgales novada latviešiem bija liels gribas spēks, ticība un apņēmība.**

L. Ozoliņa pateicās Sk. Pāvelei par vērtīgo un interesanto referātu un mākslinieciei E. Mekšai par skaisto dziesmu un klavieŗu pavadījumiem. Sevišķu pateicību izteica māc. U. Cepurem, kas vienmēr bijis atsaucīgs pensionāru aicinājumam teikt Dieva vārdus, un novēlēja viņam labas sekmes jaunajā dzīves vietā un darbā Mineapoles draudzē. Visi pakavējās pie dāmu komitejas sarūpēta skaistiem rudens ziediem rotāta cienasta galda. A.Z.

GAŖEZERS

● Ciems Latvija, Gaŗezeram kaimiņos, ciema parkā rīkoja pikniku ar groziņiem. Bija lūgti arī kaimiņi. Piedalījās ap 120 cilvēku, tos uzrunāja K. Salna, pastāstot par ciemu — arī ziemā tas nav nemaz tik pamests un iesnidzis, kā to parasti domā. Sarīkojumu raiti vadīja Aleksandrs Ešmits. Humoristisku pastāstu par Pēterīti, kur visi vārdi sākās ar burtu ''p'', sniedza ciema iedzīvotājs Laimonis Leikarts. Koncerta programmā piedalījās Kalamazū vīru ansamblis Piltenes prāģeri Richarda Roļļa vadībā, dziedot brašas karavīru dziesmas. Pēc groziņu azaida sekoja koncerta otra daļa un kopīgas dziesmas. Labo izdošanos sekmēja arī jaukais laiks. Apmēram puse no dalībniekiem bija no Latvijas ciema, pārējie kaimiņi un viesi.

Milvoku Latviešu pensionāru apvienības priekšnieks P. Turlais (pa kreisi) sveic ALAs Aprūpes biroja vadītāju K. Ķuzuli, kas runāja par pensionāru problēmām.
Foto V. Jaunkalnietis.

● Gaŗezera vasaras vidusskolas izlaiduma koncerts Dziesmu lejā bija ļoti labi apmeklēts. Pārsteiguma balvas saņēma sagatavošanas klases divas skolnieces Anita Csapo un Karina Zvanītāja, kuŗas sešu nedēļu laikā ļoti lielā mērā bija uzlabojušas savas latviešu valodas zināšanas.

● Latviešu virsnieku apvienības Mičigenā gada sapulce notika A. Tīdemaņa mājā. Sapulci atklāja priekšnieks ltn. A. Dravnieks, ar klusuma brīdi pieminot šovasar mirušo kadetu Kārli Ozoliņu. Valdē ar aklamāciju ievēlēja līdzšinējos:priekšnieks ltn. A. Dravnieks (Gaŗezerā), priekšn.vietn. vltn. P. Kubuliņš (Lansingā), sekretārs ltn. A.O. Deksnis (Detroitā). Arī revīzijas komisiju ar aklamāciju ievēlēja līdzšinējā sastāvā: priekšsēdis vltn. A. Tīdemanis (Gaŗezerā), sekretārs ltn. A. Balcers (Kalamazū), loceklis vltn. R. Auziņš (Kalamazū).

Par Rietummičigenas kopas pārstāvi ievēlēja ltn. S. Loginu, bet Detroitas kopas pārstāvja pienākumus veiks valdes loceklis ltn. A.O. Deksnis. Apvienības dāmas par LVAM Dāmu komitejas priekšnieci ievēlēja Annu Tīdemani. Pēc sapulces bija A. Dravnieka referāts par novērojumiem ceļojumā aiz dzelzs aizkara : Čechoslovakijā, Ungārijā, Bulgārijā, Rumānijā un Dienvidslavijā.

● Gaŗezerā katrā nedēļas nogalē sezonas laikā notika gleznu skates, par kuŗu iekārtošanu šovasar rūpējas tēlnieks Arvīds Štrāls. Tuvojoties sezonas beigām, arī viņam pašam bija darbu izstāde ciemā Latvija — Skulptūras telpā un dārzā. Bija izstādīts 41 darbs. A.D.

BAFALO

● Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar prāvesta Artura Voitkus viesošanos un draudzes 35 gadu pastāvēšanas atcere izvērtās par ievērojamu dienu. Liturģiju ievadīja viesis prāvests Voitkus, dienas lekciju un ziņojumus draudzei sniedza draudzes mācītājs Jānis Prauliņš, bet svētrunu un lūgšanu teica prāvests. Bija daudz dievlūdzēju, arī no Niagaras Kanadā.

Dievkalpojuma laikā no altāŗa prāvests A. Voitkus pasniedza Baznīcas virsvaldes, archibīskapa A. Lūša atzinības rakstu draudzes priekšniekam Jānim Reinim un ērģelniecei Ainai Vējiņai par pašaizliedzīgu, ilgu kalpošanu draudzei — priekšnieks J. Reinis 15 g. un A. Vējiņa jau no vidusskolas sola — vairāk nekā 20 g.

Pēc dievkalpojuma visi pulcējās baznīcas zālē, kur draudzes dāmu komiteja bija klājusi cienasta galdu.

Skaisto pēcpusdienu ievadīja priekšn. J. Reiņa uzruna. Atskatu par draudzes dibināšanu, darbu un panākumiem 35 gados sniedza pirmā draudzes sekretāre Elza Alka. Prāvests A. Voitkus pastāstīja par dažiem pēdējiem Baznīcas virsvaldes lēmumiem, kas skaŗ arī mūsu baznīcu.

Nākošais dievkalpojums draudzē notiks 18. novembŗa vakarā — pl. 19.00 North Park luterāņu baznīcā. Daugavas vanagi un vanadzes lūdz tautiešus gatavoties priekšā stāvošam 18. novembŗa atceres sarīkojumam sestdien, 22. novembrī. Vakaru kuplinās ar vijoles solo 12 g.v. vijolniece Inga Malēja. E. A.

DETROITA

● Plaujas svētkus 5. oktobrī Sv. Pāvila latviešu ev. lut. draudze Detroitā ievadīja ar dievkalpojumu mācītāja V. Līventāla vadībā.

Dievkalpojumu kuplināja jaunās paaudzes vijolniece Lāra Sīpola ar vijoles solo.

Pēc dievkalpojuma draudzes dāmu komiteja bija rīkojusi savu gadskārtējo rudens bazāru, kas bija labi apmeklēts, un , kā izteicās draudzes dāmu komitejas priekšniece A. Līventāla, arī deva prāvu atlikumu un uzskatāms par labi izdevušos.

,,Piltenes prāģeŗi'' no Kalamazū R. Roļļa vadībā gādāja par priekšnesumiem, un viņu repertuārā netrūka nedz karavīru, nedz tautasdziesmu, kā arī laba tiesa romanču — tās visas izpelnījās klausītāju piekrišanu. A. D.

Tā tur dzīvo

Alberta Eglīša piezīmes par dzīvi okupētajā Latvijā

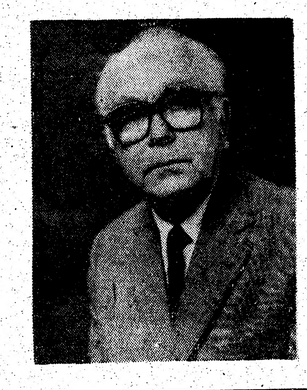

Ko nozīmē komūnisms, ko tās ir devis? Šo jautājumu nevar atbildēt vienā avīzes rakstā. Te tikai piezīmēšu sāpīgākās pēdas, kādas sarkanie ir pametuši mūsu sirdīs, latvju tautai ar varu brizdami pāri: 1919. gadā, piemēram, Rīgā vien nepilnu piecu mēnešu valdīšanas posmā komūnisti nogalināja 5000 rīdziniekus, 3000 mira badā un sērgās. Gulbenes pils pagrabos un citur mocīto, nogalināto skaits tāpat nebija mazais. No 1940. —1941. gadam, 12 mēnešu laikā komūnisti paspēja nogalināt 1488 un vienā jūnija naktī deportēja apmēram 16.000 cilvēku.

Pēc viņu aizmukšanas noskaidrojās: pavisam kopā sovjeti bija paspējuši mūsu tautas sastāvam atraut, aizraut prom 35.828 Latvijas valsts pilsoņu. Un 1944. gada jūlijā, pēc vāciešu Austrumu frontes sabrukuma, atgriezušies mūsu tēvzemē, tūlīt sāka atkal jaunas cilvēku medības. Sevišķi 1949. gada pavasarī pēkšņi deportēja apm. 100.000 latviešu zemnieku.

Taču sovjetu taurei A. Jānei Rīgā kādā savā šī gada rakstā par komūnistiskās partijas misiju tas nekavē izteikties arī tā: Komūnistu partija radās kā strādnieku šķiras partija, kuŗas interesēs ir likvidēt jebkuŗu cilvēka ekspluatāciju (daļēji arī pašus cilvēkus), un gala rezultātā nonākt līdz bezšķiru sabiedrībai; vai atkal: Partija ir idejiski teorētiskais centrs, ir tautas politiskā organizētāja (ar cietumu un deportāciju palīdzību). Visā Krievijā, pieskaitot okupēto territoriju ķiparus, ir 19.000.000 partijas biedru.

Latviešu tautības skolotājus arvien pamatīgāk iesaistīta kalpot komūnistu un Maskavas interesēm. Mātes, tēvus nospiež jaunas, smagas rūpes, kā izaudzināt, saglabāt savus bērnus savai tautai, jo krievu prasības skolās ar katru gadu kļūst jūtamākas, nežēlīgākas. Baznīca ir palikusi pilnīgi bez iespaida, arī ģimenes iespējas stipri ierobežotas, saistītas ar risku. Krievu valoda dominē pat dziedāšanas stundās. Skolā jāsāk iet jau sešu gadu vecumā.

Sen jau esot sākts arī kāds cits mēģinājums mūs ātrāk ieslaucīt sovjetu mēslainē, iebāzt kopējā maisā, un tas nu arī tur sākot vienmēr vairāk vērsties plašumā, pārvērsties draudā. Mūsu zēniem jākalpo sarkanarmijā kaut kur projām tālumā. Dabiski, rodas iepazīšanās ar krievu meitenēm, jo nevar taču visu laiku svešumā palikt viens. Bet tad tikai parādās īstais ilens uz ārpusi. Īsi pirms dienesta beigām Augšzemgales zēnam jāierodas pie pulka komandieŗa. Gandrīz tēvišķīgs ievadījums, kamēr beigās Ivars sāk saprast, ko no viņa īsti vēlas. ,,Nē, nē, viņš esot par jaunu, neesot arī nekad domājis par to...'' Palkavnieka mīlīgums izdzisis, ieskanējies pavēles tonis: kamēr vēl nav beidzies dienests, puisim jāapprecē sava draudzene, citādi nekādi joki nebūšot. Protams, prasītais tiek arī izdarīts, tikai jaunais vīrs, atgriezies pie saviem vecākiem kādā kolchozā, drīz vien no kazarmās pielaulātās sievas šķiras. Nu krievu meitenei paliek latviešu uzvārds, un viņai tiesība uz dzīvokli un darbu okupētajā Latvijā. Vispār, arī jaunām strādniecēm, kas Krievijā savervētas darbam mūsu tēvzemē, tiekot dots norādījums — apprecēt latvieti.

Ogres vērpšanas un trikotāžas uzņēmumā, kuŗā nodarbinātas apm. 8000 — galvenā kārtā iepludinātās krievietes, un vīriešu esot ļoti maz, tikai nepilni 2000, nūpat pagājušos Jāņos dzirdēts šāds dialogs: ,,Mīļais, kad tu mani precēsi?'' ;,Tad, kad tu dabūsi no manas sievas atļauju.''

Kaut arī mūsu okupanti pašlaik pūlas apkaŗot, apgrūtināt alkohola lietošanu (ne jau tautas veselības dēļ, bet vienīgi, ka nodzērušies nav vairs pilnvērtīgi strādnieki ne sestdienas, svētdienas talkās, ne arī darbdienās viņu muižās un fabrikās), dzeršanas posts tomēr nemazinoties. ,,Grāvju vaimanu'' brūvēšana atjaunojoties. Degvīna melnais tirgus plaukstot. Kāpēc un — kā tur tād lietas šinī bēdu punktā īsti izskatās, to ŧuvāk iespējams atklāt 1985. gada rudenī vecākās māsas rakstītajā vēstulē jaunākajai, kas dzīvo Kanadā pie lielajiem ezeriem. Tanī var lasīt: ,,Trīs varēšanas pie mums te pašlaik ir visvieglākās: apprecēties, šķirties un piedzerties. Mūsu jaunajiem nav dzīvokļu, nav cerību, visur priekšā šie..., un vecie arī sākam pagurt no apkārt esošā stulbuma, pelēkuma un tukšumā ilgstošās dzīves. Māsiņ, mūs te visādi mēģina dabūt pie malas, lai tikai nemaisītos nākotnes sugas cilvēkiem zem kājām. Un nevar teikt, ka tie, kas ar mums tā noņemas, būtu bez sekmēm.''

Rīgā, tūlīt pēc atomreaktora katastrofas Ukrainā — Černobilā, bijis jāizvieto 300 ģimeņu, visiem dodot dzīvokli un sagādājot darbu. Visā Latvijā bijis jāizvieto 30.000 cilvēku. Taču vislielāko satraukumu tautiešos radījis tas, ka palīdzības darbos uz katastrofas vietu bez attiecīgas apgādes un nesagatavotus nosūtīja vairākus simtus mūsu jauniešus. 8. maijā ap pusdienas laiku paziņots, un vakarā plkst. 20:00 jau vajadzējis būt vilcienā.

Pilsētniekiem, arī skolniekim un studentiem, jābrauc sestdienas, svētdienas talkās uz kolchoziem. Darbdienās atkal, kā, piemēram, Dobeles rajona kolchozā Zelta druva, jau agri no rīta kolchozniekiem pirms darba vēl jāpiedalās mītiņā (kas par atradumu, kolchozniekus piepumpēt ar komūnistu mācībām, kamēr vēl nav noguruši): ar Ļeņina ordeni apbalvotā V. Suhareva runājusi par saimniecības plāna izpildīšanos, kāda M. Jordāne par partijas nenogurstošo darbu strādnieku labā, un komjauniete S. Starovoitova apsolījusi komjauniešu vārdā turpmāk strādāt labāk, čaklāk, lai tikai attaisnotu partijas ideālus un lielās cerības.

Īstenība vienkārši satraucoša: Okupētajā Latvijā pagājušā gadā pēc plāna bijis paredzēts saražot 50.000 tonnas cementa un 23.000.000 ķieģeļu. Īstenota tikai puse. 1986. gada pirmajā ceturksnī tautas patēriņa preču kvalitāte redzami pasliktinājusies. Cēlonis īpaši tas, ka uzņēmumos zema darba disciplīna. Trūkstot atbildības, kollektīva uzdevumus vairums neuzlūkojot nopietni. Šī iemesla dēļ, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, brāķis desmitkāršojies. Tekstilauztuvēs brāķis trīskāršojies, drēbu šūšanas fabrikās četrkārtojies, tāpat kā katru ceturto ādas apavu pāri vajadzējis norakstīt zaŭdējumos.

Padomju savienībai, kas nepārtraukti rūpējas, lai brīvajos rietumos netrūktu satraukumu un ņemieru, nu arī pašai savas nepatikšanas, savas nelaimes ar visādām stiprām lietām, kuŗas it kā Krievijā ieplūstot caur Afganistanu. Krievu jauniešos dzeršanas postu sākot nu aizstāt kokaīns, heroīns un citi bīstami pulveŗi. Tas viss tomēr nav kavējis viņus izdomāt, kā paši ar to sev varētu nopelnīt arī vēl naudu.

Izmantojot Rīgas ostu, izmantojot kravas kuģi ,,Kapteins Tomsons,'' sovjeti (un ne jau bez attiecīgu iestāžu ziņas, svētības) caur Roterdamu mēģinājuši melnajā tirgū pārdot 220 kilogramus heroina par 45.000.000 DM, bet — iekrituši. Policijas acīgums bijis sekmīgāks nekā kaut kur Maskavā plānotais.

Elkšņu pagasta sovchozs Susēja esot visā Jēkabpils pusē nabadzīgākais. Nelīdzot draudi, ne mudinājumi, sovchoznieki arī Gārsenē, Dignājā, Dunavā vairumā dzīvojot trūcīgi un bez sajūsmas (par ko gan lai viņi priecātos). Sovchozā Zasa joprojām pastāvot lopbarības sakņu izbarošanas problēma. Vienmēr tas ir bijis fiziski smags un neefektīvs roku darbs.

Strādnieces zina, ka saknes pirms izbarošanas jāmazgā un jāsmalcina, bet ,,skrāpēt'' govju kuņģus turpina tālāk ar nemazgātām, nesasmalcinātām saknēm, jo agregāti, kas paredzēti šim darbam, nav saņemti, kaut gan apsolīti jau pirms pāris gadiem. Interesantu iespaidu rada kāds cits gadījums: vecs elksnietis saticis ilgi neredzētu pazīstamu vīrieti. Runājuši par šo un to, beidzot elksnietis, noklausījies kaimiņa jocīgo runāšanu, noprasījis: ,,Bet priekšs kā tad tu dzīvo?'' ,,Vienkārši, lai laiks paietu.'' ,,Kā ta?'' ,,Partijā netiku. Sava stūrīša, sava kaktiņa nav, un sovchozā iet par brigadieri bailes, var ātrāk kā citi nokļūt aiz restēm...''

Toties Jēkabpils 8. autokombinātā jau 1985. gadā sāktas izpildīt 1986. gada normas. Sevišķi izceļoties Otrā pasaules kaŗa laikā bijušā snaipere, un tagad — tautas tiesas piesēdētāja Anna Harina, kas pašaizliedzīgi cīnoties par taisnību un partijas varu pilsētā. Jēkabpils vispār ir milzīgi pieblīvēta krieviem. Piemēram, vietējais laikraksts — Padomju Daugava, iznāk 3 reizes nedeļā arī krievu valodā, un daudz lielākā metienā nekā latviešu valodā.

Rīgā Ļeņina rajona komjaunatnes komiteja ilgi domājusi un izdomājusi, kā vairāk aktīvizēt savus komjauniešus. Nu noskaidrojies, ka viņu izdomātās idejas vispirms vēl ir jāiesniedz rajona partijas sekretāram apstiprināšanai (tas pats kādreiz bijis komjaunietis), un tas dažreiz ilgstot vairāk nekā gadu. Katrs jauninājums radot aizdomas, esot saistīts ar papildus izziņām. Neviens funkcionārs pieredzes un prakses mācīts, nekā vairs negribot riskēt. Savukārt, tas atkal pierādījums, ka partijnieki tur savā biroķratijā sev paši vairs neuzticas.

Kas tā par pasauli, kādā tur ceļ krievu imperiālismam ,,paradīzes'' stūrīti, var pamanīt arī no šādiem faktiem; Rīgas pilsētā iekārtoti pavisam 620 puķu pārdošanas galdi, bet Pēteŗa baznīcā, kuŗā kādreiz lūdzām Dievu, šodien rīko puķu izstādi. Un šinī izstādē režīma dzejnieks Andris Vējāns atkal lallinājis kaut ko par mieru, nepieminējis ne ar pušplēstu vārdu, ka mūsu tēvzemē okupantiem ir izbūvētas 20 vietās vidējo distanču raķešu izšaušanas bazes un funkcionē 19 militārie lidlauki.

Rīgā, rotaļlietu uzņēmumā Progress ražo bērnu priekam vairumā tankus, lielgabalus, mašīnpistoles, mīņumetējus un lidmašīnas. Protams, ir arī pārējās rotaļlietas, tikai tās grūti dabūt, kā parādoties, tā tūlīt arī izpērkot.

Cēsu Jāņamuižas traktoristu skolas direktors — bijušais sarkanarmiets E. Bieziņš katru dienu, tāpat mācību stundās nēsājot pie svārkiem visvisādus okupantu sadotos medaļus, pēc skaita 15.

(Turpinājums 19. lp.)

LATVIJA AMERIKĀ

Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu — Kanadā $46.00, ASV $46.00

☐ 6 mēnešiem " $24.00, " $24.00

☐ 3 mēnešiem " $14.00, " $14.00

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čeki rakstāmi uz Latvija Amerikā vārda un sūtāmi 125 Broadview Ave, Toronto, Ont. M4M 2E9.

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.

BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.

(416) 863-1166

287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2

We believe every picture counts

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $5.00

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
Pirmdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Otrdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Trešdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Ceturtdienās no pl. 14.00 līdz 23.00.
Piektdienās no pl. 12.00 līdz 24.00.
Svētdienās iepriekš sazināties pa tel. 465-5225.

Grāmatas dāvanām

A. Ceichners — Latvijas boļševizācija 1940—1941 $27.00
Latvju Enciklopēdija 1 ..... $48.00
Latvju Enciklopēdija 2 ..... $52.00
Kanadas vanadzes — Latvian cooking $12.00
Laiks, telpa, laudis IV daļa 40.00
I. Viksna — Neviens mūs nedzird $12.00
L. Pērļupe — Priekšpilsētas noslēpums ..... $ 6.60
N. Kalniņš — Anitas stāsti ..... $ 5.60
K. Ķezbers — Kurzemes Hercoga Dālderis ..... $ 6.60
Garīgs apskats II $15.00
E. Grīslis — Mēs dzīvojam cerībā $18.00
88 Latviešu Tautas dejas un Apdares $27.50
Mūzikālie pavadījumi 88 dejām $12.00
L. Gulbe — Varbūt — es esmu mežs, dzejas $12.00
K. Sidars — Aiz ezera balti bērzi, rom $16.00
O. Liepiņš — Tālos atspulgos, atm $24.00
J. Daģis — Karlis Ulmanis III $42.00
O. Perro — Vēstures veidotāji $20.00
Dainu izlase — Trīs Skuju Koki un Bērzs $12.50
Latviešu karavīru dziesmas ar notīm $12.50
Latvija — sienas kartes $12.50
T.L.B. — Paaudzes paaudzēm, rakstu krājums ... $15.00
T. Krūka — Rīgas Ieviņa — Jaunatnes romāns ... $12.00
Priekulieši — Atceres $42.00
K. Osis — Uz utopiju tilta $13.00
Sp. Paegle — Kā Latvijas valsts tapa ..... $ 9.00
O. Perro — Holmas cietoksnis (trešais izd.) $20.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, kā arī citas mantas.

DV Grāmantīca, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.

Pirmdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl. 17.00
Otrdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl. 19.00
No treš. līdz piektd.,iesk..no pl.12.00 līdz pl. 18.00
sestdienās no pl. 9.00 līdz pl. 13.00.

DV GRAMATNICAS NODAĻA-SALONS,4 Credit Union Drive, Toronto, Ont.M4A 2N8, tālr.757-1482.
Darba laiks:no otrdienas līdz piektdienai no pl.15.00-20.00
sestdienās no pl. 10.00 līdz pl. 15.00.

Lielākais latviešu veikals Toronto

BROADVIEW DELICATESSEN

141 Danforth Ave, tel. (416) 465-9905

Piedāvā:
- lielā izvēlē eiropiešu gaumē gatavotus gaļas izstrādājumus,
- žāvētus tītarus, zivis,
- pašu ceptu rupjmaizi, pīrāgus, ķimeņmaizītes, smalkmaizītes, jubileju kliņģerus u.c. gardumus.
- klāj viesību galdus.

Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni

SARMĪTE BULTE, BA, LLB
ADVOKĀTE—NOTĀRE
Thompson Building — pretīm City Hall —
65 Queen St. W., suite 1105
Toronto, Ont. M5H 2M5. Tel. (416) 860-0082

Vecākais latviešu puķu veikals

Venus

ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM
Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONT. M6R 2L6
Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

Alcan Building Products Authorized Dealer — ALCAN

Māju īpašnieki!
ietaupait ar ALCAN SIDING
Sazinaities ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem gatavo un ierīko

Thermo Windows 534-2926

- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
īpašnieks Artūrs Mīme
2229 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X6

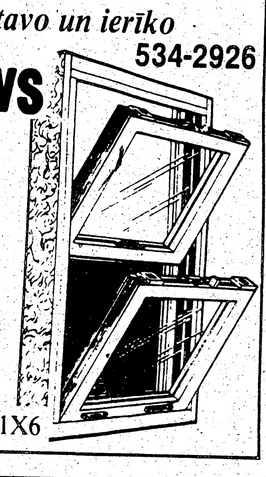

Latviešu nams Toronto

IZĪRĒ LABI VĒSINĀTAS TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM

Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un gaumes
Runā vāciski

Old Mill Tailors

Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
PIE BLOOR, VIENU BLOKU RIETUMOS NO JANE

IERĪKO, LABO UN MAINA
plumbing, eļļas, gāzes un elektr. apkures, silta ūdens tankus, skursteņu oderes (liners), tīra krāsnis un ūdens tankus.
ROLAND KULLIK
(416) 275—1280.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies kontaktlenžu nozar
Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto.
Tel. 535-6252.

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
6150 Yonge Street
(Goulding Ave stūrī, dienvidos no Steeles)
Willowdale, Ont.
221 — 1159

Izdaru krāsošanas darbus
Nocenošana par brīvu
Zvanīt no pl. 10—23, tālr. 924—7095.

Coleman
HEATING & AIR CONDITIONING

Ar COLEMAN Jūs varat iegūt vēsas telpas jau šinī vasarā.
Nav jāmaksā līdz oktobrim, ja vēsināšanu Jūs ierīkojat jau tagad un tanī pašā laikā pārejat uz gāzes apkuri.
Zvanait
GARNEY & CO LTD. 783-6151.
Valteram Ivans vai Ike Rawal
Šī latviešu sabiedrība jau 45 gadus gādā par Toronto ērtībām.

Tā tur dzīvo

(Turpinājums no 17. lp.)

Tad jau gandrīz patīkamāka ir tā daktere Rīgā, kuŗai pie kuplajām krūtīm brošas vietā piesprausta medību bise miniaturā. Jautāta, vai viņa esot medniece, atbildējusi: ,,Jā, tā es esmu, vienīgi zaķu vietā mediju tikai vīriešus''.

Rīgas jūrskolā uzņem audzēkņus tikai pēc nokārtota dienesta armijā. Iestājeksāmeni nav jāliek, jāiesniedz vienīgi partijas raksturojums — ieteikums 3 eksemplāros un 5 fotografijas. Mācību valoda krievu. Kas grib strādāt par satiksmes inpektoru, tam jāprot rakstveidā izteikties (krieviski) par diviem tematiem: ,,Tu — jaunais ļeņinietis'' un ,,Mana dzimtene — PSRS'', kā arī jāpierāda māka šaušanā ar karabīni, nolaisties pa krauju ar virves palīdzību un izbraukt astoņnieku ar velosipedu.

Rīgas 50. vidusskolas 8a klases skolniekiem 27. maijā piedaloties orientēšanās pastaigā pa Rīgas jūrmalu vajadzējis parādīt veiklību šķēršļu pārvarēšanā, šaušanā un rokas granātu mešanā. Kā tas saderas ar miera sludināšanu? Jeb atkal tas: Visur trūkst speciālistu, bet universitāti beigušiem jābrauc darbā uz Padomju savienību, kamēr no turienes ierodas jauni svešinieku bari.

Iecavā divas putnu fabrikas pilnas ar dējējām vistām. Taču pašā Iecavā olas nevar dabūt iegādāties. Visa olu produkcija tiekot nodota valstij. No Cēsim nesen Nadīne Petrenko laikrakstā Pad. jaunatne raksta: ,,Svētkus visvairāk gaida dzērāji. Tad var izdzerties. Vēl svētkus un svinamas dienas gaida skolēni — tie var ilgāk pagulēt. Bet es domāju, ka kārtīgs cilvēks svētkus visvairāk gaida tāpēc, lai varētu pastrādāt. Mēs, piemēram, svētkus veltījam dzīvokļa remontam un darbam dārzā''.

Rīgā jauns jaunums, citādi vairākās nozarēs draudot sabrukums. Nākotnē pilsētā izmēģināšanas nolūkos pieļaušot nelielas privātas darbnīcas, kafejnīcas, restorānus. Tam esot paša Gorbačova piekrišana. Pārtikas apgādes priekšniecei E. Čenkovai esot jau līdzšinējo kafejnīcu izīrēšanas līgumi gatavi. Vienīgi pagaidām vēl neviens neesot uz aicinājumu atsaucies.

Okupantu un partijas iespaids mūsu kultūras dzīvē spilgti parādījies Jēkabam Graubiņam veltītajā sarīkojumā 1986. gada 19. aprīlī. Tas nevarējis notikt ne universitātes aulā (kā tas bijis paredzēts), ne filharmonijas koncertzālē, bet vienīgi nelielajā Anglikāņu baznīcas telpā. Ieeja sarīkojumā bijusi tikai iepriekš izraudzītiem klausītājiem, kamēr visi citi Graubiņa mīļotāji — vairāki simti, palikuši aiz durvīm uz ielas. Komponista nopelnus tautas folkloras laukā apcerējusi V. Bērziņa, bet jaunie, slavenie Skandenieki, dziedājuši, spēlējuši daļu no Graubiņa nemirstīgo melodiju pūra. Vispār, sarīkojums bijis krāšņs, augstvērtīgā izpildījumā, ar kultūrvēsturisku vērtību, tikai kaut kādas noslēpumainības vai piesardzības dēļ neviens sarīkojumu nav fotogrāfējis, neviens to nefilmējis, un pārraidījumiem programmas norisi neuzņēmuši arī skaņu lentē. Rīdziniekos vēl ilgi par šo mīklaino ignoranci viļņojis sašutums, bijis rūgtums.

GUNARS CONSTRUCTION

izdara visāda veida pārbūvju un piebūvju darbus, ieskaitot plumbing un elektrību.

Lūdz zvanīt **889-5076.**

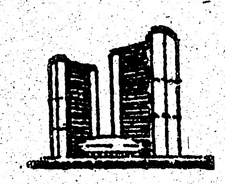

Toronto pilsēta

Toronto pilsētas ATKRITUMU SAVĀKŠANAS PLĀNS VARONU PIEMIŅAS DIENĀ, otrdien, 1986. gada 11. novembrī

Otrdien, 1986. gada 11. novembrī atkritumus neaizvāks.

Kārtējās otrdienas (11. novembŗa) vietā atkritumus aizvāks trešdien, 12. novembrī.

Trešdien, 12. novembrī, neaizvāks ne laikrakstus, ne smagos priekšmetus.

Pataupait laikrakstus un smagos priekšmetus savākšanai uz trešdienu, 19. novembri.

Atgādinājums: Toronto ir 18 savāktuves stikla un skārdeņu pārstrādāšanai. Augusta mēnesī savākts — 266 tonnas laikrakstu, 33 tonnas stikla un 7 tonnas skārdeņu. Tuvākai informācijai zvanait **392-7742.**

Lūdzu nelikt saplēstus stiklus un citus asus priekšmetus plastikas atkritumu maisos.

R. M. BREMNER, P. ENG., F.I.C.E.
COMMISSIONER OF PUBLIC WORKS.

Kolonizācijas un genocīda mākoņi

Melnie kolonizācijas mākoņi, jaukdamies ar pastāvīgiem Černobiļas radioaktīvo putekļu mākoņiem, sedz Latvijas un Baltijas politiskās debesis.

Vēl nav beidzis kūpēt un izdalīt radioaktīvitāti Černobiļas atomreaktors, bet okupanti jau sāk nākošo kolonizācijas posmu Latvijā un visās Baltijas valstīs.

1986. gada jūlijā, pēc komandas no Maskavas, okupētās Latvijas kompartijas CK plēnumā un Augstākās padomes sesijā tika ,,nolemts'' ar 1987. gada 1. janvāri pārkārtot visu rūpniecību Latvijas territorijā uz divu un trīs maiņu darbu. Kā vienmēr, pirmie Padomijā! Pašlaik Latvijā, vidēji ņemot, visas rūpnīcas strādā nepilnas 1,5 maiņas. Šeit ņemtas vērā arī rūpnīcas ar nepārtrauktiem technoloģiskiem ražošanas procesiem.

1985. gadā Latvijā dažādās ražošanas sfairās kopā strādāja apmēram 1 miljons 150 tūkstoš cilvēku. Tas ir visaugstākais cilvēku nodarbinātības līmenis Padomijā. No šī strādājošo skaita apmēram viena trešdaļa strādā rūpnīcās un fabrikās, kuŗas paredzētas pārkārtot uz divu un trīs maiņu darbu, kas skars ražotnes ar 400 tūkstoš strādājošiem. Skaidrs, pāreja uz divu un trīs maiņu darbu nebūs vienkāršs process, bet Latvijā tas Maskavas pastāvīgā spiediena rezultātā tiks īstenots. Jāatzīmē, ka indīgo alkoholisko samazgu daudzās rūpnīcas, fabrikas un cechi Latvijā jau sen strādā divās un trijās maiņās.

Padomju Latvijas presē šur tur pavīd skopas rindiņas, ka šo pāreju īstenos, nepalielinot strādājošo skaitu. Tās ir stipri maldinošas ziņas un domātas vientiesīšiem. Katru gadu padomju statistikas, pārvalde ziņo, ka rūpniecības produkcijas pieaugumu sasniedz uz darba ražīguma celšanas rēķina, bet Latvijā klusējot pastāvīgi būvē jaunas rūpnīcas vai paplašina esošās.

Ir zināms, ka Padomijā pāreja uz pilnīgi automatizētām rūpnīcām pagaidām ir vēl tāls sapnis un aiz augstiem kalniem, jo pat Latvijā esošās ,,automatizētās'' technoloģiskās līnijas ir noslogotas vidēji mazāk nekā 1,4 maiņās, kas ir augstākais sasniegums Padomijā.

Arī Padomijas kompartijas kongresā 1986. gadā pieņemtie piecgades plāna kontrolskaitļi, kuŗi paredzēja Latvijā un pārējās Baltijas republikās ražošanas pieaugumu par 12—16%, stipri maldina.

Latvijā šajā piecgadē, 1986.—90. gados, plāno sasniegt vidēji rūpniecības produkcijas pieaugumu par 25—30%, bet metallapstrādes rūpniecībā par 40—45%. Latvijā tādēļ pašlaik izvērsts drudžains darbs, lai pēc iespējas īsākā laikā rekonstruētu un paplašinātu visas rūpnīcas. Rekonstrukcijas rezultātā daudzu rūpnīcu jaudas palielināts 1,5-2 reizes. Būvē arī daudz jaunu rūpnīcu. Viena no lielākajām būs Rīgas rūpniecisko robotu rūpnīcas, kas ar savu produkciju apgādās visus imperijas rietumu apgabalus.

Pašlaik, neņemot vērā lielās financiālās grūtības Padomijā, no Maskavas ministrijām līdzekļi uz Latviju nāk nepārtrauktā straumē. Jāatgādina, ka 89% no Latvijā izvietotām Krievijas imperijas rūpnīcām ir tieši pakļautas Maskavas ministrijām, un tikai II% divām republikāniskajām ministrijām. Latviešiem, ja arī viņi gribētu, par tām bija, ir un būs turpmāk vēl mazāka teikšana. Kas izriet no šiem it kā ,,nevainīgajiem'' padomju Latvijas augstāko varas iestāžu lēmumiem?

Skaidrs, visas rūpnīcas un ražotnes padomju varai pārvest uz 2—3 maiņu darbu nebūs pa spēkam, bet lielu daļu gan. Un kā tas bija līdz šim, tikai palielinot strādājošo skaitu. Ne par velti Latvijā tiek plānots strauji palielināt dzīvokļu un citu sadzīves objektu celtniecību apmēram par vienu trešdaļu, un lielāko rūpniecības pilsētu apkalpojošo sfairu, skolas un bērnu dārzus, pielāgot divu un trīs maiņu darbam. Tas viss ar steigu tiek jau īstenots. Arī tas prasīs stipri palielināt personāla skaitu.

Secinājums ir tikai viens — Latvijā iepludinās lielu daudzumu cilvēku no tā saucamajām ,,bralīgām'' republikām. Var pieņemt, ka krievu, baltkrievu un ukraiņu strādnieku un inženiertechnisko darbinieku skaits Latvijā līdz 1990. gadam pieaugs par 150—200 tūkstošiem, bet kopā ar kuplajām ģimenēm par 500 tūkstošiem. Kopējais iedzīvotāju skaits Latvijā šajā laikā sasniegs 3,2 miljonus, no kuŗiem tika 1 miljons būs latvieši.

Ja citās Krievijai pievienotajās republikās pāreju uz 2—3 maiņu darbu rūpniecībā īstenos tikai daļēji, tad Latvijā gandrīz pilnīgi.

Ar šo ,,soli'' padomu Krievijas imperiālisti grib pabeigt okupētās Latvijas pilnu kolonizāciju.

Jau šogad vien no pašu krievu imperiālistu speciāli izraisītās Černobiļas atomelektrostacijas katastrofas zonas uz Latviju pārvesti vairāki desmiti tūkstoši krievu, baltkrievu un ukraiņu.

Visi ir jau saņēmuši jaunus dzīvokļus un pastāvīgu darbu. Ir pilnīgi nepamatoti mierinājumi, kas parādās latviešu presē, ka sakarā ar lielo rūpniecības attīstību Padomijas Tālajos Austrumos un Sibirijā daudzi krievi un baltkrievi tiks pārvietoti uz tiem rajoniem un ka krievu, baltkrievu pieplūdums Latvijā samazināsies.

Cilvēki, it sevišķi krievi, plūst straumēm uz tiem imperijas rajoniem, kur ir labāki dzīves un darba apstākļi. Tādi ir Baltijas republikās, kur arī šos klaidoņus pieņem ar atplestām rokām un steidzīgi apgādā ar dzīvokļiem un darbu. Citos Krievijas rajonos viņiem būtu jāmitinās daudzi gadi primitīvās barakās bez labierīcībām.

Ir zināms, ka latviešiem Latvijā ir ļoti maza teikšana. Lai analizētu un paredzētu notikumu attīstības gaitu Latvijā, ir labi jāzina, kas notika un notiek Latvijā un visā Krievijas imperijā. Tas viss ir cieši saistīts. Labi jāzina Krievijas un atī Padomijas kompartijas vēsture un tagadne, dzīve Krievijas imperijā, krievu, daudzskaitlīgo nekrievu tautu cilvēku un arī Padomijas komūnistu mentālitāte. Lai visu to izprastu, ir jānodzīvo Padomijas imperijā gadu desmiti, strādājot un studējot dzīvi. Pareizi sakot, visa dzīve Padomijas imperijā jāizbauda pašam. Ir ļoti nepareizi mērīt Padomijas lietas ar Rietumu mērauklu.

Nav jāizmirst, ka Krievijas imperijas kompartijas vadības mērķis bija iedzīt platu ,,ķīli'' Baltijas republikās. Tas ir jau iedzīts un iet cauri Latvijai, visu latvisko sašķaidot. Tas Krievijas impēriālistiem ir jau izdevies.

Ir zināms, ka Maskavā imperijas kompartijas CK aparātā ir liela nodaļa ar CK sekretāru priekšgalā, kas nodarbojas ar nacionālo jautājumu risināšanu imperijā. Šī risināšana nav nekas cits kā nospiesto nekrievu tautu genocīds, to nacionālo centienu un izpausmju iznīcināšanu. Kā maskēta, tā atklāta.

No 1917. gada imperijas kompartijas CK nacionālo jautājumu sekretārs bija Staļins. Jāsaka, āzis kāpostos. Viņa briesmīgās nekrievu tautu iznīcināšanas metodes ir visiem zināmas. Pašlaik imperijā viss melnais staļiniskais tiek atdzīvināts un īstenots, tikai jau ,,kultūrālākā'' pakāpē.

L.N.F.

Pēc ,,brīvlaišanas'' no Rothmans of Pall Mall, kur strādāju 16 gadus par fotografu, esmu atgriezies privātā praksē. Centīšos pakalpot visiem pēc iespējas un vajadzības

(416) 755-2932

G. KRAUJA, Photographer

73 WESTBOURNE AVE, SCARBORO, ONT. M1L 2Y3

MARKETING
PUBLIC RELATIONS
WEDDINGS
AUDIO VISUAL

Daugavas Vanagu tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš

notiks sestdien, 6. decembrī, no pl. 10—18 un svētdien, 7. dec. no pl. 10—16 DV namā, 125 Broadview Ave., Toronto.

Viņu vairoga aizsegā nokļuvām brīvībā

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Lai šogad Varoņu piemiņas dienā atceramies, ka tikai pateicoties mūsu karavīru vairogam un asiņainiem upuriem tai latviešu tautas daļai, kas šodien esam mēs, pavērās ceļš uz brīviem rietumiem. Lai goddevībā pieminam šos varoņus, lai neaizmirstam to, ka mūsu pienākums ir savu spēju robežās turpināt viņu nepabeigto cīņu, gan citiem ieročiem, bet tam pašam mērķim — lai Latvija atkal varētu celties brīva.

Kaut valstssvētkus vajadzētu atzīmēt visiem kopīgi vienā svinīgā sarīkojumā, šogad tie atkal būs sadrumstaloti un atšķaidīti atsevišķu biedrību un grupu sarīkojumos. Neticami, ka Bostonā svētku programmā uzņemta arī mūsu tautas nožēlojamā nodevēja rakstnieka Viļa Lāča filmas Zvejnieka dēls izrāde. Trūkst vārdu, lai to izskaidrotu.

Neaizmirsīsim Varoņu dienas sarīkojumos, tāpat kā valstssvētkos, gādāt par to, lai tajos mums blakus sēdētu mūsu bērni un mazbērni. Mēs vienaldzībā nedrīkstam ļaut tiem noslīkt svešuma jūrā. Ir pienācis laiks saukt lietas īstā vārdā — mūsu lielie sarīkojumi nav domāti tikai sirmām galvām. Par to lai atbildība katrai latviešu ģimenei.

Šis gads ir bijis mūsu nacionālpolitisko aktīvitāšu panākumiem vainagots. Ojāra Kalniņa septiņu jauniešu aktīvitātes Lielupē vēl pilnībā nav novērtētas. Es iedrošinātos viņiem rezervēt visas latviešu trimdas atzinības balvu.

Labas ziņas nāk no Vīnes, kur Baltiešu federācijas vadītājs Dr. Guntis Siliņš ar savu dzīvesbiedri Rutu jau paspējuši īstenot Kremlim gauži nepatīkamu trieciena pasākumu. Par to jau ziņo visa pasaules prese. Paldies šai drosmīgajai latviešu ģimenei. Nav šaubu, ka pienāks laiks, kad Siliņu trīs dēli savu vecāku vietā stāsies Latvijas aizstāvju rindās.

Līdzās pozitīviem panākumiem mums jāpiemin arī dažas vilšanās. Kanada mūs mēģina pārvērst par padomju pilsoņiem. Pēdējos mēnešos latvieši, kas atjaunojuši Kanadas pases, dzimšanas vietas ierakstā Latvijas vietā atraduši ierēdņu patvarīgi ierakstītu Soviet Union. Vai to ierosinājis Malrūnijs, Klarks vai kāds cits prātu nodzīvojis birokrats, nav svarīgi. Kanada neatzīst Baltijas valstu inkorporāciju, un nekur nav dzirdēts, ka nostāja būtu mainīta.

LNAK šo lietu gan pārrunājusi, bet vēl nav ziņu, ka Klarks notikušo būtu nožēlojis, atvainojies vai vainīgo birokratu atlaidis.

Mēs negribētu ticēt, ka tas noticis tādēļ, ka Kanada noslēgusi ar Pad. savienību kviešu piegādes darījumu 1 bilj. dol. apmērā.

Vai tas būtu noticis tādēļ, ka nākamgad nolemts atjaunot kultūrālo akadēmiķu — zinātnieku un citu delegāciju apmaiņu, kā to ziņo Kremļa Ārlietu ministrijas pārstāvis Viesavolds Sovinskijs. Šo apmaiņas akciju Kanada pārtrauca pirms sešiem gadiem, kad Kremlis iebruka Afganistānā. Toreiz Malrūnijs vēl tikai sapņoja par varbūtēju uzvaru vēlēšanās un savas valdības sastādīšanu. Vai Otava, piedodot tagad Kremlim nacionālo partizānu slepkavošanu Afganistānā, grib kā labvēlību pārvērst brīvos latviešus par Pad. savienībā dzimušiem pilsoņiem?

Ir labi, ka LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs protestā nosūtījis Malrūnijam atpakaļ savu konservātīvo partijas biedra karti. Nav šaubu, ka viņam būs daudz sekotāju.

A. Ķegumnieks.

Nezināmais Lāčplēsis...

(Turpinājums no 1. lp.)

Drosts nomierināja sevi tikai ar augstākas pavēles priekšrakstu. Bet tā arī liecināja, ka Lāčplēša gars dažkārt iesprostots, pat noslāpēts.

Garajā svešuma posmā vēl sadzirdu un atceros daudzu Lāčplēšu vārdus, kuri, kaut smagu gadu nastu nesdami, vēl drosmīgi ceļ savu balsi un neapspiestu izturības garu. Bet to vidū nav Drosta no lielās celtnes Kr. Valdemāra un Elizabetes ielu stūrī, kur reiz mita mūsu aizsargspēka smadzenes.

Tikai atmiņās atkal redzu viņa smagnējo augumu, kāpjot pa celtnes daudzstāvainajām trepēm. Pēc dienas darba viņš, tikpat smagnēju, bet noteiktu soli likdams, devās prom pa Valdemāra ielu, kur mita viņa draugi, klusas, noslēgtas iedabas sapratēji.

Bet varbūt Drosta nemaz vairs nav dzīvo pulkā? Kas zina, vai sarkaniem barbariem nav kļuvis zināms Drosta toreizējais nodoms ar saviem sardzes vīriem?

Varbūt viņš jau sen sajaucies ar Brāļu kapu smilti vai purvu zemi posta zemes ziemeļos?

Toronto ziņas

● Ar nodomu palīdzēt slimniekiem-ieceļotājiem, kuru valoda sākuma gados nebija angļu, brāļi Pauls un Jānis Rekai, ārsti no Ungārijas, 1957. gadā uzsāka veidot daudzvalodu slimnīcu privātā mājā. No šī pasākuma Sherbourne ielā tagad ir izveidojusies Toronto Centrālslimnīca ar 175 gultām, kuŗās atrodošos slimniekus pārrauga ārsti un kopēji, sarunājoties 30 dažādās valodās. Pie slimnīcas izveidota „out-patient" nodaļa — klīnika, kas apkalpo ap 35 tūkst. slimnieku gadā. Pēdējais šīs dziedniecības iestādes veidošanās posms ir jau uzsāktā veco ļaužu mītnes — Nursing home — būve. Šī četrstāvainā ēka ar 122 gultām slimniekiem — veciem ļaudīm dažādos veselības stāvokļos atradīsies jau pastāvošās slimnīcas ēkas ziemeļu pusē.

Lai pabeigtu šo svētīgo pasākumu, kuŗa izmaksa aplēsta uz 3,5 milj. dolaru, sākta ziedojumu vākšanas akcija. „Atsaucība līdz šim ir bijusi laba, bet vēl ne tuvu nav sasniegts nepieciešamais", teica Roberts V. Kortāls (Robert W. Korthal), ziedojumu vākšanas vadītājs un Toronto Dominion bankas prezidents preses konferencē 29. oktobrī jaunās ēkas būvvietā. Viņš kopā ar valdības pārstāvjiem griezās ar aicinājumu pie Toronto iedzīvotājiem.

● Toronto Mākslas galerijā, 317 Dundas Str. W, laikā no 25. oktobŗa līdz 14. decembrim notiek izstāde — „Vital Signs: A Look at How Art Communicates". Tur redzami dažādu stilu Kanadas un starptautisku mākslinieku 33 darbi, sākot ar 1705.g. Ricci Marco's „Stormy Sea I" līdz mūsu dienu skaitļotāju lodziņā veidotajiem attēliem. Šīs, gaŗāka laika posma darbu izstādes mērķis — ļaut skatītājam vienā telpu kopojumā orientēties mākslas attīstībā un izteiksmes veidos.

● Savā mājā 22. oktobrī 86 gadu vecumā pēkšņi mirusi Alīda Mende. Aizgājēju 27. oktobrī uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja mācītājs J. Cālītis. Nelaiķe atstāj māsu Matildi Zuntaku.

● Mācītājs V. Līventāls 27. oktobrī Sarnijā (Ontario) uz vietējo kapsētu izvadīja 23. oktobrī mirušo Elizabeti Svenni, dzimušu 1903. gada 22. aprīlī. Viņa atstāj dzīvesbiedru Ādolfu Svenni, bijušo LNAK priekšsēdi un Toronto latviešu Kreditsabiedrības vadītāju, divas meitas, dēlu un mazbērnus.

Pieaicināti...

(Turpinājums no 1. lp.)

ABN sarīkojumā kā goda viesis; 21. martā, 1987. g. — Kalamazū apv. 35 gada svētkos ar svētku runu. Nora Pulciņa St. Catharines nod. vanadžu kopas 35 g. jubilejā teica svētku runu. 2. viceprieksš. A. Šterns ir nodevis sagatavoto piemiņas albūmu biedrzinim (par aizsaulē aizgājušajiem biedriem). Sakarā ar vēl pagaidām neizkārtoto kasiera jautājumu viņš kārtojis steidzamos kases darījumus.

P. Vasariņš varēja ziņot par Ārējās informācijas darba grupas paveikto AN cilvēku tiesību dienas atzīmēšanai, kas demonstrācijas (ar melniem baloniem) veidā tiks atzīmēta Toronto š.g. 7. decembrī plkst. 12:00, pie pilsētas valdes nama. Bez Montrealas, Vankūveras un Toronto, tādas varētu notikt arī Otavā, Hamiltonā, Vinipegā u.c. DV pr-ks J. Frišvalds ir paziņojis, ka CV prezidija lēmumu par P. Vasariņa izraudzīšanu par CV pārstāvi Vīnes konferences gadijumā. E. Miniate, Darbības plānošanas ietvaros, sakarā ar PBLA izsludināto Brīvības cīnītāju gadu, ir sagatavojusi materiālus par pretestības kustību Latvijā. Cilvēku tiesību dienas demonstrācijā piedalīsies arī pārējās baltiešu tautas un ukraiņi. Šai vajadzībai sagatavotas skrejlapas un sagaidīta aktīvu latviešu līdzdalība. Par savu nozaŗu darbību arī ziņoja R. Pētersona, L. Ozols un A. Kalupnieks. Sekretārs arī atgādināja ziedotājiem, lai tie atzīmē ziedojumu pavadzīmēs, vai vēlas saņemt nodokļu atlaides kvīti. Aprūpes noz. vad. Z. Masīte ir saņēmusi norādījumu, ka Kanadā dzīvojošiem, kas kvalificējas pensiju saņemšanai no Vācijas, šai jautājumā jāgriežas pie *Versorgungsamt Bremen, Friedrich-Rauers Str. 26, 2800 Bremen 1, West Germany.*

DV Kanadā vīru kora 20 gadu darbības jubilejas gadījumā valde piešķīra, koŗa vispārējām vajadzībām 1,000 dol. Par nopelniem DV org. darbā ar DV KV atzinības rakstiem apbalvoja vienu Toronto un divus Montrealas nod. biedrus. Rietum-Mičigenas univ. Latviešu studiju centram piešķīra 300 dol., laikr. Latvija Amerikā uzņemšanai mikrofilmā. Nolēma arī vēl papildus atbalstīt jauniešu sūtīšanu uz Vīni, Helsinku konferences turpinājuma gadijumā. Valde arī apstiprināja Rūdolfa Britāla piemiņas fonda darbības noteikumus. Tradicionālā DV Ziemsvētku tirdziņa organizēšanas vadību uzņemties lūdza A. Šternu un L. Ozolu.

K.

Mūsu mīļā

Elizabete Svenne (Zālīte)

dzimusi 1903. gada 22. aprīlī Maskavā,
mirusi 1986. gada 23. oktobrī Sarnijā, Ontario.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

vīrs Ādolfs,
bērni Edīte, Valda un Juris,
mazbērni, vedekla un znoti.

Dziedot dzimu, dziedot augu,
Dziedot mūžu nodzīvoju,
Dziedot mani ievadīja
Paradīzes dārziņā.

Laimonis

labo

automašīnas

labāk
lētāk
ātrāk
603 Gerrard St. E.
Tālr. 466—0540